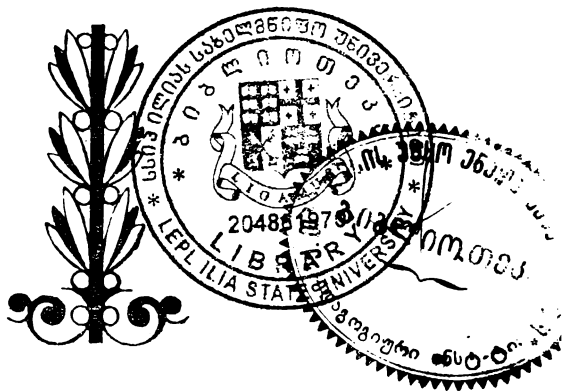

უილიამ შექსონი

ს ა ხ ე ლ ზ ე ე ი
თ უ ი ლ ი ს ი
1948

ჭირვეყულის
მარჯულებას

თ ა რ გ შ ა ნ ი
ს. ფაშალიშვილისა

მომხელნი პირნი

ლორდი.

კრისტოფერ ხლაი—მკალავი.

ლუდხანის დიასახლისი.

ბაუი.

მხახიოზნი.

მონადირენი.

მსახურნი.

ბაპტისტა—მდიდარი პადუელი აზნაური.

ვინჩენციო—მოზუცი პიზელი აზნაური.

ლუჩენციო—ვინჩენციოს ვაჟი, ბიანკას მიჯნური.

პეტრუჩიო—ვერონელი აზნაური, კატარინას ხელის მძძიებელი.

გრემიო

შორტენზიო

} — ბიანკას ხელის მძძიებლნი.

ტრანიო

ბიონდელი

} — ლუჩენციოს მსახურნი.

გრემიო

კურტისი

ნათანიელი

} — პეტრუჩიოს მსახურნი.

ფილიპე

პედაგოგი.

კატარინა—ჭირვეული

ბიანკა

ქვრივი.

თერძი.

მეწკრიმალე—(მეჭუდე).

ბაპტისტას და პეტრუჩიოს სტუმრები და მსახურნი.

ქალაქის მცველნი.

} — ბაპტისტას ქალიშვილები.

მოქმედება სწარმოებს პადუაში და სოფლად—პეტრუჩიოს სახლში.

ლუდხანის წინ—მინდორში.
(შემოდინ დიასახლისი და სლაი)

- სლაი—ღმერთმანი, მაგრად მიგბეგეავ!
დიასახლისი—ხუნდის ღირსი ხარ, შე^{ქურდბაცაცავ!} თაღლითო და
- სლაი—ერთი უყურეთ ამ გარეწარს, გათახსირებულს! სლაე-
ბის მოდგმაში თაღლითები როდი ყოფილან: აბა ერთი
ჩვენს საგვარეულო ქრონიკებში ჩაიხედე—ჩვენ რიჩარდ
დამპყრობელთან ერთად მოვსულვართ! მაშ *Paucas pal-*
*labris!** დაწყნარდი მეთქი! დაე, თავისი გზით იდინოს
წუთისოფელმა!!. *Sessa!***
- დიასახლისი — მაშ არ გადიხდი შენგან დამტვრეულ კი-
ქების საფასს?
- სლაი—არა, არც ერთ გროშს! წმინდა იერონიმეს ვიმოწმებ
ამაში! გიჯობს წახვიდე და იმ შენს ცივ ლოგინში თბი-
ლად შეგორდე!
- დიასახლისი—შე ვიცი შენი წამალი: წავალ და უმცროს
ხელჯობიანს გამოვიძახებ.
- სლაი—უმცროსი კი არა და, თუნდაც უფროსზე უფროსი
ხელჯობიანი მობრძანდეს, მე მას კანონებით ვუპასუხებ.

ბევრს ნუ ლაპარაკობ.
გაჩუმდი.

ადგილსაც არ მოვიცვლი. ბიჰოს! მოვიდეს—კეთილი იყოს მისი მობრძანება!

(დაწვება მიწაზე და ჩაიძინებს. ისმის ბუკის ხმა. შემოდის ნადირობიდან დაბრუნებული ლორდი—მონადირეების და მსახურთა თანხლებით)

ლორდი—გავალებ, კარგად მოუარო მწვევარ-მეძებრებს!
განსაკუთრებით კი მერიმენს, ის დაიქანცა და დორბლი მოსდის... კლაუდერი კიდევ აუშვი დღეს ამძუნებულ იმ თავდიდა, მყეფარა ძალღზე! სილვერმა დღესაც გვასახელა: ხომ შეამჩნიე, გზაჯვარედინთან გაციებულ კვალს ვით მიაგნო! ვერა, მე ამ ძალს ვერასოდეს შეველეოდი, თუნდ საფასურად ოც გირვანქა სტერლინგს მომცემდნენ!

1 მონადირე—რადა! ბელმანიც მშვენიერი ძალია, მილორდ! დღეს მან შეჰყეფა გაციებულ კვალზე და შემდეგ, თითქმის წაშლილი ნაკვალევი ორჯერ იპოვნა! არა, მერწმუნეთ, თქვენს ძაღლებში ის ყველასა სჯობს!

ლორდი—შენ სულელი ხარ!.. „ექო“ რომ ცოტა

მკვირცხლი იყოს,

ის ჩემთვის თორმეტ ასეთ ძაღლად ეღირებოდა!

მაშ ასე, კარგად აჯამე და კარგად მიჰხედე.

ხვალ დილით ისევ სანადიროდ წასვლას ვაპირებ!

1 მონადირე—კარგი! რაც ბრძანეთ, შეევასრულებ, ბატონო ჩემო!

ლორდი—(შენიშნავს სლანს)

რა არის ეს აქ? მკვდარია, თუ მთვრალი წევს ვინმე? ნახე, თუ სუნთქავს?

2 მონადირე— დიახ, სუნთქავს, მილორდ, ეტკ რომ იგი ლუდით მაგრად არის შეხურებული, თორემ ამნაირ ცივ საწოლზე ის ვერ იხვრენდა.

ლორდი—ბილწი ცხოველი! ღორივით რომ გართხმულა მტკვერში!

ჰოი, პირქუშო სიკვდილო, რა საზიზღარია

მსგავსება შენი!.. მინდა ერთი ცდა მოვახდინო:

როგორა ჰფიქრობთ, ბატონებო, ახლა ეს ლოთი

სუფთა, თივთიკის ლოგინში რომ გადააწვიონ,
შემოსონ წმინდა თეთრეულით, ძვირფას ბეჭდებით
შეუმკონ თითონი და საწოლთან მადის აღმძვრელი
ნაირნაირი საჭმელებით გაუწყონ სუფრა,
თანაც მსახურნი დაუყენონ, როს გაიღვიძებს
არ დაივიწყებს ეს ბრწყინი, თუ ვინ იყო უწინ?

1 მონადირე—მერწმუნეთ, ლორდო, რომ ნამდვილად
დაავიწყდება.

2 მონადირე—მაგრამ დიდად კი გააოცებს მას გაღვიძება.
ლორდი—ისე, ვით ტკბილი რამ სიზმარი, ან მოჩვენება!

მაშ აიყვანეთ და ყოველმხრივ კარგად მოაწყეთ:
გადაიყვანეთ ფრთხილად ის ჩემს საწოლ ოთახში,
ირგვლივ, კედლებზე დაუკიდეთ თვალსაამურად
ჩემი მდიდრული სურათები, თანაც ამ ბინძურს
სურნელოვანი თბილი წყალით დაჰბანეთ თავი
და დააკმეით მუშკამბარი საწოლის ირგვლივ!
მზად იყოლიეთ საკრავებით მემუსიკენიც
და გააფრთხილეთ, რომ როდესაც გამოიღვიძებს—
უმალ დაუკრან ღვთაებრივი ტკბილი ჰანგები!
თუ ლაპარაკი დაგიწყობთ, თქვენ დახარეთ თავი
და მორჩილებით შეეკითხეთ: „რას ინებებს თქო,
თქვენი ნათელი ბრწყინვალება?“ და ამავე დროს
ერთმა თქვენგანმა მიაწოდოს ვარდის წყლით სავსე
ვერცხლის ლანგარი, შიგ ჩაბნეულ ყვავილებითა,
მეორე თქვენგანს ხელში სავსე სურა ეჭიროს
და მესამეს კი—პირსახოცი. კიდევა ჰკითხეთ:
„თქვენს ბრწყინვალებას ხომ არ ნებაგს ხელის დაბანა?“
ზოგსაც ეჭიროს მზად მდიდრული ტანისამოსი
და სთხოვოს, რომელ სამოსელის ჩაცმას ისურვებს?
ზოგიც იმისი ძაღლების და ცხენების ამბავს
მოჰყვეს და თანაც დასძინოს, რომ მისი მეუღლე,
ლედი, დიდად სწუხს მის ესოდენ ავადმყოფობას!
მით დაარწმუნეთ, რომ ის დღემდე შეშლილი იყო
და როცა თავის ვინაობას დაასახელებს,

უთხარი, რომ ის კვალად ჰბოდავს,—ის სხვა კი არა.
სახელგანთქმული და ძლიერი ლორდია მხოლოდ!
მაშ ასე, ჩემო მეგობრებო! ეს ყოველივე
სინდისიერად შეასრულეთ განზრახვისამებრ!
ჩინებული რამ გასართობი თამაშა არის,
თუკი მოაწყობთ ჯეროვანის გონიერებით!

1 მონადირე—გარწმუნებთ, მილორდ, ჩვენს როლს ისე
გავითამაშებთა.

რომ მიენდობა გულმოდგინე შთაგონებასა
და დაიჯერებს, რომ ის მართლაც ლორდია სწორედ!
ლორდი—მაშ აიყვანეთ, მოათავსეთ ფრთხილად საწოლში
და მზად იყავით როცა იგი გამოიღვიძებს.

(სლაი გაჰყავთ. ისმის საყვირის ხმა)

წადი, გაიგე, რა საყვირის ხმა არის... (სახური გადის)
აღბათ,

წარჩინებული ვინმე დიდი ბატონი არის
და შემობრუნდა, რომ ნამგზავრმა აქ დაისვენოს!
(სახური შემოდის)

რა ამბავია, ვინ არის?

მსახური—მსახიობები. თუ, ბატონო, კეთილინებებთ,
თქვენს ბრწყინვალეობას სთავაზობენ თავის სამსახურს.
ლორდი—უბრძანე, რომ მოგვიახლოვდნენ.

(შემოდინ მსახიობნი)

კეთილი იყოს თქვენი მოსვლა, ჰაბუკნო!

მსახიობნი—გულწრფელ მადლობას მოვახსენებთ თქვენს
ბრწყინვალეობას!

ლორდი—ხომ არ აპირებთ თქვენ ამ ღამის აქ გატარებას?
მსახიობნი—ღიახ, თუ თქვენი ბრწყინვალეობა
კეთილინებებს

მიიღოს ჩვენი სამსახური.

ლორდი—
ო, მთელის გულით!
ეს ახალგაზრდა კარგად მახსოვს: ერთხელ სცენაზე
იგი ფერმერის ვაჟიშვილის როლს თამაშობდა
და იშვიათის მოხერხებით სთხოვდა ერთ ლედის
ცოლად გაყოლას! დამავიწყდა როლის სახელი,

თქვენ თამაშობდით ბუნებრივად და მოხდენილად.

1 მსახიობი—ვეგონებ, რომ სოტოს როლი ახსოვს თქვენს
ბრწყინვალეობას!

ლორდი—სწორედ ის არის! საუცხოოდ გაითამაშეთ!
კარგი! თქვენ სწორედ ზედგამოჭრილ დროზე
მოსულხართ,

მით უმეტეს, რომ გასართობი რამ განვიზრახე,
რისთვისაც ახლა სამზადისი მაქვს დაწყებული
და მე აქ თქვენი ოსტატობა დამეხმარება:
ერთი ლორდია, რომელიც დღეს თქვენს წარმოდგენას
უნდა დაესწროს! მაგრამ ვეჭვობ, თავშეკავენას
ვერ მოახერხებთ, როს ნახავთ მის უცნაურ ქცევას,
რადგან თეატრის წარმოდგენა ჯერ არ უნახავს!
თუ ამის გამო თქვენ მხიარულ სიცილს დაიწყებთ,
იცოდეთ—დიდად აწყენინებთ. მიტომ გაფრთხილებთ,
ოღნავ ღიმიც კი რომ შეგატყოთ—გაგირისხდებით!

1 მსახიობი—ნუ შიშობთ, მილორდ! მოვახერხებთ
თავშეკავენას,

თუნდ ჩვენს წინაშე იყოს ქვეყნის ტაკიმასხარა!

ლორდი—დი, მსახურო, წაიყვანე საკუქნაოში
და უკლებლ მათგანს ისე უხვად გაუმასპინძლდი,
რომ ხაკლებობა არაფრისა რგრძნონ ჩემს სახლში!

(გადიან მსახურნი და მსახიობნი)

შენ კი წადი და ჩემი პაჟი ბართლომიუსი

გაგორთხილე, რომ შეიმოსოს ლედის სამოსით!

ალი წაიყვანე ლოთის ოთახში,

და იქ უკლებლ, მოაჩვენო ლორდის მეუღლედ!

შენც თან ეახელ, ვით მორჩილი, ზრდილი მსახური,
და მას ყოველთვის მიმართავდე, როგორც ქალბატონს;
თან ჩემს მაგივრად გადაეცი, რომ თუ ვუყვარვარ,
თავი ეჭიროს ღირსეულის სიდარბაისლით,
ისე, ვით ამას ასრულებენ მაღალ წოდების
აღზრდილნი ქალნი—პატივსაცემ ქმრების წინაშე!
მან საუბარში, იმ ლოთს, ქალურ მოკრძალებითა

და მორჩილებით ჰკითხოს ხოლმე: „რა ჰსურს

მიბრძანოს

თქვენს ბრწყინვალეობას? თქვენს მორჩილ ცოლს რით
შეუძლიან

გამომჟღავნოს სიყვარული და თვისი ვალი?“

და მოკრძალებულ ხვეწნითა და მაცდური კოცნით
და თავის დახრით ლოთის მკერდზე, უხვად აფრქვიოს
ცრემლები, თითქოს უხაროდეს, რომ კეთილშობილ
მის ქმარს და ბატონს ჯანმრთელობა დაჰბრუნებია!

განკურნებულა, ვინც შვიდი წლის განმავლობაში
სთვლიდა თავს ლატაკ, საზიზღარი მათხოვარდვით!

და თუ იმ ყმაწვილს ჯეროვანად არ შესწევს ნიჭი,
რომ ქალის მსგავსად შეკვეთილი ცრემლი დაღვაროს,
მაშინ მან ერთი თავი ხახვი მოიშველიოს;

გამოახვიოს ცხვირსახოცში და საჭირო დროს
მალულად თვალი მოიწმინდოს, მაშინ ვარწმუნებ,
მის უნებურად ღაპა-ღუპით დააფრქვევს ცრემლებს!

მაშ ასე, ჩქარა გადაეცი მას ეს ბრძანება
და შემდეგისთვის კიდევ მოგცემ სხვა მითითებას!

(მსახური გადის)

ვიცი, ის ბიჭი მოხდენილად გაითამაშებს

ლედის გარეგნულ მოქნილობას, ხმას და სიარულს!

ოჰ, მოუთმენლად ველი იმ წუთს, როს გავიგონებ,
როცა ის იმ ლოთს კრძალვით ეტყვის: „ჩემო ქმარო!“

ხოლო მსახურნი სიცილს ძლივსღა შეიკავენბენ,
როცა თავდახრით თაყვანს სცემენ იმ მაწანწალას!

წავალ მეც რჩევის მისაცემად! ეჭვი არ არის,
ჩემი იქ ყოფნა შეანელებს იმ სიცილ-ხარხარს,
რაიც უჩემოდ გადასცდება ზომიერებას.

(გადის)

საწოლი ოთახი—ლორდის ციხე-დარბაზში.

(სლაი—მდიდრულ საღამურ პერანგში—მხლებლებით, ზოგს ტანსაცმელი უჭირავს, ზოგს—თასი, ზოგს—სურა და სხვა საჭირო ნივთები, ლორდი—მსახურად გადაცმული)

სლაი—ღვთის გულისათვის, ერთი ტოლჩა ლუდი მომეცით!

1 მსახური—თქვენს ბრწყინვალებას ესპანური ღვინო თუ
ჰნებავს?!

2 მსახური—ტკბილეულს ხომ არ მიირთმევს თქვენი
ბრწყინვალება?

3 მსახური—თქვენს აღმატებას დღეს რომელი
ტანსაცმელი ჰსურს?

სლაი—მე ვარ კრისტოფერ სლაი. რად მიწოდებთ „ბრწყინ-
ვალებას“ ან „აღმატებას“? ჩემს სიცოცხლეში ესპანუ-
რი ღვინო არ დამილევია. და, თუ სანაყრი გემეტებათ
ჩემთვის—ძროხის ხორცის კონსერვი მომიტანეთ! ნულა-
რა მკითხავთ, თუ რომელ ტანსაცმელს ჩავიცვამ, რად-
გან იმდენი ზედატანსაცმელი მაქვს, რამდენიც ზედა-
ტანი გამაჩნია, იმდენი წინდა—რამდენიც წვივი, არც
იმაზე მეტი ფეხსაცმელი მაბადია, რამდენიც ფეხი მაქვს!
თუმცა არა, ხანდისხან ფეხი უფრო მეტი მაქვს, ვიდრე
ფეხსაცმელი. ანდა, ხშირად ისეთი ფეხსაცმელის პატ-
რონი ვარ, რომლის საპირეებიდან გარდა იჭკრიტებიან
თითები.

ლორდი—ზეცა შორის ეს ბოდება თქვენს
ბრწყინვალებას!

ოჰ, რა ძნელია, ასეთ მძლავრს და სათნო კაცს,
შთამომავლობით, ქიკებიტ და პატივით განთქმულს,
ასე ამრევი ავი სული დაეუფლება!

სლაი—ხომ არ გინდათ რომ გამაგიჟოთ! განა მე კრისტო-
ფერ სლაი არა ვარ? განა მე ბერტონ ჰიიდელი მოხუცი
სლაის შვილი არა ვარ? დაბადებიდან მეწვრილმანე და
ხელობით ბანქოს მკეთებელი! მერე ხომ დათვის მეპატ-
რონე ვიყავი, ხოლო ამ ბოლო დროს კი მეთუნუქეობა

დავიწყე: აბა ჰკითხეთ მარია ჰეკეტს, იმ უინკოტელ მსუ-
ქან მელუდხანის ცოლს, თუ არ მიცნობს! თუ მას არ
დაადასტუროს, რომ მე მისი თოთხმეტი პენსი მმართვეს
მარტო ლუდისა—მაშინ გამწკებლეთ, როგორც ყველაზე
მატყუარა და ოხერი მთელს საქრისტიანოში! დიახ!
მადლობა უფალს, მე შეშლილი არა ვარ! მომცილდით!

- 1 მსახური—აი, რატომ სწუხს მწარედ თქვენი მეუღლე ლედი!
- 2 მსახური — აი, ეს არის, რაც ალონებს თქვენს ყველა
მსახურს!

ლორდი—აი, ამიტომ გაურბიან ნათესავები
დაქვეითებულს შენს სახლს, შენის შერყევის გამო!
ო, გაიხსენე შენი დიდი შთამომავლობა,
კეთილშობილო ლორდო, შენი ნათელი აზრი
კვლავ მოიკრიფე და განფანტე ავი სიზმრები!
შეხე, მსახურნი რა ერთგულად თავს გეველებიან:
ყველა მზად არის შეასრულოს შენი ბრძანება.
მუსიკა გნებავს? მაშ იმინე! (შკრავს მუსიკა) მას აპოლონი
უკრავს და შენთვის ტკბილად გალობს ოცი ბულბული!
იქნებ ძილი გასურა? მაშინ ბრძანე და მოგათავსებთ
ისეთ საწოლზე, რაც სინაზით აღემატება
სემირამიდის განსაცხრომად მორთულ სარეცელს!
თუ სიარული გასურს—გვიბრძანე და დედამიწას
მოფენთ უტურფეს, სურნელოვან ვარდ-ყვავილებით,
ან იქნებ ცხენზე ჯდომა გინდა? მაშ შეგიაზნებთ
არჩეულ ცხენებს, რომელთ ზურგზე უნაგირები
იელვარებენ ოქროთი და თვალმარგალიტით!
გიყვარს ქორებით ნადირობა? შენი ქორები
დილის ტოროლას აასწრებენ ცაში ასხლეტვას!
და თუ მეძებრით ნადირობა მოგესურვება,
შენი ძაღლები თვით ზეცასაც შესძრავენ ყუფით
და გამოიხიზნენ მოსწყვეტენ თვით მიწის გულიდან!

- 1 მსახური — ოღონდ თქვი, რომ გასურს დამფრთხალ
ნადირს გამოეკიდო:

შენი მწვერები თვით ირმებზეც სწრაფნი არიან
და უმკვირცხლესნი ველზე მქროლავ ნიამორებზე!

2 მსახური — გიყვართ მხატვრობა? გვიბრძანეთ და უმალ
მოგიტანთ

ჭაბუკ ადონისს, დახატულსა მდინარის პირად,
და ცითერეას, ხშირ ფოთლებში კრძალვით დამალულს!
მწვანე რტოები ირხვეიან მის ნელ სუნთქვაზე,
როგორც ნიავის შერხევაზე, ტყე ფოთლოვანი.

ლორდი — გიჩვენებთ იოს, როცა იგი, ნაზი ქალწული,
მოტყუებული განცვიფრებით დგას ისე ცოცხლად
და მომზიბლავად, როგორც იყო სინამდვილეში.

3 მსახური — ან ტურფა დაფნას, როცა იგი ქაცვიან
ტყეში

მირბის შემკრთალი და იქ ისე იკაწრავს წვივებს,
რომ შეგიძლიან დაიფიცო, რომ სისხლი დასდის;
ამის მნახველი აპოლონი მწუხარედ სტირის
და, როგორც ცრემლი, ისე სისხლი დახატულია
ისე ჰალალი ოსტატობით, რომ ცოცხალსა ჰგავს.

ლორდი — შენ ხომ ლორდი ხარ, მხოლოდ ლორდი და
სხვა არავინ,

ხოლო მეუღლე შენი, ლედი, თანამოსაგრე
უტურფესია ჩვენი დროის ყველა ქალებზე!

1 მსახური — და სანამ იგი თქვენი სენის გამოსობით
ცრემლს დააფრქვევდა ნაზ ლაწვებზე, ვით სწრაფ
ნიაღვარს,

მთელს ცისქვეშეთში უტურფესობა იყო,
მაგრამ თვით ახლაც მას ვერაფერს იღარება!

სლაი — ნუთუ ლორდი ვარ? ნუთუ მე შეავს ასეთი ცოლი?
იქნებ სიზმარში ვარ? ან იქნებ მესიზმრებოდა?
არა, არ მძინავს! ვხედავ, მესმის და ვლაპარაკობ!
ვყნოსავ ტკბილ სურნელს და კარგად ვგრძნობ ამ
რბილ სარეცელს!

ვფიცავ განგებას, რომ მე მართლა ლორდი ვყოფილვარ!
ლორდი და არა მესპილენძე კრისტოფერ სლაი!

კარგი, მომგვარეთ ჩემი ლედი, ჩემი მეუღლე!
მაგრამ კიდევ გთხოვთ: ერთი ტოლჩა ლუდი დამისხათ!

2 მსახური — ხელის დაბანა ხომ არ ნებავს თქვენს
ბრწყინვალებას?

(მსახური მიართმევს სურას, თასს და პირსახოცს. სლაი
ხელებს იბანს)

რა მოხარულნი ვართ, რომ გხედავთ, კვლავ
დაგიბრუნდათ

ქუა-გონება და კვლავ იცით ვინცა ბრძანდებით!
ხუთმეტი წელი გაატარეთ მძიმე სიზმრებში
და გაიღვიძეთ ბოლოს ისე, როგორც მძინარემ!

სლაი — ხუთმეტი წელი! პატიოსან სიტყვასა ვფიცავ,
ეს დიდი დროა... მერე სულ არ ვლაპარაკობდი?

1 მსახური — ო, როგორ არა, მაგრამ ყოველად უაზრო
სიტყვებს,

ბატონო ჩემო! თუმც იწექით ამ სავანეში,
მაინც ბოდავდით, თითქოს ცემით კარში გაგდებდნენ,
თან აგინებდით თქვენს მასპინძელს—დიასახლისსა,
და ამბობდით, რომ გსურთ უჩივლოთ სასამართლოში,
რადგან მან, თითქოს, სიქადაკრულ ტოლჩების ნაცვლად,
რაღაც ქვის ჯამი მოგიტანათ, ამასთანავე,
ხშირად თქვენ ვიღაც ცეცილია ჰეკეტს უხმობდით.

სლაი — ჰო, ეს ლუდხანის მსახურია, ფარეში ქალი!

3 მსახური — ბატონო ჩემო, თქვენ არ იცნობთ არც
ლუდხანასა

და არც ფარეშ-ქალს, არც იმ კაცებს, ვინც
ჩამოსთვალეთ:

როგორიცაა თუნდაც ვინმე სტეფანო სლაი,
ანდა მოხუცი ჯონ ნეფესი, საბერძნეთიდან,
ან პეტერ ტორფი და ვინმე ჰენრი პიმპერნელი,
იმათთან კიდევ ოციოდე ისეთი გვარი,
რომლის პატრონებს არც იცნობდით და არც გინახავთ.

სლაი — ახლა კი ვმადლობ უფალს ჩემი მორჩენისათვის.

ყველანი — ამინ!

სლაი — გმადლობთ, თქვენ ასეთ ქცევით არას წააგებთ!
(შემოდის პაეი—გადაცმული ლედის სამოსში—ამალით)

პაეი — როგორ ბრძანდება კეთილშობილი ჩემი ლორდი?

ს ლ ა ი—კარგად გახლავარ, რადგანაც აქ მხიარულება
სულ არ მაკლია, მაგრამ ჩემი ცოლი სად არის?

პ ა თ ი—მე აქ გახლავართ, რას მიბრძანებთ კეთილო ლორდო?

ს ლ ა ი—ახ, ეს შენა ხარ ჩემი ლედი, ჩემი მეუღლე?
მერე და რატომ არ მიწოდებ „ჩემო ქმარო?“
ლორდი მე ჩემი კაცებისთვის ვარ, ხოლო შენთვის,
ქმარი ვარ, შენი პატრონი ვარ!

პ ა თ ი —
ო, დიახ, ქმარი,
ქმარი და ლორდი, ჩემი ლორდი და ჩემი ქმარი,
მე კი ერთგული და მორჩილი ცოლი ვარ თქვენი!

ს ლ ა ი—ეს ვიცი, მაგრამ რა სახელი უნდა გიწოდო?

ლო რ დ ი—ქალბატონი!

ს ლ ა ი — ახ, ალლის, თუ ჯოუნ ქალბატონი?

ლო რ დ ი—არა, პირდაპირ „ქალბატონი“, სხვა არაფერი,
ასე უხმობენ თავის ცოლებს დიდი ლორდები!

ს ლ ა ი—მაშ, ქალბატონო ცოლო, ერთი ესეც მითხარი,
მართალი არის რომ ამბობენ, თითქოს მეძინა
და სულ სიზმრებში გავატარე ხუთმეტი წელი?

პ ა თ ი—დიახ, და ეს დრო ოცდაათ წლად მეჩვენებოდა,
რადგან ამ ხანში სარეცელით მთლად განმეორებით!

ს ლ ა ი—მეტისმეტია! მაშ მსახურნო, დაგეტოვებ
შენ, ქალბატონო ცოლო, ახლავ ტანთ გაიხადე
და დაწექ ჩემთან.

პ ა თ ი.—
ო, სამმაგად კეთილშობილო
ბატონო ჩემო, ნება დამრთეთ მორჩილად გთხოვოთ,
რომ მოითმინოთ კიდევ ერთი, ან ორი ღამე,
ან საღამომდე მაინც, ვიდრე მზე ჩავიდოდეს.
რადგან თქვენს მკურნალთ თქვენი სენის განმეორების
შიში აქვთ კიდევ და სასტიკად ითხოვენ ჩემგან,
რომ ჯერჯერობით საწოლი არ გაგეზიაროთ!
მწამს ეს მიზეზი გაამართლებს ჩემს მორჩილ ბოდის!

ს ლ ა ი—ემმაკმა უწყის, თუ რამდენად ძნელია ჩემთვის
ამ საქმეში დაცდა, მაგრამ რადგან აღარ მსურს, რომ
ჩემს სიზმრებს კვლავ დავუბრუნდე, ძალაუნებურად

დავიცდი, თუმცა ჩემი სისხლიც და ხორციც ამის
წინააღმდეგია. (შემოდის მსახური)

მსახური—თქვენი ზრწყინვალეების მსახიობებმა შეიტყეს
თქვენი განკურნვა და მოვიდნენ, რომ შეგაქციონ
სასიამო რამ კომედით, ეს თქვენს ექიმებს
მოსახდენ საქმედ მიაჩნიათ, რადგან დარწმუნდნენ,
რომ მეტრისმეტი მოწყენა თქვენ სისხლს გიყინავდათ
და მოწყენა ხომ ძიძა არის თვით სიცივისა,
ამიტომ, მათის აზრით, დიდად კარგი იქნება
რომ მოიხილოთ წარმოდგენა, რაც თქვენს გუნებას
სამხიარულოდ და საამოდ წარმართავს კვალად,
და დაგიბრუნებთ ხალისსა და ხანგრძლივ სიცოცხლეს.

სლაი—მართლაც და ჩინებულაია, ასე მოვიქცევი. დაე, ითა-
მაშონ, მაგრამ რა უნდათ რომ წარმოადგინონ: საშო-
ბაო ბერიკაობა თუ ჯამბაზობა?..

პატი—არა, ჩემო კარგო ბატონო! ეს უფრო ღირსშესანიშ-
ნავი რამეა.

სლაი—როგორ თუ „რამე“? საშინაო რამ საგანია?

პატი—არა, ეს ერთგვარი ისტორიული საგანი გახლავთ.

სლაი—კარგი, მამ ვნახოთ. მოდი, ქალბატონო ცოლო,
გვერდით მომიჯექ. ჯანდაბას ყველაფერი, დაე, იდინოს
წუთისოფელმა, მით ამაზე უფრო ახალგაზრდები აღარ
ვიქნებით.

(სხდებიან)

მომხედება პირველი

სურათი I

სცენა: პადუა. მოედანი.

(შემოდინი ლუჩენციო და ტრანიო)

ლუჩენციო — დიდად მეწადა, რომ მენახა, ჩემო ტრანიო,
ტურფა პადუა, ეს აკვანი მეცნიერების,
და, აი, უკვე შემისრულდა დიდი ხნის ნატვრა:
მოვედით მდიდარ, ნაყოფიერ ლომბარდიაში —
მთელ იტალიის ამ გაფურჩქვნილ წალკოტის გულში.
აქ წამოსვლისთვის მამაჩემმა გზა დამილოცა,
აღმჭურვა თვისი მშობლიური სიყვარულითა
და თანამზღებლად შენი თავი გამომაყოლა.
მუდამ ერთგულო და ნაცადო მსახურო ჩემო,
დავრჩეთ აქ ერთად, ბედნიერად, ვიმეცადინოთ
და გულმოდგინედ მივყოთ ხელი ცოდნის შეძენას.
უდარბაისლეს შეილთა აღზრდით განთქმულმა პიზამ
მე მომანიჭა არსებობის უშრეტი წყარო, —
აწ მამაჩემი ვინჩენციო ბენტევილი ხომ
გამოჩენილი ვაჭარია მთელს ქვეყანაზე...
მე, მისი შეილი, აღვიზარდე ფლორენციაში
და საამაყო იქნება, რომ მამის სიმდიდრე
დაჩრდილოს შეილმა, ძალალ ცოდნით და სათნო
ღვაწლით.

ამიტომ, ვფიქრობ, ტრანიო, რომ მოწადინებით
შევუდგე სწავლას და უფრო მეტ გულმოდგინებით

ფილოსოფიის იმ ნაწილში ვიმეცადინო,
რაიცი ეხება მარტოოდენ ბედნიერებას
და საგანგებოდ სათნოებით მოიხვეჭება.
შენ რაღას მიჩივებ, მეგობარო? თქვეი შენი აზრი:
ხომ საქებრად და გონივრულად მოვიმოქმედებ,
რომ დავთმე პიზა და პადუას გამოვეშურებ?
ჩემი ქცევა ხომ იმ მწყურვალის მოქმედებას ჰგავს,
ვინც სტოვებს გუბებს, რომ შეერთოს კამკამა წყალსა
და მის სიღრმეში დაიკოს მძაფრი წყურვილი!

ტ რ ა ნ ი ო—Mi perdonate*, მარად სათნო, ბატონი ჩემო,
მე ყველაფერში გეთანხმებით და თანაგიტანობით,
მახარებს დიდად, რომ მტკიცედ გაქვთ გადაწყვეტილი
ფილოსოფიის უტკბეს შარბათს ღრმად დაეწაფოთ,
მაგრამ ერთ რჩევას გაგიბედავთ, თუ ნებას მომცემთ:
სანამ გვიტაცებს ჩვენ სწავლა და მეცნიერება,
ნუ ვენსგავსებით სტოიკოსებს, ან უძრავ კუნძებს,
ნურც გაგვიტაცებს უსაზომო ჩვენ ერთგულება
არისტოტელეს ეთიკისა, რაც გვაიძულებს
ოვიდიუსის ხელაღებით უარყოფასა.

დაე, ლოლიკა ავარჯიშეთ ნაცნობთა შორის,
საუბრის დროს კი—რიტორიკას მიმართეთ ხოლმე.
უხმით მუსიკას, პოეზიას—გასამხნეველად,
ხოლო ამავე დროს, ალგებრას და მეტაფიზიკას
თქვენ დაეწაფეთ მხოლოდ იმგვარ ზომიერებით,
რამდენადაც მას თქვენი კუჭი მოინელბდეს.
მოკლედ, ბატონო, ჩემი აზრი ასეთი არის:
ისწავლეთ იგი, რაც ყველაზე მეტად გიზიდავთ.

ლ უ ჩ ე ნ ც ი ო—გმადლობ, ტრანო, შენი რჩევა ჩინებულაია.
ნეტავი ესლა ბიონდელო ნაპირზე იყოს
გადმოსული, რომ დრო ლოდინში არ დაგვეკარგა:
მყისვე ჩვენ ერთად შევუდგებით იმის თადარიგს,
რომ ვიქირავოთ შესაფერად მორთული ბინა,
სად შეგვეძლება მეგობართა გამასპინძლება,

* მომიტევეთ.

რომელთაც შეგვძენს პაღუაში ჩვენი ყოფნის დრო.
მაგრამ მოიცა, ეს რა ხალხი მოდის აქეთკენ?

ტრანო—პროცესიაა, ბატონო, ეს ჩვენსკენ მოდიან,
რომ მოგვესალმონ პაღუაში ჩამოსვლის გამო.

(გვერდზე გადაგვიან. შემოდიან ბაპტისტა, კატარინა, ბიანკა,
გრემიო და ჰორტენზიო)

ბაპტისტა—კმარა... გეყოფათ, ბატონებო, ნუღარ
მაბეზრებთ;

თქვენ უკვე იცით, რომ მტკიცედ მაქვს გადაწყვეტილი
არ გავათხოვო მე უმცროსი ქალი მანამდე,
სანამ უფროს ქალს, კატარინას, ქმარს არ ვუშოვი.
თუ ერთერთ თქვენგანს კატარინა სურს რომ შეირთოს,
რადგან ორივეს კარგად გიცნობთ და თან მიყვარხართ,
უფლებას გაძლევთ ეაშიკოთ და მოირიგოთ!

გრემიო—(თავისთვის)

მოირიგოთო?... უკეთ რომ ესთქვათ, მოვირგოთ, არა?
საამისოდ ხომ იგი ჩემთვის მეტად ტლანქია!

შენ ხომ არა გსურს, ჰორტენზიო, შეირთო ცოლი?

კატარინა—(ბაპტისტას)

ბატონო ჩემო, რატომ გნებავთ, რომ გამაწბილოთ
ამ ჩემს ტოლებთან?

ჰორტენზიო—ტოლებთანო? რა გსურთ მაგით სთქვათ?

აქ თქვენი ტოლი არვინ არის... სულ სხვა საქმეა
თქვენ რომ ნაზი და ოდნავ სათნო ყოფილიყავით.

კატარინა—ო, დამიჯერეთ, რომ ვერც მაშინ ელირსებოდით,

მიჰკარებოდით ოდნავ ჩემს გულს, სათნო ბატონო!

ხოლო თუკი ეს მოხდებოდა, მე ვიზრუნებდი,

სამეფხა სკამით დამევარცხნა ეგ თქვენი გოგრა,

ეგ პირისახე შემეთხუპნა ჭვარტლით და მურით

და გამეხადეთ სასაცილო ტაკიმასხარად.

ჰორტენზიო—ღმერთო კეთილო, მიხსენ ასეთ ალქაჯისაგან!

გრემიო—მეც დამიფარე, გვეედრები, ჰოი, უფალო!

ტრანო—ბატონო ჩემო, წყნარად ვიყოთ, აქ რაღაც კარგი

ხუმრობა უნდა მზადდებოდეს—ის კუდიანი,

აშკარა ვიყს ჰგავს, ან საოცრად უკეთურია!

ლ უ ჩ ე ნ ც ი ო — მაგრამ მეორის კდემამოსილ ღუმელში
ვხედავ —

ქალის ნაზ ქცევას და სიწყნარეს. ჩუმიად, ტრანიო!
ტ რ ა ნ ი ო — მშვენივრად ბრძანებთ... დააკვირდით კარგად,
ბატონო!

ბ ა პ ტ ი ს ტ ა — რაც მე გითხარით, ბატონებო, მას შეეასრულებ
დაუყოვნებლივ, შედი სახლში, ჩემო ბიანკა!
ნუ გეწყინება, შედი მეთქი, ჩემო კეთილო,
მე შენ ნაკლებად არასოდეს არ მეყვარები.

კ ა ტ ა რ ი ნ ა — საბრალო კრავი! საუცხოოდ თვალთმაქცობს
მუდამ,

და კარგად იცის რა სარგებელს მოიხვეჭს ამით!
ბ ი ა ნ კ ა — შენ გიხაროდეს, დაო, ჩემი უბედურება...
(მამას) ბატონო ჩემო, მორჩილებით და მოკრძალებით
თავს ვიხრი თქვენი მშობლური ნების წინაშე,
წავალ და ისევ ჩემს ოთახში ჩავიკეტები,
ვიკითხავ წიგნებს, ვივარჯიშებ საკრავებზედა
და მხოლოდ ამით გავერთობი მარტოობაში.

ლ უ ჩ ე ნ ც ი ო — ყური დაუგდე, იმ მშვენიერ ასულს, ტრანიო,
თვითონ მინერვა ლაპარაკობს იმისი ბავით.

ჰ ო რ ტ ე ხ ზ ი ო — (ბაპტისტას)
ბატონო, ნუთუ ასე მკაცრად ძალგიძთ მოიქცეთ?
დიდად ვნანობ, რომ აწ კეთილი სურვილი ჩვენი
ბიანკასათვის მწუხარების მიზეზად ხდება.

გ რ ე მ ი ო — ნუთუ მას მართლა გალიაში გამოამწყვდევთ
თქვენ
და დათანხმდებით, რომ გულგრილად დასდოთ სასჯელი
ამ ჯოჯოხეთის ავი სულის მწარე ენისთვის?

ბ ა პ ტ ი ს ტ ა — გთხოვთ, რომ დამშვიდდეთ. მე მტკიცედ მაქვს
გადაწყვეტილი...

შედი, ბიანკა, სახლში შედი, ნულარ აყოვნებ!
(ბიანკა გადის)

ვიცი, ბიანკას თუ რაოდენ თავდავიწყებით
უყვარს მუსიკა, პოეზია და საკრავები,
ამიტომ სახლში ვიყოლიებ მასწავლებლებს, რომ

ჩემი ასული შესაფერი ცოდნით აღჭურვონ!
თქვენ, ჰორტენზიო, ან, ბატონო გრემიო, თქვენა,
მოგზავნეთ ჩემთან, თუ კი ასეთ ოსტატებს იცნობთ.
ქვეიან ხალხს მუდამ პატივს ვსცემ და უხვი ვიქნები,
სამაგალითოდ ვინც აღმიზრდის მე ქალიშვილებს.
აწ კი მშვიდობით... კატარინა, შენ შეგიძლიან
აქ დარჩე, რადგან ბიანკასთვის სათქმელი რამ მაქვს.
(გადის)

კატარინა— ზად უნდა დავრჩე? მაჩანჩალა ხომ არ ვარ
სხვისი,
რომ ის ვაკეთო, რაც სხვებს ნებავეთ? თოქოს მე თვითონ
არ ვიცოდე, თუ რა მომწონს მე, ან რა არ მომწონს!
ო, ვერ მოგართვით!.. წასვლა მინდა და, წავალ კიდევ!
(გადის)

გრემიო— ეშმაკებთანაც წასულხარ. ისეთი მომხიზლავი ღირ-
სებებით ხარ აღჭურვილი, რომ სიამოვნებით უარს ვაც-
ხადებთ შენზე. მშვიდობით, ჰორტენზიო, როგორც ვხე-
დავ, ჩვენი კვერი ჯერ კიდევ არ გამომცხვარა, არც
ქვეშიდან და არც ზევიდან. მაგრამ არა უშავს რა, ჯერ-
ჯერობით შეგიძლიან ვიმარხულოთ, რაც შეეხება მშვე-
ნიერ ბიანკას— მისდამი სიყვარულს იმით დავამტკიცებ,
რომ თუ კი შევხვდი შესაფერ ადამიანს, ვინც ამას საყ-
ვარელ საგნებს ჰეასწავლის, უმაღ მაშამის გამოვუგზავნი.

ჰორტენზიო— მეც სწორედ ასე მოვიქცევი, ბატონო გრემიო.
თან ამასაც გეტყვით: თუკი დაღეძე ჩვენ ერთმანეთის-
თვის უცხონი ვიყავით, ამიერიდან, როგორც ვხედავ,
უკვე საერთო მისწრაფება გვაკავშირებს. თუ გვწადიან,
რომ უფრო მეტად დავუახლოვდეთ ჩვენი ოცნების სა-
განსა და ვიყოთ მშვენიერი ბიანკას სიყვარულის ბედ-
ნიერი მეტოქენი, ჩვენ ერთი საქმე უნდა მოვაწყოთ.

გრემიო— და მერე განა რა საქმეა ნეტავ ისეთი?

ჰორტენზიო— მის კირვეულ დას ქმარი უნდა გამოვუნახოთ!

გრემიო— ქმარიო, ბრძანეთ? ესე იგი, თ ითონ ეშმაკი?

ჰორტენზიო— მე ვამბობ: ქმარი.

გრემიო— მე კი ვამბობ: ეშმაკი, რადგან
თვით ეშმაკიც უარს იტყოდა იმის ქმრობაზე...

შენა გგონია, ჰორტენზიო, რადგან კატარინას მდიდარი მამა ჰყავს, აღმოჩნდება ისეთი სულელი, ვინც დათანხმდება რომ ჯოჯოხეთი ცოლად შეირთოს?

ჰორტენზიო—მოითმინეთ, გრემიო, მართალია, თქვენ მას ვერ იტანთ, სწორია ისიც, რომ არც მე მყოფნის მოთმინება იმ კაპასის აურზაურის ასატანად, მაგრამ ქვეყანაზე ბევრი ახალგაზრდაა და შესაძლოა ჩვენც წავაწყდეთ სადმე ისეთ ბრიყვს, ვინც მას წაიყვანს მთელი მისი ნაკლით და საკმაოდ დიდი მზითვით!

გრემიო—არ ვიცი, მაგრამ ერთი რამ ჩემთვის მაინც უდავოა: მე იმის მზითვეს ავიღებდი იმ პირობით, რომ ყოველ დილით მოედანზე გავემათრახებინე.

ჰორტენზიო—რალა თქმა უნდა, სწორი ბრძანებაა: ორ დამბალ ვაშლს შორის—არჩევანი არაფერს შეგვძენს, მაგრამ რადგან ეს დაბრკოლება ჩვენ მეგობრად გვხდის, დავრჩეთ მეგობრად, ვიდრე ბაპტისტას უფროს ქალს ქმარს მოვუწახავდეთ და ამით მისი უმცროსი დის გათხოვებას გზას გავუკაფავდეთ. მერე კი ჩვენ ჩვენსას ვეცადოთ: დეე, მშვენიერი ბიანკა მას დარჩეს, ვინც ჩვენს შორის უფრო ბედნიერი აღმოჩნდება. ვისაც სწორადი სირბილი შეუძლიან და მიზანთან აღრე მიაღწევს, ცხადია, გამარჯვებაც იმას ერგება. რას იტყვით, ბატონო გრემიო?

გრემიო—ასე იყოს, თანახმა ვარ! მთელს პალაში ყველაზე უმჯობესს ცხენს ვაჩუქებდი, ვინც კატარინას დასანიშნად ეახლებოდა, მოირიგებდა, შეირთავდა, ლოგინში ჩაიწვენდა და ამით მისგან ბაპტისტას სახლს გაანთავისუფლებდა. მაშ წავიდეთ, ჰორტენზიო.

(გადიან გრემიო და ჰორტენზიო. ლენინციო და ტრანიაო გამოდიან სიღრმიდან)

ტრანიაო—ბატონო ჩემო, ნუთუ მართლა ეს შესაძლოა, რომ სიყვარულმა კაცი ასე უცბად შეიპყროს?

ლენინციო—არც მე მჯეროდა, რომ ეს იყო შესაძლებელი,

ვიდრე არ მივწვდამ ამ ურყვეველ ჭეშმარიტებას:
აქ უზრუნველად ყურს ვუგდებდი იმით ლაპარაკს
და მისმა ხილვამ გამიღვიძა მე; სიყვარული!
ჩემო ტრანო, ძვირფასი და მახლობ ლი ხარ,
ვით ანნა იყო, კართაგენის დედოფლისათვის,
და ამიტომაც გულ ხდილად გამოგიტყდები:
მე ვიტანჯები, ვიწვი და მთლად დავიღუპები,
თუ ის ასული ჩემს საცოლედ არ დავიგულებ.
მირჩიე რამე, ტრანო, შენ ხომ შეგიძლიან
რომ დამეხმარო, მევობარო, თქვი, ხომ მიშველი?
ტრანო—ახლა წყრომის დრო აღარ არის, ჩემო ბატონო,
რადგან დატუქსვით ვერ განვდევნით ტრფობას

გულიდან,

თუ სიყვარულმა დაგიმონათ—სჯობს შეურიგდეთ!

*Redime te captum quam queas minimo**.

ლუჩენციო—ყოჩაღ, განაგრძე, მე მაგ სიტყვამ დიდად მაამა,
შენ კარგი რჩევა იცი მუდამ, ნუგეშს მცემს იგი.

ტრანო—ბატონო, ისე გატაცებით უტყქვრდით იმ ქალს,
რომ იქნებ მთელი ამბის კვანძი ვერც კი შენიშნეთ?

ლუჩენციო—ო, მე შეენიშნე მისი სახის უცხო მშვენება,
აღსაფხე კრძალვით, სინაზით და მომხიბლაობით.

ის აგენორის ასულს ჰკავდა, რომლის წინაშე
ზევსმაც კი მუხლი მოიდრიკა კრიტიკის პირად.

ტრანო—სხვა არაფერი? ვერ შენიშნეთ მაშ უფროსი და,
რომელმაც ლანძღვის დააყენა კორინტელი,
რასაც მოკვდავის ყურთასმენა ვერ აიტანდა?

ლუჩენციო — მარჯნისფერ ტუჩთა მოძრაობას ვხედავდი
მისას,

ხოლო მის სუნთქვა, ჰაერსაც კი სურნელს ჰმატებდა!

იგი წმინდაა, მომხიბლავი მთელის არსებით.

ტრანო—ახლა კი უნდა ბურანიდან გამოვიყვანო:

ბატონო ჩემო, გაიღვიძეთ, გთხოვთ გამოფხიზლდეთ,
თუ ის ასული შეგიყვარდათ, კკუა-გონება

* იხსენი თავი ტყვეობიდან, რამდენადაც შეგიძლიან მცირე-სასყიდლით.

მოიკრიფეთ და ეცადეთ, ის ხელში ჩაიგდოთ.
ამ საქმის მთელი ვითარება კი—ასე განლაგთ:
იმ ქალს უფროსი და ჰყავს—ანჩხლი და ჭირვეული
და ვიდრე მამა მას თავიდან არ მოიცილებს,
მანამდე თქვენი სატრფო ასე სახლში იჯდება!
მიტომ ჩაკეტა იგი მამამ თავის ოთახში,
რომ მთხოვნელებმა თავი მეტად არ მოაბეზრონ.

ლ უ ჩ ე ნ ც ი ო—ახ, რა სასტიკი მამა ჰყავს მას, ჩემო ტრანიო!
მაგრამ ხომ კარგად გაიგონე მისი სიტყვები:
ემებს გამოცდილ მასწავლებლებს ბიანკასათვის.

ტ რ ა ნ ი ო—ღიახ, ბატონო, და მე გეგმაცკი მოვისახრე.

ლ უ ჩ ე ნ ც ი ო—მეც მოვიფიქრე.

ტ რ ა ნ ი ო— გარწმუნებთ, რომ ორივეს აზრი
ერთი არის და ერთდამივე მიზანს ისახავს.

ლ უ ჩ ე ნ ც ი ო—აბა, ჯერ შენ თქვი!

ტ რ ა ნ ი ო—განზრახული გაქვთ გახდეთ ჩიხი მასწავლებელი
და მისი აღზრდა იდოთ კისრად.

ლ უ ჩ ე ნ ც ი ო— სწორედ ასეა.

მაგრამ შევძლებთ კი ჩვენ ამ საქმის შესრულებასა?

ტ რ ა ნ ი ო—არ შეიძლება... მაშინ თქვენს სახლს ვინ გაუძღვება,
ნაცნობ-მეგობრებს ვინ მიიღებს ოჯახის რიგზე,
ვინ უმასპინძლებს ძვირფას თანამემამულეებს,
როგორც შეჭფურის ვინჩენციოს ღირსეულ შვალსა?

ლ უ ჩ ე ნ ც ი ო—კმარა, შეჩერდი, უკვე ვიცი რა მოვაგვარო:
აქ არც ერთ სახლში ჯერ ჩვენ არვას არ უნახივართ,
არავინ გვიცნობს სახით, როგორც ბატონს და მსახურს,
ამიტომ ჩემსა მაგიერად აწ შენ იქნები
ბატონი და შენ გაუძღვები სახლის საქმეებს.

მე კი სხვა ვინმედ გადავიქცევი: ვსთქვათ, ფლორენციელ,
ან ნეაპოლელ, ანუ კიდევ პიზელ ლატაკად.

მორჩა, გადაწყდა. შევასრულოთ, რაც განვიზრახე:

აქ მომეც შენი ტანსაცმელი და გამოეწყე
ჩემს სამოსელში, ჩემს ჭრელ ქუდსა და მოსასხამში.
აწ ბიონდელიო გეყოლება მსახურად, მე მას
დავარიგებ, რომ დაიმოკლოს ჰარტალა ენა.

ტრანო—ც.უ საკიროდ სთვლით, ეგრე იყოს... როგორც
გენებოთ.

(ტანსაცმელს სცვლიან)

მე ყველაფერში მოვალე ვარ დაგემორჩილოთ;
აქ წამოსვლისას, მამათქვენმა ასე მიბრძანა:
„ჩემს ვაჟს ყოველმხრივ სამსახური გაუწიეო“,—
თუმცა ის ამას სულ სხვა აზრით ამბობდა, მაგრამ
მე თანახმა ვარ მაინც გავხდე ლუჩენციოდ,
რადგან მე მეტიმეტად მიყვარს ლუჩენციო.

ლუჩენციო—დე ასე იყოს, ტრანო, აწ ლუჩენციო
შეყვარებული არის უღვთოდ... თუნდ მონად ვიქცე,
თავს არ დავზოგავ, ოღონდ ის კი დავინარჩუნო,
ვისმა დანახვამ დაატყვევა ჩემი თვალები!

(შემოდის ბიონდელო)

აი, გამოჩნდა გაიძვერა! სად ბრძანდებოდი,
ვაჟბატონო?

ბიონდელო—მე სად ვიყავი? თქვენ თვითონ სად ხართ?
ტრანომ თქვენ, თუ თქვენ ტრანო გაჰქურდეთ?

ღმერთო,

თქვენ ერთმანეთი გაგიძარცვავთ? რა ამბავია?

ლუჩენციო—აქეთ მობრძანდი, ვაჟბატონო,

ხუმრობისათვის

არა გვცალიან და შენც ისე უნდა მოიქცე.
როგორც რომ ამას დრო მოითხოვს, ყური დამიგდე:
კეთილ ტრანოს სურს საცოცხლე შემინარჩუნოს,
ამიტომ იცვამს ჩემს სამოსს და ჩემ სახეს იღებს,
მეც მის ტანსაცმელს ვიცვამ თავის გადასარჩენად;
დღეს, ამ ნაპირზე გადმოსვლისას, ჩხუბში, უეცრად,
ვიღაცა კაცი შემომაკვდა; მგონი შემნიშნეს!
გიბრძანებ: სანამ მე გაქცევით თავს ვუშველიდე,
ჯეროვან ზრუნვით ემსახურო ერთგულ ტრანოს.
ხომ გესმის, რაც ვთქვი?

ბიონდელო—

მე, ბატონო? სულ არაფერი.

ლუჩენციო—კრინტიცარ დასძრა ტრანოზე, რადგანაც იგი
ლუჩენციოდ გადაიქცა.

ბიონდელი— მოხარული ვარ ტრანიოსავის,
ნეტავ შემეძლოს, რომ მეც ასე გარდავქმნილიყავ.
ტრანო—მეც მოხარული ვიქნები: ასრულდეს ნატვრა
ბაპტისტას უმცროს ქალიშვილის ცოლად შერთვისა,
მაგრამ ჩემთვის კი არა, ბრიყვო, ბატონისათვის!
შენ აქედანვე ჰკუთხე იყავ, შეეცადე, რომ
თავის დაჭერა ღირსეულად შეგეძლოს ხალხში,
როცა მარტონი ვიყოთ—მაშინ ტრანიოდ მთვლიდე,
სხვებთან კი—შენი ბატონი ვარ—ლუჩენციო!

ლუჩენციო—ტრანო! წამო, აი, კიდევ რა გევალება:
შენ იმ ასულის მოტრფიალე ყმაწვილკაცთ შორის
უნდა ეცადო ჩაირიცხო დაუყოვნებლივ!
თუ მკითხავ რატომ? ამისათვის საკმარისია,
რომ მე უკვე მაქვს ნამდვილი და მძიმე მიზეზი.

(გადიან)

აივანზე მსხდომნი—მაყურებელნი: ლორდი, სლაი, პაუი, მსახურნი.

1 მსახური—ბატონო ჩემო, თქვენ კვლავ ტკბილად
განაგრძობთ თვლემას
და წარმოდგენა არ იზიდავს თქვენს ყურადღებას.

სლაი—ო, გეფიცებით წმინდა ანნას, რომ მე ნამდვილად
მიზიდავს თქვენი წარმოდგენა, რამდენხანს გასტანს?

1 მსახური—ეს გახლავთ მხოლოდ დასაწყისი, ბატონო ჩემო.

სლაი—ჩინებული რამ არის სწორედ, ლედი, მეუღლევ,
მაგრამ აჯობებს, რომ ის უფრო მალე დამთავრდეს.
(განაგრძობენ წარმოდგენის ყურებას)

სურათი II

იგივე ქუჩა—ჰორტენზიოს სახლის წინ.

(შემოდინ პეტრუჩიო და გრუმო)

პეტრუჩიო—დავთმე ვერონა დროებით და მოველ პადუას,
რომ ვინახულო მე აქაურ მეგობართა წრე,
განსაკუთრებით ჰორტენზიო, ჩემი ნაცადი
და საყვარელი მეგობარი სიყმაწვილისა.
ვგონებ, ეს არის მისი სახლი. ჰეი, გრუმო!
აბა ყოჩაღად დატრიალდი, ჩვენ აქ დავარტყათ.

გრუმისო—დავარტყათო? ვის დავარტყათ, ბატონო ჩემო?
განა აქ ვინმემ აწყენინა თქვენს მოწყალებას?

პეტრუჩიო—ოჰ, არამზადავ, დარტყმა მინდა მე შენგან,
გესმის?

გრუმისო—დარტყმა გსურთ ჩემგან? მე ვინ მომცა ამის
უფლება?

პეტრუჩიო—დარტყმა მსურს მეთქი, სალახანავ, გესმის
თუ არა?

დამირახუნე, თორემ გირტყამ სულელ გოგრაში.

გრუმისო—ჩემი ბატონი ჩხუბის გუნებაზე ბრძანდება?
მაგრამ ახლა რომ გავბრიყვდე და მართლაც დავარტყა,
ხომ ცხადია, რომ ბოლოს ისევ მევე მომხვდება?

პეტრუჩიო—კიდევ ჯიუტობ? მაშ დარტყმაზე უარს
მიბედავ?

აი, ესეც შენ! (ყურებს აუწევს გრუმისს) ენახოთ ახლა,
როგორ მიმღერებ.

გრუმისო—ჰეი, მიშველეთ, გაღირია ჩემი ბატონი.
(მიწაზე დაეცემა)

პეტრუჩიო—არც ახლა იზამ, ავაზაკო, როგორც გიბრძანებ?
(შემოდის ჰორტენზიო)

ჰორტენზიო—რა ამბავია, რა მოხდა აქ? გრუმისო, შენა?
ო, პეტრუჩიო, ჩემო კეთილო შეგობარო!

როგორ გიკითხოთ, ვერონაში როგორ ბრძანდებით?

პეტრუჩიო—ო, ჩემო ბატონო ჰორტენზიო, თქვენ მოხვე-
დით რომ გაგვაშველოთ?

შემიძლიან ვთქვა: *Con tutto il core bene venuto* *.

ჰორტენზიო—*Alla nostra casa bene venuto,*
molto honorato, signor mio Petruccio **.

ადექ, გრუმისო, შენ და ბატონს მე შეგარიგებთ!

გრუმისო—არა, ბატონო, რასაც ეგ ლათინურად მოგახსენ-
ებთ, მაგით აღარაფერი გაეწყობა. განა ახლა მე კა-
ნონიერი საბაბი არა მაქვს, რომ თავი დავანებო მაგას-

* სიკეთით საცხე გულით ვარ მოსული.

** კეთილი იყოს შენი მოსვლა ჩემს სახლში, უფალო ჩემო, პეტრუჩიო!

თან სამსახურს? აბა განსაჯეთ: თვითონ მიბრძანა დარტყმა, „აბა მაგრაო!“ დიახ, მაგრა დარტყმა მომთხოვა! განა შეჭფერის მსახურს ბატონისადმი ასე მოპყრობა? ღმერთს გეფიცებით, მე რომ პირველად დამერთყა მისთვის, გრუმით ამით სულ არაფერს არ წააგებდა.

პეტრუჩიო—ყუყუჩი, ბრიყვი, არანზადა, ო, მაწანწალა!

ჩემო კეთილო ჰორტენზიო, მე მას ეუბრძანე, თქვენს სახლის კარზე დარტყმა, მისი დარახუნება, მაგრამ ბრძანების შესრულება ვერ ვაძლულე!

გრუმით—კარზე დარტყმაო! ღმერთო ჩემო, ერთი უყურეთ:

განა თქვენ თვითონ არ ამბობდით: „დარტყმა მინდაო?“

„მე შენგან მაგრა დარტყმა მსურსო“, ასე არ ბრძანეთ?

„დამირახუნე, რაც კი ძალი და ღონე გაქვსო“,

ახლა კი—გინდათ რომ ეს კარებს გადააბრალოთ?

პეტრუჩიო—წა, გაეთრიე, ვაჟბატონო, ენა ჩაიგდე!

ჰორტენზიო—გთხოვთ მოითმინოთ, პეტრუჩიო, თვით მე

გვისრულობ

გრუმითსათვის თავდებობას, რადგანაც მჯერა,

რომ თქვენს გამოცდილს, ერთგულსა და მზიარულ

მსახურს

არ შეუძლიან გაწყენინოთ შეგნებულ ზრახვით.

გაუგებრობა დაივიწყეთ და თქვით, რომელმა

კეთილმა ქარმა მოგიყვანათ თქვენ ვერონიდან?

პეტრუჩიო—იმ ქარმა, რომელიც ჭაბუკ ახალგაზრდობას

ქვეყნიერებას მოსდებს ხოლმე ბედის საძებრად,

სადაც ნელნელა იძენს კაცი გამოცდილებას.

მოკლედ, ბატონო, ჩემი საქმე ამგვარად გახლავთ:

აწ მამაჩემი, ანტონიო, გარდაიცვალა

და გულის ჯავრის გასართობად დავებეტები:

ვნახულობ ქვეყნ ბს, თან ვაპირებ ცოლის შერთვასაც

და თუმც ბლომად მა ეს საკუთარი ფულიც ქონებაც,

მანაც ვცდილობ, რომ შევიძინო დიდი მზით ვი

და შევქმნა მყუდრო ოჯახური კეთილდღეობა.

ჰორტენზიო—ოაკი ასეა, მაშ პირდაპირ საქმეს შევეუდგეთ:

მე გაგირიგებ ერთ პირვეულ და აყვია ქალს,

თუმც მართალია, შენ ამისთვის ბოლოს ინანებ.
მაგრამ პირობას გაძლევ, რომ ის სამაგიეროდ
მდიდარია და მეტიმეტად მდიდარიც... მაგრამ
შენ, ჩემს მეგობარს, მისთვის მაინც ვერ გაგიმეტებ.

პეტრუჩიო—ბატონო ჩემო, ისეთ ახლო მეგობართ შორის,
როგორც ჩვენა ვართ, ორიოდე სიტყვაც იკმარებს
დიდი საქმის გასარიგებლად; თუ მართლა იცნობ
პეტრუჩიოსთვის შესაფერის მდიდარ საცოლეს
(რადგან სიმდიდრე ტკბილ ბანს მისცემს ჩემს ქორწილის
ლხინს),—

მე თანახმა ვარ ამთავითვე, თუნდ იგი იყოს
ფლორენციუსის ტურფაზეც კი უმახინჯესი,
მოხუც პითია სიბილაზე უფრო ხნიერი
და უანჩხლესი თვით სოკრატეს ქსანტიპაზედაც,
თუნდ ყველა მათზე უარესიც,—ეს სულერთია.
დე, იყოს მკაცრი, უჯიათი, ჰქუხდეს, გრგვინავდეს,
ადრიატიკის მღელვარე ზღვის ტალღების მსგავსად,
მაინც მე უკან არ დავიხევ, რადგან პაღუას
მიტომ ჩამოველ, რომ შევირთო მდიდარი ცოლი!

გრემიო—აი, ბატონო, ხომ ხედავთ ყველაფერი
გულახდილად გადმოგილაგათ: მიეცით მას საკმაო ოქრო
და უარს არ იტყვის, რომ შეირთოს თუნდაც თოჯინა,
თუნდაც ლითონის ფიფინური, ან უკბილო ჭინკა, ან
ბებერი ჯაგლაგი. რომელსაც ორმოცდათორმეტზე მეტი
სენი სჭირს. დიახ, ფული მიეცით მეთქი, ოღონდ ფული
იყოს და ეგ არაფერს იუკადრისებს.

პორტენზიო—მაშ, პეტრუჩიო, თუ აქამდე მივიდა საქმე,
განკარძობ რჩევას, რაც ხუმრობით დავიწყე წელან:
მე ზემიდიან გაგირიგო კეთილშობილი
ოჯახის ზრუნვით ნებეირად აღზრდილი ქალი:
მე ჯად მდიდარი, ახალგაზრდა, თანაც ლამაზი.
მხოლოდ ერთადერთ იმის ნაკლად ის ჩაითვლება,
რომ ხასიათით ჯიუტი და ქირვეულია,
ზომახედ მეტად კაპასია, იმდენად ანჩხლი,

რომ პირადად მე მათხოვრობას უფრო ვირჩევდო,
ვიდრე მის შერთვას, თუნდ მოეცათ ოქროს მადნებიც.
პეტრუჩიო—ჩუ, ჰორტენზიო, ოქროს ფასი არა გცოდნია!
მითხარი მისი მამის გვარი და ეს იკმარებს,
რომ მოვძებნო და მოვთოკო ის, თუნდაც იგრგვინოს,
ვით შემოდგომის ავღრიანმა ჭექა-ქუხილმა.

ჰორტენზიო—ბაპტისტა გახლავთ მამამისი, გვარად
მინოლა.

თავაზიანი კაცი არის და გულკეთილი.

მის ქალიშვილს კი—კატარინა ჰქვიან სახელად,
და თვის სიანჩხლით განთქმულია მთელს პადუაში.

პეტრუჩიო—ბაპტისტას ვიცნობ, ის განსვენებულ
მამაჩემის ნაცნობი იყო.

მისი ქალი კი ჩემთვის უცხო და უცნობია.

ვერ დავიძინებ, ჰორტენზიო, ვიდრე არ ვნახავ

მე იმ ასულსა, ნუ ჩამითვლი კადნიერებად,

რომ მსურს დაგტოვო აქ შეხვედრის პირველ წამშივე,
მაგრამ იქნება შენც წამომყვე და მითანამგზავრო?

გრუმიო—ბატონო ჩემო, გთხოვთ, გაუშვათ, სანამ ეინი
დაუყუჩდება: სიტყვას გაძლევთ, რომ ის ქალი ჩემს
ბატონს ჩემებრ იცნობდეს, დარწმუნდებოდა, რომ ჩხუ-
ბით იგი ვერას გააწყობდა. დაე, იანჩხლოს, იყვიროს და
თუნდ ათჯერაც სალახანა უწოდოს, წარბსაც კი ვერ
შეახრევიებს. მაგრამ თუ ამან პარი მოხსნა ლანძღვის
გუდასა, მაშინ მშვიდობით! არ დაზოგავს, ყველაფერს
გადმოუტრიალებს. თან ერთ რამესაც მოგახსენებთ, ბა-
ტონო ჩემო, თუ იმ ქალბატონს აზრად მოუვა, თუნდაც
მცირე გამკლავება სცადოს ამასთან, მაშინ მშვიდობით,
ერთს ისეთს ჩააფარებს სახეში, რომ წელს აათრევიებს
და თვალებს კატასავით ჩააბჟუტევიებს. დიახ, ბატონო,
თქვენ ჯერ კიდევ არ იცნობთ ამას!

ჰორტენზიო—მამ მოითმინე, პეტრუჩიო, მეც გამოგყვები!
ბაპტისტას ხელში არის მთელი ჩემი საუნჯე,
მისი უმცროსი ქალიშვილი, ტურფა ბიანკა:

მას არ გვაჩვენებს არც მე და არც ჩემს მეტოქეებს!
რაკი დარწმუნდა, რომ უფროს ქალს არვინ შეიძლება,
როდესაც უმცროსს გაეცნობა და შეადარებს
(იმ ნაკლის გამო, რაც მე ზემოთ უკვე გითხარი),
ბაპტისტამ იგი ჩაკეტა და არვის აკარებს,
სანამდის კაპას კატარინას არ გაათხოვებს!

გრემიო—კაპასი კატარინა!.. ქალწულ ქალისათვის უარესი
სახელი არც მოიძებნება.

პორტენზიო—ეხლა იმას გთხოვ, პეტრუჩიო, რომ
დამეხმარო

ერთი განზრახვის წარმატებით აღსრულებაში:
მე მასწავლებლის ტანსაცმელში გამოვეწყობი,
შენ კი წარმადგენ იმ მოხუცი მაპის წინაშე,
როგორც მუსიკოსს, ბიანკასთან სამეცადინოდ.
ეს ხერხი მომცემს შემთხვევას, რომ შევხვდე იმ ტურფას
და გავუმელავნო სიყვარული ესდენ მგზნებარე,
რომ მისი გული იღუმალად გადმოვიბირო.

გრემიო—ეს თვალთმაქცობა არ არის! ახალგაზრდებს დამი-
ხედეთ—ქკუას როგორ ძალას ატანენ მოხუცების გასაწი-
ლებლად! ერთი შეხედეთ, ბატონებო, იქ ვინ მოდის, ჰეი!
(შემოდინ გრემიო და ლუჩენციო უკანასკნელი გადამხულია
მასწავლებლად, ხელში წიგნები უჭირავს)

პორტენზიო—წყნარად, გრემიო! ეს ხომ ჩემი მეტოქე
არის!

კოტა შორს დავდგეთ, პეტრუჩიო, ისე ვუყუროთ!

გრემიო—თქვენ ამ ლაწირაკს დამიხედეთ: მიჯნურობს

კიდეც!
გრემიო—ძალიან მომწონს თქვენი სია: აქ ყველა წიგნი
სასიყვარულო იმბაეზება. მე ძვირფას ყდაში
ჩავასმევეინებ ამ წიგნებს და ისე გაგატანთ,
ეცადეთ, მასთან სხვა ნაწერი არ წაიკითხოთ
ამ წიგნებს გარდა, ჩემი აზრი ხომ კარგად გესმით?
ბაპტისტა, ქალის სწავლისთვის უხვ სასყიდელს მოგცემთ

და მეც ჩემის მხრივ უფრო მეტად დაგაჯილდოვებთ.
აი, ეს თქვენი რკეულებიც; უხვად აპკურეთ
მათ სურნელება რადგან იგი, ვისთანაც მიგაქვთ,
უფრო საამო არის თვითონ სურნელებაზედ.
რას წაუკითხავთ?

ლ უ ჩ ე ნ ც ი ო—რაც უნდა იყოს, გავაკეთებ მხოლოდ თქვენს
საქმეს,

ვით ჩემი დიდი მფარველისას და თან გარწმუნებთ,
უფრო ერთგულად ვიმოქმედებ, ვიდრე შესძლებდით
თქვენ იქ ყოფნით და საკუთარის მეცადინებით,
თუ კი არა ხართ მეცნიერი, ყველაფრის მცოდნე!

გ რ ე მ ი ო—„მეცნიერება!“ რა დიდი რამ განძი ყოფილა!

გ რ უ მ ი ო—ეს რა ქედანი ვინმე არის, ნამდვილი ვირი!

პ ე ტ რ უ ჩ ი ო—ჩუმიად იყავი, უსაქმურო!

ჰ ო რ ტ ე ნ ზ ი ო— გრემიო, ჩუმიად!

ბატონო გრემიო, ღმერთი გფარვიდეთ!

გ რ ე მ ი ო—ო, ჰორტენზიო, რა კარგ ბედზე შევხვდითო

ერთმანეთს:

აბა თუ მიხვდით სად მივდივარ?.. პაბტიცტას სახლში.

დავპირდი, უნდა მომეძებნა მე გულმოდგინედ

მასწავლებელი მშვენიერი ბიანკასათვის.

და აი, ბედზე შევხვდი კიდევ ამ ახალგაზრდას,

სწავლულებით და ყოფაქცევით მისთვის შე! აფეოს:

მცოდნეა დიდად, თან ბეჯითიც, კითხულობს მგონებს

და სხვა კარგ წიგნებს, ჩინებული ყვაწვილი გახლავთ.

ჰ ო რ ტ ე ნ ზ ი ო—კარგად გარჯილხარ. მეც დამპირდა ერთი
ნაცნობი

დახელოვნებულ მუსიკოსის მონახვას ტურფა

ბიანკასათვის, როგორც ხედავ, არც მე ჩამოვრჩი,

რომ დავუმტკიცო ერთგულება ჩემს ძვირფას სატრფოს.

გ რ ე მ ი ო—ჩემი სატრფოა, ამას საქმით მე დავუმტკიცებ!

გ რ უ მ ი ო—(თავისთვის) თავისი ქისით დაუმტკიცებს.

ჰ ო რ ტ ე ნ ზ ი ო—კმარა, გრემიო, აქ სრულებით უადგილოა,

რომ სიყვარულის საქმეებზე მსჯელობა ვიწყოთ.

თუ პატიოსნად ყურს დამიგდებ, გაგიზიარებ

ერთ ახალ ამბავს—ორივესთვის სასიამოვნოს:
ამ კეთილშობილ ადამიანს შევხვდი შემთხვევით
და საქმიანი საუბრიდან გამოვარკვიე,
რომ გულითა სწადს კატარინას გაუმიჯნურდეს
და შეირთოს ის, თუ მზითევი მოეწონება.

გ რ ე მ ი ო—ნეტავი სიტყვა მუდამ საქმით შესრულდებოდეს!
მერე, უამბეთ მისი ყველა ნაკლოვანება?

პ ე ტ რ უ ჩ ი ო—ვიცი, ის თურმე კაპასია, ანჩხლი, ბუზღუნა,
თუ უარესი ნაკლი არ სჭირს—მე თანახმა ვარ!

გ რ ე მ ი ო—უარესიო, მეგობარო? სადაური ხართ?

პ ე ტ რ უ ჩ ი ო—ვერონიდან ვარ, შვილი მოხუც ანტონიოსი:
თუმც მამაჩემი გარდიცვალა, მისი ქონება
ცოცხალია და კუთვნილებას შეადგენს ჩემსას
და იმედი მაქვს ბედნიერ და ნშვიდი ცხოვრების.

გ რ ე მ ი ო—არა, ბატონო, ასეთ ცოლთან მშვიდი ცხოვრება
უცნაური რამ იქნებოდა, მაგრამ თუ მაინც
არ დაიშლით და განზრახვაზე უარს არ იტყვიან,
ღმერთი გფარავიდეთ, მეც ყოველნაირად დაგეხმარებით.
არ ხუმრობთ? მართლა შეირთავთ იმ გარეულ კატას?

პ ე ტ რ უ ჩ ი ო—თუ კი ვიცოცხლე!..

გ რ ე მ ი ო—(თავისთვის) მოდი და მას მართლა ნუ შერთავ!
მე კი იმ კატას წავახოზობდი, ჩემი რომ იყოს!

პ ე ტ რ უ ჩ ი ო—მაშ რად ჩამოველ პადუაში, თუ შეპაკრობს და
სმენას დამიხშობს დედაკაცის სუსტი წრიპინი?
უდაბნოებში მე მსმენია ლომის ღრიალი,
ყური მიგდია გრიგალთაგან გაცოფებულ ზღვის
კლდეთა მგლეჯავი, ბობოქარი ტალღებისათვის,
გამიგონია ღრიანცელი ბრძოლისა ველზე,
ზარბაზნით გრგვინვა, ცის შემძრავი ჭექა-ქუხილი,
მომაკვდავთ გმინვა, ხელჩართული ბრძოლის ყიჟინა,
ცხენთა ჭიხვინი და ბუკის ხმა თავზარდამცემი,
მაგრამ ყველა მას ჩემთვის წარბიც არ შეუხრია.
თქვენ კი აქ გინდათ შემაშინოთ ქალისა ენით,
რომელიც უძლურ სიანჩხლისგან იმაზე უფრო

სუსტად ტკაცუნობს, ვიდრე წაბლი გლეხის ბუხარში.

კმარა... ბავშვები შეაშინეთ კუდიანებით!

გრემიო—(თავისთვის) ცხადია, ამას კუდიანით ვერ შეაშინებ!

გრემიო—გესმის, ბატონო ჰორტენზიო? მე როგორც ვხედავ,

ეს კაცი ბედზე ჩამოსულა და ბედსაცა გვწევს!

ჰორტენზიო—მე მას აღვუთქვი ნიშნობის დროს
დახმარება და

მისი ხარჯების გასტუმრება, რასაც შევიძლებ!

გრემიო—დე, ასე იყოს, ოღონდ საქმე კი გაიჩარხოს.

გრემიო—(თავისთვის)

ნეტავ ისევე ნაღდი იყოს კარგი სადილი

ჩემთვის, როგორც ეს საქმე არის აშკარად ნაღდი!

(შემოდინ ტრანო—მდიდრულად გამოწყობილი და ბიონდელო)

ტრანო—ბატონებო, ღმერთი იყოს თქვენი მფარველი.

გთხოვთ, მომიტევეთ შეწუხება და მიმასწავლოთ
უმოკლესი გზა ბაპტისტა მინოლას სახლისკენ.

ბიონდელო—ორი ლამაზი ქალის მამის—მინოლას სახლი!

ტრანო—ღიახ, იმისი... ბიონდელო, ყური დაუგდე!

გრემიო—თქვენ ის გვიბრძანეთ, მამასთან, თუ ქალთან
მიდიხართ?

ტრანო—ქალთან მივალთ, თუ მამამისთან, რა გესაქმებათ?

ჰეტრუჩიო—რახან ასეა, გთხოვთ, იმ ანჩხლ ქალს ხელი
არ ახლოთ.

ტრანო—მე მძულს ანჩხლები, ბიონდელო, წამო, წავიდეთ!

ლუჩენციო—(თავისთვის)

ყოჩად, ტრანო! ჩინებულად დაიწყო საქმე.

ჰორტენზიო—ვიდრემდე წახვალთ, ერთს კითხვაზე გთხოვთ
მიპასუხოთ:

იმ ქალის ხელის მაძიებლად ხომ არ სთვლით თავსა?

ტრანო—ეგრეც რომ იყოს, ვითომ ამით რა დაშავდება?

გრემიო—არაფერი, თუ გაივლით და კრინტს აღარ
დასძრავთ!

ტრანო—განა ეს ქუჩა, ბატონებო, თავისუფალი

არ არის ჩემთვის ისე, როგორც თქვენთვის ყველასთვის?

გრემიო—ღიახ, ქუჩა კი არის, მაგრამ არა ის ქალი!

ტრანო—მართალსა ბრძანებთ? ვითომ რატომ, რა მიზეზია?

გრემიო—თუ გსურთ შეიტყოთ, მოგახსენებთ: მიტომ,
რომ იგი

ბატონ გრემიოს თავისთვისა ჰყავს არჩეული.

ჰორტენზიო—მიტომ, რომ ბატონ ჰორტენზიოს რჩეული
არის.

ტრანიო—გთხოვთ, რომ დაწყნარდეთ, ბატონებო, თუ თქვენ
ნამდვილად

კეთილშობილნი ბრძანდებით და რაინდობა გსურთ,
დამაცადეთ და მოთმინებით ყური დამიგდეთ:

ბაპტისტა არის ანაური დარბაისელი,

რომლისათვისაც მამაჩემი უცხო არ იყო,

მისი ქალი რომ უფრო მეტად ლამაზიც იყოს,—

მის მადიებელთ წრეში მაინც ვიქნებოდი მე.

ლედას ასულს ხომ ათასობით მთხოვნელი ჰყავდა,

დაე, ბიანკას ჰყავდეს კიდევ ერთით ზედმეტი,

და ეს იქნება თვით ბატონი ლუჩენციო.

მე კი მეტოქის არასოდეს არ შევინიან,

თუნდ თვით პარისმაც სცადოს მისი გამიჯნურება—
იმ იმედით, რომ მას ვერაფერ შეეცილება.

გრემიო—ეს ვაებატონი გაწბილებას აპირებს ჩვენსას!

ლუჩენციო—დაე, იცმუკოს, ვნახავთ თუ რა ბედაურია!

პეტრუჩიო—რა მიზანი აქვს, ჰორტენზიო, ასეთ მსჯელობას?

ჰორტენზიო—(ტრანიოს)

ბატონო ჩემო, მომიტევეთ კადნიერება:

იცნობთ თუ არა თქვენ ბაპტისტას უმცროს ქალიშვილს?

ტრანიო—თვით არ მინახავს, მხოლოდ სხვისგან მსმენია,
რომ მა

ორი ქალი ჰყავს, რომელთაგან პირველი არის

განთქმული თავას სიანჩლით და მწარე ენითა,

ხოლო მეორე—სილამაზით და მოკრძალებით.

პეტრუჩიო—ბატონო ჩემო, ის პარველი ჩემთვის იგულეთ!

გრემიო—ღიახ, ეს ღვაწლი, თქვენ ჰერკულესს მიანდეთ,
რადგან

იგი ალკიდეს თორმეტ ღვაწლზეც უფრო მძიმეა*.

* იგულისხმება ჰერკულესის 12 ღვაწლი.

პეტრუჩიო—ბატონო ჩემო, რასაც გეტყვით—აწონ-დაწონეთ: ასული, რომლის რაინდობაც თქვენ განგიზრახავთ, ჩაკეტილი ჰყავს მოხუც მამას და არცერთ ნიხონენელს არა ჰპირდება იმის ხელსა, ვიდრე უფროს ქალს ქმარს არ უშოვის და სახლიდან არ გაისტუმრებს.

ტრანციო—მამ თუ ასეა, თვით განგებას მოუვლენიხართ, რომ დაეხმაროთ ყველა საქმროს და,

მათ შორის—მეც, თუ გასტეხთ ყინულს და ამ საქმეს მოაწესრიგებთ... მამ დაუფლეთ უფროს დას, რომ ამით უმცროსი განთავისუფლდეს ცყვეობიდან და ვისაც ბედი გაუღიმებს და იმ მშვენიერს ცოლად შეირთავს, არ აღმოჩნდება ის იმ ენად უმადური, რომ არ გადგიხადოს ჯეროვანი სამაგიერო.

ჰორტენზიო—კარგად ნათქვამი სიტყვაა და თან გასაგებიც. და რადგანაც თქვენ თავი მოგაქვთ მის ერთ-ერთ საქმროდ,

ზრუნვა გმართებთ, რომ აუ ჩვენს მსგავსად დააჯილდოოთ კაცი, რომელსაც ჩვენა გვმართებს, რომ ვუმადლოდეთ.

ტრანციო—მოხარული ვარ და ამ საქმეს არც დავაყოვნებ! და ამიტომ გიხვით, დღეს ს ღამოს მეწვიოთ ყველა, რომ ჩვენს სატრფოთა სადღეგრძელო შევსვათ გულწრფელად.

მოვიქცეთ როგორც ვექილები: სასამართლოში თავს მტრებად ვსთვლიდეთ, ქეიფის დროს კი— მეგობრებად.

გრუმეო—კარგი სიტყვაა, ჩინებული წინადადება.

ბიონდელი—წავიდეთ, ამას რაღა დიდუ ფიქრი სჭირდება?

ჰორტენზიო—წინადადება კარგია და ასეც აჯობებს.

მე თვით ვიქნები, პეტრუჩიო, თქვენი benvenuto.

(გადიან)

მოქმედება მეორე

სურათი I

ოთახი ბაპტისტას სახლში.

(კატარინა და ბიანკა)

ბიანკა—კმარა, ნუ მტანჯავ! თვით შენს თავსაც იმცილებ
მაგიტ,

რომ საკუთარ დას, ვით მოახლეს, ისე მექცევი!
ამას ვერ ვიტან... ნუ მაწვალებ... ამ ტანსაცმელს კი
მე თვით გავიხდი, გამიხსენი ოლონდ ხელები...
დიახ, ყველაფერს თვით გავიხდი, ქვედა ტანამდე
და ყოველივეს შეგისრულებ, რასაც მიბრძანებ,
რადგან მე ჩემი უმცროსობა ვალად მდებს იმას,
რომ ვმორჩილებდე უფროსების ნებასურვილსა!

კატარინა—გიბრძანებ მითხრა, არ გაბედო სიცრუე მეთქი:
რომელი უფრო მეტად მოგწონს შენს მთხოვნელთაგან?

ბიანკა—ო, დამიჯერე, დაო ჩუპო, მამაკაცთ შორის
მე ჯერედ არვინ შემხვედრია ისე რჩეული,
რომელიც სხვებზე თუნდაც ოდნავ მეტად მომწონდეს!

კატარინა—სტყუი, პატარავ, შენა სტყუი, მაშუპორტენზიო?

ბიანკა—თუ ის შენ მოგწონს, ვფიცავ, დაო, გულით
ვეცდები,
ისე მოვაწყო თქვენი საქმე, რომ მან შეგიერთოს!

კატარინა—ო, გეტყობა, რომ შენ სიმდიდრეს უფრო
დაეძებ
და გსურს გრემიოს გაჰყვე, რომ მან კარგად გაცხოვროს!

ბიანკა—ნუთუ ისიც გშურს შენ ჩემთვისა? მაშ, ალბათ
ხუმრობ,

ახლა კი ვხედავ, რომ შენ თურმე მეხუმრებოდი,
გემუდარები, კატარინა, ხელი გამიხსენ!

კატარინა—მაშ თუ ასეა, დაე, ესეც ხუმრობა იყოს!

(სცემს. შემოდის ბაპტისტა)

ბაპტისტა—რა ამბავია? ერთი შეხვით ამ ქალბატონსა!

საიდანა გაქვს, ქალბატონო, ეს ზოროტება?

ბიანკა, წადი, გაეცალე-საწყალი სტირის...

წადი, ხელსაქმეს დაუბრუნდი, რას ჩააცვიდი?

ფუი! გრცხვენოდეს, შე ასპიტო, ეშმაკის სულა,

რად სჩაგრავ? მისგან როდის გახსოვს თუნდ მცირე
წყენა?

შენთვის ხომ მაგას თუნდაც მწარე სიტყვა არ უთქვამს?

კატარინა—მისი სიჩუმე შეურაცხმყოფს და შურს ვიძიებ.

(მივარდება ბიანკას)

ბაპტისტა—როგორ? ჩენს თკალწინ! (აშველებს) წადი მეთქი,
წადი, ბიანკა!

(ბიანკა გადის)

კატარინა—ამასაც მიშლი? ახლა კი მე მშვენივრად ვხედავ,

რომ თქვენს საუნჯედ მიგაჩნიათ თქვენი ბიანკა:

გინდათ, რომ იგი გაათხოვოთ. და მე კი გძულვართ.

აქ, მის ქორწილში ფეხშიშველმა უნდა ვიცეკვო,

და ჯოჯოხეთში ვათამაშო მაიმუნები! *

სიტყვაც არ მითხრათ... წავალ და ბედს გამოვიტირებ,

სანამ შემთხვევას არ ვპოვებ რომ შური ვიძიო!

(გადის)

ბაპტისტა—სხვა რომელ მამას განუცდია ასეთი ცეცხლი,

რაც მე გულს მიკლავს? მაგრამ აქეთ ვილაცა მოდის!

(შემოდინა გრემიო, ლუჩენციო—ღარიბულად ჩაცმული, პეტრუჩიო

პორტენზიო—მუსიკოსად გადაკმული, ტრანიო—მდიდრულად ქორ

თული და ბიონდელიო—ფანდურითა და წიგნებით ხელში).

* ინგლისში ხალხური ცრუმორწმუნეობაა დარჩენილი; თუ ქალი გაუთხოვრად დაბერდა, მას საიქიოში ცხრა მაიმუნს ჩააბარებენ მოსაველელოდ და სათაშაშოდ.

გრემიო—დილამწვიდობის, მეზობელო, ჩემო ბაპტისტა!
ბაპტისტა—დილამწვიდობის, მეზობელო, ჩემო გრემიო!
ღმერთი გფარვიდეთ, ბატონებო, მოგესალმებით.

პეტრუჩიო—აგრეთვე თქვენცა. გულკეთილო ბატონო ჩემო.
გავიგე, რომ გყავთ ქალიშვილი—საჟნო და ტურფა,
სახელად უხმობთ კატარინას...

ბაპტისტა— დიახ, მყავს ქალი,
და მას ნამდვილად კატარინა ჰქვიათ სახელად!

გრემიო—(პეტრუჩიოს)
როგორ უნოდ და უცბად იწყებ? თქვი წესიერად!

პეტრუჩიო—გთხოვ, ხელს ნუ მიშლი, გრემიო! (ბაპტისტას)
მე ვერონიდან ვარ,

მესმა რა თქვენი ქალიშვილის უსახლვრო ქება,
მისი მშვენება, მოკრძალება, გონიერება
და ყოფაქცევა, კდემამოსილ ზნეობით სავსე,
გავკადნიერდი მოვსულიყავ მოწვეველად,
რომ რაც მსმენია თქვენს ასულზე—თვალით მენახა!
და ნიშნად კეთილ სტუმრობისა, მე წარმოგიდგენთ
ჩემს ერთგულ მსახურს (წარუდგენს ჰორტენზიოს) მანტუელ

მკვიდრს, სათნო ლიჩიოს,
დახელოვნებულ მუსიკოსს და მათემატიკოსს,
რომ მან თქვენს ასულს შეასწავლოს მეცნიერება,
რაც იმისათვის, როგორც ვიცი, უცხო არ არი!
გთხოვთ, მიიღოთ და უარის თქმით არ მაწყენინოთ.

ბაპტისტა—კეთილი იყოს თქვენი მოსვლა, ბატონო ჩემო.
თქვენი გულისთვის მას მივიღებ, მაგრამ ვიცი, რომ
თქვენ კატარინა არ შეგფერით, ჩემს სამწუხაროდ!

პეტრუჩიო—ვხედავ, თქვენ მასთან განშორება გიმძიმთ და
არ გსურთ,

ან, ალბათ, თვით მე არ მოგწონვართ და მიზეზს ეძებთ.

ბაპტისტა—გთხოვთ, სხვანაირად ნუ გამიგებთ, მე
ჩემს აზრს ვამბობ.

სადაური ხართ, ბატონო? თქვით თქვენი სახელი.

პეტრუჩიო—მე პეტრუჩიოს მიწოდებენ, შვილი გახლავართ
იტალიაში ყველგან ცნობილ ანტონიოსი.

ბ ა პ ტ ი ს ტ ა — მას კარგად ვიცნობ და გულწრფელად
მოხარული ვარ,

კეთილი იყოს თქვენი მოსვლა ჩემსა ოჯახში.

გ რ ე მ ი ო — გთხოვთ, პეტრუჩიო, რომ მცირე ხანს, თუნდ
ერთის წაპით,

ლაპარაკისთვის ჩვენც გვატალოთ, საწყალ
მთხოვნელებს. თქვენ ერთობ ჩქარობთ და ვხედავ, რომ
ღრმადაც შესტოპეთ!

პ ე ტ რ უ ჩ ი ო — გთხოვთ პატიებას! მე ვიჩქარებ სიამოვნებით,
რომ კატარინას შერთვის საქმე დავაგვირგვინო!

გ რ ე მ ი ო — ეს ექვს არ იწვევს, მაგრამ ისიც უეჭვო არის —
რომ თქვენ დასწყევლით კატარინას ცოლად შერთვის
წამს! (ბაპტისტას) მეზობელო, ცხადია, პეტრუჩიოს ნო-
ბათმა დიდად გაამათ. მსურს ჩემის მხრითაც გამოვხატო
ღირსეული პატივისცემა თქვენდამი, რადგან თქვენ სხვებ,
ზე მეტის ყურადღებითა და თავაზით მეპყრობით. ამ
პატივისცემის საწინდარად ნება მიბოძეთ წარმოგიდგი-
ნოთ ეს ახალგაზრდა მეცნიერი (წარუდგენს ლუჩინოს).
იგი დიდხანს სწავლობდა რაიმსში; ისევე დახელოვნებუ-
ლია ბერძნულსა, ლათინურსა და სხვა ენებში, როგორც
ის პირველი — მუსიკასა და მათემატიკაში. ამ ახალგაზრ-
დას სახელად კამბიო ჰქვია, გთხოვთ, მიიღოთ მისი
სამსახური.

ბ ა პ ტ ი ს ტ ა — უსაზღვროდ გმადლობთ, ბატონო გრემიო! კე-
თილი იყოს ჩვენი გაცნობა, სათნო კამბიო! მაგრამ...
(მიუბრუნდება ტრანისს) თქვენ რალაც არ მეცნობით, შეიძ-
ლება გავკადნიერდე და ვიკითხო მიზეზი თქვენი აქ
მობრძანებისა?

ტ რ ა ნ ი ო — ბოდიში მმართვებს, რომ მე თვითონ გავკადნიერდი:
სრულიად უცხო ამ ქალაქში, მოვედი თქვენთან
და ვხედავ, გთხოვთ ულამაზეს ბიანკას ხელი.
ცნობილი არის ჩემთვის თქვენი მტკიცე განზრახვა,
რომ უწინარეს უფროს ასულს ათხოვებთ მხოლოდ

და ერთადერთი მოწყალეა, რაც მინდა გთხოვოთ—
ეს არის ის, რომ, როს შეიტყობთ ჩემს ვინაობას,
ნება მიბოძოთ ვითვლებოდე მეც, სხვებთან ერთად,
ბიანკას ხელის მადიებლად და თქვენს ოჯახში
შემოსვლისათვის მათ თანაბრად მომცეთ დასტური.
ხოლო მისთვის კი, რომ ჩემის მხრით ხელი შევეწყო
თქვენი ქალების აღზრდის საქმეს, მორჩილად გიძღვნი
ამ ხელსაწყოს და ამ ბერძნულ და ლათინურ წიგნებს!
და თუ მიიღებთ—მათ უდიდეს ფასს დასდებთ ამით!
(სთავაზობს ფანდურს და წიგნებს)

ბ ა პ ტ ი ს ტ ა — ლუჩენციო გქვიანთ თქვენა?.. სადაური ხართ?

ტ რ ა ნ ი ო — მე პიზელი ვარ, ვინჩენციო ჰქვიან მამაჩემს.

ბ ა პ ტ ი ს ტ ა — დიახ, მსმენია, გავლენიან კაცად ითვლება.

კეთილი იყოს თქვენი მოსვლა, ჩემო ბატონო!

(ჰორტენზიოს)

აიღეთ თქვენ ეს ფანდური (ლუჩენციოს)

და თქვენ ეს წიგნები!

ახლავე წახვალთ ჩემს ქალებთან გაკვეთილებზე!

ეი, მანდ ვან ხართ? (შემოდის მსახური)

ყური დამიგდე, ვაჟბატონო, ეს ბატონები

ქალბატონებთან წაიყვანე და გადაეცი,

რომ ღირსეულად მოექცნენ და ყური დაუგდონ,

ვით მასწავლებლებს.

(გადიან მსახური, ჰორტენზიო, ლუჩენციო და ბიონდელი)

გავიაროთ მცირე ხნით ბაღში,

შემდეგ კი ერთად ვისადილოთ. გთხოვთ,

დამერწმუნოთ,

რომ თქვენი მოსვლა, ბატონებო, დიდად მიხარის!

პ ე ტ რ უ ჩ ი ო — ბატონო ჩემო, ვჩქარობ საქმის დაბოლოვებას,

მე ცისმარე დღეს აქ ვერ ვივლი ნიშნობისათვის!

რაკი გცნობიათ მამაჩემი ამით მეც მიცნობთ.

მე ვარ შემეკვიდრე მის სიმდიდრის და მამულების,

რადც არა თუ შევამცირე, უფრო გავზარდე.

ამიტომ გთხოვთ, რომ გადაჭრით სთქვათ: რას მომცემა,
მზითვად,

თუ თქვენი ქალის სიყვარული დაეიმსახურე?

ბ ა პ ტ ის ტ ა—ოცი ათას კრონს მე ნაღდ ფულად ახლავე
გაძლევთ,

თუ მას შეირთავთ,—ხოლო ჩემი სიკვდილის შემდეგ
ჩემთა მამულთა ნახევარი თქვენი იქნება!

პ ე ტ რ უ ჩ ი ო—ამ ქონებისთვის უზრუნველვყოფ იმას
საქვრივო

მზითვით ჩემს მხრივაც: თუ მან ჩემზე მეტხანს იცოცხლა,
მთლად ჩემს მამულებს და ქონებას მას ვუანდერძებ.

აწ ყოველივე წერილობით აღვნიშნოთ მტკიცედ
და ის ჩავთვალოთ გარიგებად ურთიერთშორის.

ბ ა პ ტ ის ტ ა—ჯერ მთავარია—მოიპოვოთ მის სიყვარული,
რადგან იგი სწყვეტს ყველა საკითხს, რაზეც აქ
ვმსჯელობთ.

პ ე ტ რ უ ჩ ი ო—ამაზე არც ღარს, უნდა გითხრათ, სიმაბრო
ჩემო,

რომ მე ისევე მტკიცე ვარ და შეუღრეკელი,

როგორც ამაყი და ფიცხია თქვენი ასული.

როს ბოზოქარი ორი ცეცხლი ერთმანეთს ხვდება—

ისინი ნთქავენ მას, რაც ჰკვიბავს მათს ბოზოქრობას,—

ასე, ნაპერწკალს მცირე სიო დიდ ხანძრად აქცევს,

დიდ ქარიშხალს კი—შეუძლიან ხანძრის ჩაქრობა!

ჩემის სიმკაცრით რეც მოვდრეკავ მის საჯიუტეს,—

ბალღი ხომ არ ვარ, რომ ვცდებოდე მე ამ საქმეში?

ბ ა პ ტ ის ტ ა—მაშ თუ ასეა, შეეცადე, გულით გისურვებ
კეთილ ბოლომდე მიგიყვანოს შენმა სისწრაფემ,
მაგრამ მზად იყავ გაუმკლავდე მის მედგარ სიტყვებს.

პ ე ტ რ უ ჩ ი ო—მე მას ვაფუძლებ, ვერ შემარყვევს, როგორც
სალ კლდეებს

იოტისოდენ ძვრას ვერ უზამს მძაფრი გრივალი.

(შემოდის ჰორტენზიო, თ. ვგატენილი)

ბ ა პ ტ ის ტ ა—რა მოხდა? რად ხართ, მეგობარო,

ფერდაკარგული?

პორტენზიო—მიშისაგან ვარ ფერწასული, დიახ,
მიშისაგან!

ბაპტიستا—რას იტყვით? ამჩნევთ მუსიკის ნიჭს ჩემს
უფროს ასულს?

პორტენზიო—გონებ, ის მხედრად უფრო ვარგა და
შეჭფერის, რომ
ფოლადის შუბი ეპყრას ხელში, ვიდრე ფანდური!

ბაპტიستا—მაშ ვერ გაწრთვინით, რომ მას შეეძლოს
ფანდურის დაკვრა?

პორტენზიო—ფანდურის დაკვრა უკვე შესძლო იმან ჩემს
თავზე!

როს მოკრძალებით ავუხსენ, რომ საკრავის ტარზე
ჭდეულთა შორის ის შეცდომით აჭერდა თითებს
და ოდნავ ხელი მოვუღუნე, რომ განმეშარტა,
მან სატანური გაცოფებით შემომიძახა:

„მაშ თქვენ ჭდეულებს უწოდებთო ამ რალაც ხაზებს?
მე თქვენ დაგაჭდევთ ახლავეო“ და ამ სიტყვებით
თავზე დამთხლიშა ის საკრავი მთელის ძალღონით,
ფიცარი უმაღ გადაიპო და მე ანაზღად
გოგრა გავყავი იმ განაპობ საკრავის ღრუში,
დავრეტიანდი და გავშეშდი ხმაგაკმენდილი,
ვით მსჯავრმიზღული სამარცხვინო ბოძის წინაშე...
ის კი მომდგა და მიწოდებდა ხან მექლარუნეს,
ხან მაწანწალა მეფანდურეს და ხან სხვა სიტყვებს,
რაც თითქოს განგებ უსწავლია ჩემს სალანძღავად!

პეტრუჩიო—ჩემს თავსა ვფიცავ, მზიარული გოგო ყოფილა!
ის ათჯერ უფრო მეტად მიყვარს, ვიდრე აქამდე,
ო, როგორ მწყურის მასთან ყოფნა და საუბარი!

ბაპტიستا—(პორტენზიოს) მაშ წამომყევით, დამშვიდდით
და გულს ნუ გაიტეხთ.

ასწავლეთ ჩემსა უმცროს ასულს: ის სათნო არის,
ნიჭიცი დიდი აქვს, მადლიერიც დაგრჩებათ დიდად
თქვენი კეთილი სამსახურის გაწევისათვის.
თქვენ კი, ბატონო პეტრუჩიო, თან წამოგყვებით,
თუ ჩემი ქალი --კატარინა აქ გამოგზავნო?

პეტრუჩიო—მორჩილად გთხოვო, ეამოგზავნოთ, მე აქ
დავუცდი.

(გადიან ბატისტა, გრემიო, ტრ-ნიო და ჰორტენზიო)

გამიჯნურება გაბედულად უნდა დავუწყო:

ვთქვათ, უმალ ლანძღვა წამოიწყო, მე მაშინ ვეტყვი,
რომ ის ბულბულზეც საამურად მღერის ტკბილ ჰანგებს!
თუ მოიღუშა—ვეტყვი, რომ მის სახე, ნათელი
ახლად გაფურჩქენილ, ცვარნაპკურებ დილის ვარდსა
ჰგაეს!

ან თუ დადუმდა ის სიბრაზით, სიტყვაც არა სთქვა,
მაშინ შევაქებ მის საუბარს, ენაწყლიანსა,
ვეტყვი, რომ მსმენელს აღნობს მისი მქვერმეტყველება
და თუ გაგდება მოძინდომა—მადლოვას ვეტყვი,
ვითომც ის მთხოვდეს მთელი კვირით სტუმრად
დარჩენას;

თუ ცოლობაზე უარს მეტყვის—ვსთხოვ დანიშნოს დღე
ეკლესიაში წასვლისა და ჯვრისწერისათვის!
მაგრამ ჩუ! მოდის! პეტრუჩიო, ილაპარაკე!

(შემოდის კატარინა)

სალამი კატას! მსმენია, რომ თქვენ კატა გქვიანთ!

კატარინა—გსმენიათ, მაგრამ გეტყობათ, რომ ყრუ უნდა
იყოთ,

მე კატარინას მიწოდებენ ნამდვილ სახელად!

პეტრუჩიო—ფიცავ, თქვენ სტყუით, ნამდვილად კატას
გიწოდებენ,

მშვენიერ კატას და ზოგჯერ კი ფხაჰნია კატას!

მაგრამ მაინც კი უტკბეს კატას. უნაზეს კატას,

კარგო კატუნი, ჩემო კატავ—საკატეთიდან,

ფალუსტაკივით საკნატუნევ! ძვირფასო კატავ!

ყური დამიგდე, ჩემო კარგო, ჩემო კატუნი:

მესია რა შენი სილამაზის უსაზღვრო ქება,

შენი სინაზის, საჩინოების დიდება ყველგან

(თუმც მასზე სუსტი, რა დიდების ღირსიც შენა ხარ),

მტკიცე სურვილით აღვიძარი—ცოლად შეგიერთო.

კატარინა—აღვიძარიო? მაშ ვინც აღგძრათ აქ
 მოსვლისათვის,
 იმანვე დაგძრათ თქვენ აქედან. გნახეთ თუ არა,
 უმაღვე მიხვდები, რომ თქვენ სწორედ მოძრავი სჩანდით.

პეტრუჩიო—როგორ? რა არის ეგ მოძრავი?

კატარინა—
 საკეცი სკამი!

პეტრუჩიო—გამოიცანი. მაშ მოდი და ზედ დამაჯექი!

კატარინა—ტვირთის საზიდად ღმერთს ვირები გაუჩენია,
 თქვენც ასევე ხართ!

პეტრუჩიო—ჩვენს საზიდად კი ღმერთს ქალები გაუჩენია!
 თქვენც ასევე ხართ!

კატარინა—არა თქვენგვარი ჯაგლაგისთვის ვარ გაჩენილი;
 თუ მე მგულისხმობთ.

პეტრუჩიო—ო, კატუნიავე, მე შენ სულაც არ დამამძიმებ,
 რადგან ვიცი, რომ ახალგაზრდა და მსუბუქი ხარ!

კატარინა—მეტად მსუბუქი, რომ ბრიყვებს არ დავექერინო
 და, ამასთანვე, იმ წონისა, როგორც შემფერის!

პეტრუჩიო—მსუბუქი—მკვირცხლი ფრთოსანივით?

კატარინა—
 მშვენივრად მიხვდიო, მსუბუქი, მკვირცხლი ფრთოსანივით, თან სუსხიანიც.

პეტრუჩიო—მაშ შევარდენი მოგიტაცებს, ფარფატა
 მტრედო!

კატარინა—თქვენ მტრედს უფრთხილდით: ის თქვენგვარ
 ბუზა იტაცებს ხოლმე!

პეტრუჩიო—ჩემო კრაზანავ, გეყოფათ, თქვენ მეტად
 გაბრაზდით!

კატარინა—თუ კრაზანა ვარ, გეშინოდეთ ჩემი ნესტარის!

პეტრუჩიო—წამალი ვიცი: მე მაგ ნესტარს ამოგაწიწკნი.

კატარინა—თქვენებრ სულელმა არც კი იცის, სად მაქვს
 ნესტარი.

პეტრუჩიო—ვინ აღარ იცის თუ კრაზანას სად აქვს
 ნესტარი?

კულის ძირში აქვს!

კატარინა—

ენის წვერში!

პეტრუჩიო—

ვის ენის წვერში?

კატარინა—მაგ თქვენს კარტალა ენის წვერში, რაკი
კულებზე ლაპარაკობთ!

აწ კი მშვიდობით!

პეტრუჩიო—მაშ ჩემის ენით—თქვენს კულის ძირში?

არა, ნუ წახვალ, კატუნი, მე აზნაური ვარ...

კატარინა—ამასაც ვნახავთ, მაშ გამოგცდით. (შემოჰკრავს)

პეტრუჩიო—დაგზუბნი, თუ კიდეე შემომკრავ!

კატარინა—თუ მცემთ, მაშინ ხომ აზნაური აღარ იქნებით!

და თუ ეს მოხდა, მაშინ ღერბიც დაგეკარგებათ!

პეტრუჩიო—მაშ შენ ჩამწერე შენს დავთრებში,

კატარინა—რომელი არის თქვენი ჯილა? მამლის ბიბილო?
პეტრუჩიო—არა, პირდაპირ უბიბილო მამლად ჩამწერე,

და თანაც გირჩევ, თვითვე გახდე ჩემი დედალი!

კატარინა—ნუ ვაირჯებით, თქვენ ჩემს მამლად არ

გამოდგებით!

რადგან წიწილას უფრო გიგავთ „წიავ-წიავი!“

პეტრუჩიო—კატი! კატუნი! ეგრე მჟავედ რატომ მიცქერი?

კატარინა—ასე მჭირს მუღამ, როცა კიბოს ვუყურებ ხოლმე!

პეტრუჩიო—მე ვერსად ვხედავ აქ კიბოს და ამიტომ ასე
მჟავე სახით ნუ იცქირები!

კატარინა— მე კი ვხედავ მას.

პეტრუჩიო—მეც მაჩვენე.

კატარინა— გაჩვენებდით, სარკე რომ მქონდეს.

პეტრუჩიო—მაშ, ჩანს ჩემს სახეს გულისხმობ შენ!

კატარინა—გამოიცანი. მიხვედრილი ყმაწვილი სჩანხარ!

პეტრუჩიო—წმინდა გიორგის გეფიცები, თქვენთან მე

მართლაც

რომ ყმაწვილი ვარ!

კატარინა— მაგრამ მაინც გამოთიტული.

პეტრუჩიო—ეს დარღმა მიყო!

კატარინა— ეგ მე სულაც არ მედარღება.

პეტრუჩიო—ო, შესდექ, კატი! შენ მე ასე ვერ გაშისხლტები.

კატარინა—თუ მეტხანს დავრჩი, კიდეე უფრო მეტად

გაგლანძღავთ!

პეტრუჩიო—ო, არასოდეს! შენ მორცხვი და თავდაბალი ხარ!

ბრალად კი გდებდნენ უხეშობას, ველურ სიმკაცრეს, ახლა მე ვხედავ, რომ ეს მხოლოდ ჭორი ყოფილა! შენ ხომ დინჯი ხარ, უალრესად თავაზიანი, სიცოცხლით სავსე, გულკეთილი, მკვირცხლი, კულრაჭა და ისე ნაზი, როგორც ია გაზაფხულისა! შენ არ გჩვევია წარბის შეკვრა, ირიბად ცქერა, ტუჩების კენჭა, ბრაზიანი გოგოებივით, ლაპარაკის დროს—პირში შებმა სულაც არ გიყვარს და ტკბილ საუბრით მუდამ ნიბლავ საქმროების გულს. მაშ რად გჭორავენ, თითქოს კატი კოჭლი არისო? ო, გამკილაფო ქვეყნის ენავ! შენ მას ცილს სწამებ: ის ტანსარო და წერწეტაა—თხილის ყლორტივით, მისებრ შეგტუხა, მაგრამ ტკბილი იმის ნაყოფზეც. არა, შენ სულაც არა კოჭლობ!—აბა გაიარე!

კატარინა—კმარა, რეგვენო, მას უბრძანეთ, ვისაც თქვენ არჩენთ.

პეტრუჩიო—განა დიანა ასე კდემით ამკობდა ჭალაკს, როგორც ამ დარბაზს ამკობს კატი, მეფურ იერით? მაშ, დაე, კატი სათნო იყოს დიანასავით, ხოლო დიანა კი—გიჟმაჟი, მოუსვენარი!

კატარინა—სად ისწავლეთ ეს საუცხოო საუბრის კილო?

პეტრუჩიო—ეს ექსპრომტები გამომყვა მე დედაჩემისაგან.

კატარინა—რა ჭკვიან დედის ჭკვით ღარიბი შვილი ყოფილხართ!

პეტრუჩიო—მაშ, ამბობ რომ ჭკუა მაკლია მე?

კატარინა—დიახაც, მაგრამ
არც თუ იმდენად, რომ მან თბილად ვერ შეგინახოთ.

პეტრუჩიო—მეც ეგ მწადიან, ტკბილო კატი, და კარგად ვიცი,

რომ შენს საწოლში უფრო მეტი სითბო იქნება;

ამიტომ კმარა ლაყბობა და საქმეს შევუდგეთ.

გეტყვი პირდაპირ: მაშაშენი თანახმა არის,

რომ შენ შეგირთო. მზითევზედაც უკვე მოვრიგდით;

გსურს, თუ არა გსურს—ქორწინება მაინც მოხდება,
რადგან, გარწმუნებ, რომ ნამდვილი საქმრო ვარ შენი!
ვფიცავ სინათლეს, რომელიც შენს სიტურფეს ამკობს,
რომ აწ ჩემს გარდა ცოლად ვერვის ველარ გაჰყვები.
თვითონ განგებამ დამბადა მე შენს მომრჯულელად—
ანჩხლ და გარეულ ქსუ კატიდან—ოჯახის ფისოდ!..

აგერ, აქ მოდის მამაშენი... უარი არ სთქვა,
მე შენი ცოლად შერთვა მსურს და შეგიერთავ კიდეც!
(შეჰოდიან ბატისტა, გრემიო და ტრანიო)

ბ ა ტ ის ტ ა — აბა, ბატონო პეტრუჩიო, როგორ მორიგდით
ჩემს ქალიშვილთან?

პ ე ტ რ უ ჩ ი ო — რა თქმა უნდა, სამაგალითოდ,
შეუძლებელი იყო, რომ ვერ მოვრიგებოდი!

ბ ა ტ ის ტ ა — შენ? ჩემო შვილო, კატარინა, შენ რაღას
იტყვი?
კ ა ტ ა რ ი ნ ა — კიდეც შვილად მთვლი? ეხლა კი მე მშვენივრად
გხედავ

რა მზრუნველი და მოყვარული მამა მყოლია,
რომელიც ცდილობს ჭკვაზე შეშლილს მე ცოლად მიმცეს,
ხოლო ამ ვილაც გადარეულს, პირბოშა რეგენს
სწადიან, ჩემთან თავხედობით გააწყოს საქმე!

პ ე ტ რ უ ჩ ი ო — (ბატისტას) როგორც თქვენ, ისე მთელს
ქვეყანას, ამ ქალიშვილზე
გქონიათ მცდარი აზრი, თითქოს ის ანჩხლი იყოს.
რა ბრძანებაა! თურმე განგებ ეშმაკობს ასე!
ანჩხლი კი არა, მოღულუნე მტრედი ყოფილა!
ცხარე კი არა, წყნარი არის ისე. ვით დილა!
თავდაბლობით და მოკრძალებით ლუკრეციას ჰვავს,
მოთმინებით კი — თვით მეორე გრიზელდა არის!
მოკლედ: ჩვენ უკვე შეგვიყვარდა ერთიმეორე
და კვირისათვის ქორწილიც კი დაენიშნეთ ერთად.

კ ა ტ ა რ ი ნ ა — ნუმც მოსწრებიხარ!.. ნეტავ შაბათს
ჩამოგახრჩობდნენ!

გ რ ე მ ი ო — ჩამოხრჩობა ჰსურს, პეტრუჩიო, შენი, ხომ გესმის?
ტ რ ა ნ ი ო — ასე მორიგდით? მაშ წასულა მთლად ჩვენი საქმე!

პეტრუჩიო—გთხოვთ, რომ გვაცალოთ, ბატონებო, ეს ქალი ჩემთვის

ამოვირიე და ჩვენ ამით კმაყოფილნი ვართ.
შევთანხმდით კიდევ, როცა ორნი ძარტო ვიყავით,
რომ ხალხში იგი შეეცდება კვლავ ანჩხლი იყოს.
გფეიცებით, რომ დაჯერებაც ძნელია მისი,
თუ რა ძლიერად ვყვარებივარ—მშვენიერ კატის:
ჩამომეკიდა კისერზე და სულმოუთქმედ
დამიწყო კოცნა. თან სიყვარულს მეფიცებოდა!
ასე, ტრფიალია ჩემი გული მოინადირა
და ცოლად შერთვის პირობაზე ნებას დაეყვი!
თქვენ გამოუცდელ ბავშვებს ჰგავხართ და ჯერ არ იცით,
თუ რა სასწაულს ნიშნავს ქალთან მარტო დარჩენა:
თვით მხდალს. უბადრუკს, ჩია კაცსაც კი შეუძლიან
ჭირვეულ ცოლის მორჯულება მარტო ყოფნის დროს.
ხელი მომიცი, კატი! ვჩქარობ ვენეციაში,
რომ საქორწილო ტანსაცმელი შევაკერინო.
თქვენ კი თადარიგს შეუდექით, სიმამრო ჩემო,
მოუხმეთ სტუმრებს და ლხინისთვის მოემზადენით,
დარწმუნებული ვარ, რომ კატი ყველას მოხიბლავს.

ბაპტისტა—არ ვიცი რა ვთქვა... მაშ მომეცით ორივემ
ხელი,

ღმერთმა გაკურთხოთ, თქვენ ერთერთის შესაფერი ხართ.

გრემიო | ამინ! ჩვენც ვამაობთ და მოწმი ვართ
და ტრანო | მათი ნიშნობის.

პეტრუჩიო—მაჰავ, მეუღლე, ბატონებო, მშვიდობით
გნახეთ!

მე კვირა დილას დაგბრუნდები ვენეციიდან,
რომ მოვიტანო ბეჭდები და სამკაულები.

მაკოცე, კატი, კვირას ჩვენი ქორწილი არის.

(გადიან პეტრუჩიო და კატარინა—სხვადასხვა მხარეს)

გრემიო—ასეთი სწრაფი ქორწინება ჯერ არ მიჩახავს!

ბაპტისტა—სასოწარკვეთილ ვაჭარს ვგეგვარ, ვისც საქონელი
ცუდ ბაზრობაზე ალაღბედზე გამოაქვს ხოლმე.

ტრანო—ეგ საქონელი თაროს გეწყოთ და გაწუხებდათ,
აწკი მოგებას მოგცემთ, ან და ზღვებში დაგელუებათ.
ბაპტისტა—მოგებად ჩათვლი მე ამ წყვილის ნმვიდობიან
ხვედრს.

გრემიო—ო, ბედნიერი ხვედრი ერგოთქვენს უფროს ასულს!
ახლა კი—უმცროს ქალიშვილზე ვილაპარაკოთ.

დადგა დღე, როცა უნდა ახდეს დიდიხნის ნატერა:

მეზობელი ვარ მე თქვენი და ნუ დაივიწყებთ,

რომ მე პირველმა გთხოვეთ ტურფა ბიანკას ხელი.

ტრანო—მე კი იმაზე უფრო მეტად მიყვარს ბიანკა,
ვიდრე ეს სიტყვით გამოითქმის, ან თქვენ მიხედვებით.

გრემიო—კაბუკო! ჩემი სიყვარული უფრო მტკიცეა!

ტრანო—კარმაგო, შენი სიყვარული მის გულს გაჰყინავს.

გრემიო—შენი კი—დასწავს. ჩამოდექი, ძუძუმწოვარო,
ხნიერთ ჰასაკი დოვლათიანს იძლევა საზრდოს!

ტრანო—ახალგაზრდობა კი ქალის გულს უფრო აამებს!

ბაპტისტა—დაწყნარდით, ბატონებო, ამ დავას თვითონ
გადავწყვეტ:

რომელ თქვენგანსაც შეუძლიან მეტის სიმდიდრით

უზრუნველჰყოს ის დაქვრივების შემთხვევის გამო,

ბიანკას გულიც მას აირჩევს. ბრძანეთ, გრემიო:

თქვენს ცოლს რას დაუტოვებთ თქვენი სიკვდილის
შემდეგ?

გრემიო—თქვენც კარგად იცით, პალუაში ჩემი სახლკარი
მდიდრულად არის შემკობილი ოქროთ და ვერცხლით,

იგი სავსეა სურათებით, ძვირფას სურებით,

ნაზი, ხელების დასაბანი ლამაზ თასებით,

ტიროსის წმინდა ხელსაქნარით, ნაქსოვ ფარდებით,

სპილღოს ძვლის ნაკვეთ ზანდუკებში ოქრო მიწყვიდა

და კვიპაროსის სკივრებში კი—ნოხი და ფარჩა,

უძვირფასესი სამოსელი და ქსოვილები,

საჩრდილობლები, ოსმალური ბალიშ-მუთაქა,

მარგალიტებით მოოქვილი ტანსაბურავი,

ვენეციური ოქრომკედი, ბაფთა, ხავერდი,

რვალი, ბრინჯაო, მინანქარი და სხვა დოვლათი

ავსებს ჩემს ოჯახს. ამას უნდა დაგსძინო ისიც,

რომ ნახირში მყავს ასეული მეწველი ძროხა, ⁷
ხოლო ბოსლებში—ასოცამდე ნაკვები ხარი.

გამოგიტყდებით, რომ მე უკვე ხანდახმული ვარ
და, ხვალ რომ მოვკვდე—ეს ქონება ბზინკას რჩება,
თუ სანამ ვცოცხლობ—იგი ჩემი ცოლი იქნება.

ტრანიო—ბატონო ჩემო, თქვენ ეგ „მხოლოდ“ კარგად
წამოგცდათ!

მეც ნომისმინეთ: მამაჩემის დიდი ქონების

მემკვიდრე მხოლოდ მე ვარ, და, თუ თქვენ ქალს

გამატანთ,

მას ვუანდერძებ სამს, ან ოთხ სახლს—ქალაქ პიზაში,
ისევე მდიდრად მოწყობილებს, როგორც ჰქონია
მოხუც გრემიოს პადუაში, ამასთან ერთად
მას წილად მივცემ ორი ათას ღუკატს წლიურად
ნაყოფიერი მამულების შემოსავლიდან.

ახლა რას იტყვი, გრემიო? ხომ კარგად მოგწურო?

გრემიო—ორი ათასი ღუკატია, ყოველწლიურად?

ჩემი მიწები სულ მაგ ფასად არც ეღირება.

მაგრამ მე დავსძენ: ის მიიღებს ჩემს სავაჭრო გემს,
რომელიც ახლა დგას მარსელის ნავსაყუდარში!

(ტრანიოს)

ახლა რას იტყვი? ხომ დაგახრჩე მე ჩემი გემით?

ტრანიო—მამაჩემსა აქვს სამი დიდი სავაჭრო გემი,

ორი კარჭაპა და თორმეტი მცირე ხომალდი;

მე ყველა იმათ, საკუთრებად ვაძლევ ბიანკას

და ორჯერ მეტსაც ამის შემდეგ, რასაც თქვენ მისცემთ.

გრემიო—(ბაპტისტას) მე ყველაფერი შევთავაზე, რაც კი

მებადა,

სხვა არა მაქვს რა, მაგრამ თქვენ თუ დასტურს.

მიბოძებთ,

მისი ვიქნებით მეც და მთელი ჩემი ქონებაც.

ტრანიო—იგი ჩემია—თქვენი მტკიცე აღთქმის თანახმად.

ქვეყნის წინაშე აწ გრემიო უკვე დამარცხდა.

ბაპტისტა—საუკეთესო პირობაა, გამოგიტყდებით,

თუ მამათქვენი უზრუნველყოფს მათს განაღდებას—

ქალი თქვენია, თუ არა და—მოტყევებას გთხოვთ,
ვთქვათ, რომ მამაზე აღრე მოკვდით—ქვრივს ვინ რას
მისცემს?

ტ რ ა ნ ი ო—თქვენ შარს მღებთ: მამა—მოხუცია, მე კი—
ჭაბუკი.

გ რ ე მ ი ო—განა არ ხდება, რომ მოხუცზე უფრო უადრეს
მოკვდება ხოლმე ახალგაზრდა, სიცოცხლით საესე?

ბ ა პ ტ ი ს ტ ა—კარგი, შევწყვიტოთ, ბატონებო! აი, რას
გეტყვით:

მომავალ კვირას, როგორც იცით, უკვე ჯვარსა ვწერ
ჩემს უფროს ასულს—კატარინას, შემდეგ კვირას კი—
ჩემი ბიანკა პატარძალი იქნება თქვენი,
თუ უზრუნველყოფთ თქვენს პირობას—თუ არა და მას
ბატონ გრემიოს მითხოვებ პირობისამებრ.

აწ კი მშვიდობით, ბატონებო, ორივეს გმადლობთ!
(გადის)

გ რ ე მ ი ო—მშვიდობით, კარგო მეზობელო! (ტრანიოს) შენ კი,
ყვინჩილავე,

არ მეშინიან მე აწ შენი მეტოქეობის,
რადგან მამაშენს ჭკუა ისე არ დაუკარგავს,
რომ სიბერის ჟამს ყველაფერი შენ დაგილოცოს,
თვითონ კი შენის მოწყალების იმედით დარჩეს!
ამაო ცდაა, ჩემო ბიჭო, ასეთი უხვი
სულაც არ არის იტალური ბებერი მელა.

(გადის)

ტ რ ა ნ ი ო—ჯანდაბას წადი. გაიძვერავე, გიჩვენებ ოინს:
ბანქოს ათიანს—შენს ქალაღებს გავაჭრევიებ
და მით ჩემს ბატონს გავუჩარხავ განზრახულ საქმეს.
ც რ უ ლ უ ჩ ნ ც ი ო—მოახერხებს, რომ გამონახოს
ყალბივე მამა, ვინჩენციო, ბენტეიგოლელი.
აი, სეირიც ეს იქნება!—ჩვეულებრივად
შამები შვილებს აჩენენ და აქ კი, პირიქით,
შვილი გააჩენს თავის მამას, თუ არ გავწბილდი!

(გადის)

მოქმედება მისამე

სურათი I

პაღუა.

(ოთახი ბაპტისტას სახლში)

ლუჩენციო—კმარა, შესწყვეტეთ, მემუსიკევ, ნულარ
აქარბებთ!

თქვენ დაგავიწყდათ კატარინას გამასპინჯლება?

პორტენზიო—მოჩხუბარო, ბუზლუნა პედანტო!

მუსიკა—ეს ხომ ციურ ჰანგთა დედოფალია!

ამიტომ, მისი სწავლებისთვის უპირატესი

უფლებაც მე მაქვს... მე ერთ საათს ვიმეცადინებ

და შემდეგ თქვენი გაკვეთილის ჯერიც დადგება.

ლუჩენციო—უტვინო ვირო! თქვენ იმდენიც ა
წავიკითხავთ,

რომ გაგერკვიათ თვით მუსიკის დანიშნულება:

იგი ხომ ჩვენი დასვენების საგანს შეადგენს

საქმიან შრომის დამთავრების შემდეგ. ამიტომ

ჯერ მე მაცალეთ, რომ ვასწავლო ფილოსოფია

და შემდეგ კია, გასართობად თქვენ დაუკარით!

პორტენზიო—შენს ჯიუტობას, ვაეხატონო, ველარ
ავიტან!

ბიანკა—თქვენ მე ორმაგად შეურაცხმყოფთ, ბატონებო,
მით,

რომ ჩხუბობთ მასზე, რის არჩევაც თვით შემიძლიან.

სკოლის მოწაფე ხომ არა ვარ, რომ მეშინოდეს
მე გაწყებლვისა, ან მზლუდავდეს დრო და საათი?
ვისწავლი ისე, ვით სურვილი ექნება ჩემი.

გთხოვთ, რომ შესწყვიტოთ ეგ კამათი, აწ დავეხდეთ
მშვიდად

და კვლავ განვაგრძოთ. (ჰორტენზიოს) სანამ საკრავს
თქვენ ააწყობდეთ,

მანამდე უკვე დავამთავრებთ ჩვენს გაკეთილსაც.

ჰორტენზიო—(ბიანკას) მაგის გაკვეთილს ხომ შესწყვეტთ,
როცა მოვმართავ?

ლუჩენციო—ეს არ მოხდება... თუმც მომართეთ თქვენი
საკრავი!

ბიანკა—სად გავჩერდით უკანასკნელად?

ლუჩენციო— აქ, ქალბატონო!

Hic ibat Simois; hic est Sigeia tellus,

Hic steterat Priami regia celsa senis. *

ბიანკა—გადამითარგმნეთ.

ლუჩენციო—Hic ibat, როგორც უკვე გითხარით,—Simois, მე ვარ ლუჩენციო, hic est—ვინჩენციოს შვილი—
პიზიდან; Sigeia tellus, ასე გადაცმული, რათა მოვიპოვო
თქვენი სიყვარული. Hic steterat, დიახ, მე, ლუჩენციო
მოვედი აქ, თქვენს მთხოვნელად. Priami, ჩემი მსახურ-
რია—ტრანო, —regia, როგელიც ჩემს სახელს ატარებს;
celsa senis, რათა ის ჩერჩეტი მოხუცი მოვატყუოთ.

ჰორტენზიო—უკვე მზად არის, ქალბატონო, ჩემი საკრავი.
(ჰორტენზიო უკრავს)

ბიანკა—მაშ, მოვისმინოთ... ფუ!.. დისკანტი ტყუის!

ლუჩენციო—ჩააფურთხე მაგ ნახვრეტებში და კვლავ ააწყე!

ბიანკა—აბა, ვნახოთ, ვთარგმნი თუ არა. Hic ibat Simois,
მე თქვენ არ გიცნობთ, hic est Sigeia tellus, მე არ მჯერა
თქვენი სიტყვები.—Hic steterat Priami, ფრთხილად
იყავით, ყურს გვიგდებენ, არ გაგვიგონონ, regia, საკუ-
თარ თავს ნუ დაენდობით, celsa senis, მაგრამ იმედს კი
ნუ დაჰკარგავთ, გულს ნუ გაიტეხთ!

* აქ დიოდო სიმოისი, აქ სიგეიის მიწაა, აქ იდგა მოხუცი პრიამოსის
ბრწყინვალე სასახლე... (ოვიდიუსი. „ჰეროიდები“, წ. I).

ჭორტენზიო—უკვე მოვმართე, ქალბატონო!

ლუჩენციო—აშკარად ვგრძნობ, რომ ბანი ტყუის!

ჭორტენზიო—ბანი კი არა, შენა სტყუი, შე ენაგრძელო!
რა გულფიცხი და ტლანქია ეს ცრუ მეცნიერი!
(თავისთვის)

ვფიცავ, აშკარად ის ჩემს სატრფოს უმიჯნურდება!

Pedascule, ახლა კი უკეთ გითვალთვალე!

ბიანკა—იქნებ შემდეგში დაგიჯეროთ, ეხლა კი—ვეჭვობ!

ლუჩენციო—ო, ნუ იეჭვებთ, დამიჯეროთ, რომ ეასილი—
პაპის სახელით—აიაქსად იწოდებოდა.

ბიანკა—მასწავლებელი ხართ თქვენ ჩემი და მოვალე ვარ,
რომ ლაგიჯეროთ, მოვიფიქრებ ამაზე კარგად!

ახლა კი კმარა. თქვენს გაკვეთილს ვიწყებთ, ლიჩიო!

გთხოვთ, ბატონებო, ნუ მიწყენთ ამ კადნიერებას,

რომ მე ორივეს გეხუმრებით ასე თანამად.

ჭორტენზიო—(ლუჩენციოს) თქვენ შეგიძლიანთ დაგვტოვოთ
და გაისეირნოთ.

რადგან დღეს ჩემი გაკვეთილი სულაც არ გახლავთ

ნაგულსხმევი სამხმინი მუსიკისათვის!

ლუჩენციო—თქვენ მეტად მკაცრობთ! (თავისთვის) აქ
დავიცდი და გუთვალთვალე;

ცხადად ვატყობ, რომ სიყვარულის სახმილით იწვის

პატივცემული მემუსიკე—ბიანკასადმი!

ჭორტენზიო—ჯერ მომიტმინეთ: სანამ საკრავს

შეეხებოდეთ

და ისწავლიდეთ ზედ თითების ამოძრავებას,

მსურს განვიმარტოთ მე ანბანი ამ ხელოვნების;

აგინხნათ მისი დედააზრი, გასწავლოთ გამმა,

უფრო სხარტად და გასაგებად, უფრო ადვილად—

ვიდრე ოდესმე სხვა მუსიკოსს უსწავლებია.

აი, გარკვევით ყველაფერი აქა სწერია!

(აწკადის ქალაღის გრაგნილს)

ბიანკა—განმა ხომ უკვე კარგად ვიცი, დიდი ხანია!

ჰორტენზიო — მაგრამ მაინც წაიკითხეთ ჰორტენზიოს
გამმა.

ბიანკა—(კითხულობს)

მე გამმა ვარ—ჰარმონიას მე ვქმნი სრულს,

„A—re: გამცნობთ ჰორტენზ ოს სიყვარულს,

„B—mi: საქმროდ აირჩიეთ მხოლოდ ის,

„C—fa-ut: მას თქვენ უყვარხართ გულით,

„D—sol-re: ერთი საკრავი აქვს და მღერის ორ ჰანგს.

„E—la-mi: ან შეიბრალეთ, ან მოიკლავს თავს...

მაშ ეს ყოფილა თქვენი გამმა? არა, არა მაშურს!

მე ძველი გამმა უფრო მომწონს და ქარაფშუტა

არ გახლავართ, რომ ნამდვილი წესი ვანაცვალო ამ
თქვენს საოცარ გამოგონებას.

(მსახური შემოდის)

მსახური—მამა გიბრძანებთ, ქალბატონო, რომ მიატოვოთ
წიგნები და დაეხმაროთ—დაალაგონ თქვენი დის ოთახი.
ხომ იცით, რომ ხვალ ქორწილია!

ბიანკა—მშვიდობით, ჩემო ძვირფასო მასწავლებლებო!

(გაჯიან ბიანკა და მსახური)

ლუჩენციო—მაშ, ქალბატონო, აღარც მე მაქვს მიზეზი აქ
დარჩენისა.

ჰორტენზიო—მე კი მაქვს ახლა მიზეზი, რომ ამ ცრუ
პედაგოგს

- თვალი ვადევნო: მგონი იგი შეყვარებულს ჰგავს,
მაგრამ ბიანკა! ნუთუ ისე გალატაკდება
შენი გრძნობა, რომ მაგ მასხარას თვალს გაუსწორებ?
და თუ კი ასე ქარაფშუტა აღმოჩნდი, მაშინ,
გაპყე ვისაც გსურს—ჰორტენზიოს აღარ უნდია!
- იგი სხვით შეგცვლის და შენ ამით გაგისწორდება.

(გადის)

სურათი II

ბაპტისტას სახლის წინ.

(შემოდინან ბაპტიტა, გრემიო, ტრანიო, კატარინა, ბიანკა, ლუჩენციო და მსახურნი)

ბ ა პ ტ ი ს ტ ა—(ტრანიოს) ბატონო ლუჩენციო, თქვენ ხომ იცით, რომ დღეს

კატარინას და პეტრუჩიოს ქორწილის დღეა!
მაგრამ ჩვენი სასიძო კი ჯერ კიდევ არსად ჩანს!
რას იტყვის ხალხი? მღვდელი უკვე ტაძარში იცდის,
რომ შეასრულოს საქორწინო წესი და რიგი,
საქმრო კი არ ჩანს,—ეს სულელურ ხუმრობასა ჰგავს!
რას იტყვით ამ ჩვენს შერცხვენაზე, ლუჩენციო?

კ ა ტ ა რ ი ნ ა—ეს მხოლოდ ჩემი შერცხვენაა! იძულებული ვარ ხელი მივცე ვიღაც სულელს, მკვებარა თავხედს, ვინც გზად გავლისას ინიშნება თაფშესაქცევად და ქორწინებას ფიქრობს მხოლოდ მოცილილობისას. აკი გითხარით—დასაბმელი გიჟია მეთქი? ტლანქ ყოფაქცევით ჰსურს დაჰფაროს მწარე დაცინვა და რომ უდარდელ ხუმარად მან თავი აჩვენოს, ათას საცოლეს აირჩევს და ქორწილს დანიშნავს, ეკლესიაში დაიბარებს თავის მეგობრებს, მაგრამ თვითონ კი აღარ მივა დანიშნულ ადგილს. აწ კატარინა ხდება თითით საჩვენებელი, იტყვიან: შეხეთ, პეტრუჩიოს ცოლი არისო, ნეტავი მოვიდოდეს და ჯვარს დაიწერდესო.

ტ რ ა ნ ი ო—მოითმინეთ კეთილო კატარინა და ბაპტისტა გეფიცებით, რომ პეტრუჩიო არ მოგატყუებთ! ალბათ დაბრკოლდა, მაგრამ სიტყვას მაინც არ გასტყებს, მე ვიცნობ, თუმცა უხეშია, მაგრამ—ჰკვიანი, თუმც მხიარული—მაგრამ დიდად პატიოსანი!

კ ა ტ ა რ ი ნ ა — ო, ნეტამც იგი კატარინას სულ რ ენაზა!
(გადის ტირილით, გაჰყვებიან ბიანკა და მსახურნი)

ბ ა პ ტ ი ს ტ ა—წადი, შეილო, მაგ ცრემლისათვის მე არ დაგტუქსავ:

ეს გაწბილება თვით წმინდანსაც გააბოროტებს
და მით უმეტეს შენ, ვინც ასე გულგოროზი ხარ!

(შემოდის ბიონდელი)

ბიონდელი—ბატონო ჩემო, ძველი ახალი ამბავი, ძველი
ახალი ამბავი და თანაც ისეთი ამბავი, რომლის მსგავსიც
ჯერ არ გსმენიათ!

ბაპტიستا—ახალი და თან ძველიც? ეს როგორ შეიძლება?

ბიონდელი—განა პეტრუჩიოს მოსვლის ამბავი ძველი,
მაგრამ ამავე დროს ახალი ამბავი არ არის?

ბაპტიستا—განა მოვიდა პეტრუჩიო?

ბიონდელი—არა, ბატონო!

ბაპტიستا—მაშ რა სთქვი ახლა?

ბიონდელი—ზე ვთქვი, რომ ის მოდის, ბატონო!

ბაპტიستا—მერე აქ როდის იქნება?

ბიონდელი—როცა იქ იდგება, სადაც ახლა მე ვდგევარ
და აქედან მანდ დაგინახავთ!

ტრანიო—აბა, მოჰყევი ეგ ახალი-ძველი ამბავი!

ბიონდელი—ჰოდა, პეტრუჩიო მოდის აქეთკენ! ახალი ქული
ჰხურავს და ძველი ქურთუკი მოუგდია მხრებზე. სამჯერ
გადაბრუნებულ ძველ შარვალში გამოწყობილა და ისე-
თი წაღები აცვია, როგორც ერთ დროს სანთლის ნამ-
წვების ჩასაწყობი ყუთები იყო: ცალი—ზონრით არის
შეკრული, ცალი—აბზინდით; ერთი რაღაც უანგიანი ხმა-
ლი ჩამოუკანკურებია—გეგონებათ ქალაქის საჯაბადრო-
დან გამოუტანიაო: ტარგატეხილი და უქარქაშოა,—
თანაც თასმებდაწყვეტილი; მისი ფილენჯიანი ჯაგლაგი
შეკაზმულია, ჩრჩილისაგან დაცხრილული ძველი უნაგი-
რით, რომელსაც უზანგები ცალ-ცალი აქვს,—ამასთან,
ეტყობა, ცხენს ქოთაო სჭირს—სულ ქოშინობს და ბორ-
ძიკობს. გავაზე თითქოს ხავსი მოჰკიდებიაო—ქეციანია,
წელკავიანი, ბეჭვერდელა, ოჩანი და თანაც ყვითელი სე-
ნით შეპყრობილი ჩანს, მატლებისაგან კანდასვრეტილია.
მისი მეშის აღვირი სულ ნაკვანძებით არის სავსე: რო-
გორც ჩანს, ხშირად წყდებოდა, რადგან ეტყობა—თავს
მაგრად უჭერდნენ, რომ არ წაებზრძიკნა; ერთი მოსართავი

ექვს ადგილას არის დაკერებული. საძუე ხავერდისაა—
საქალბეო უნაგირიდან ახსნილი; მის ნაჭედ ბალთაზე
ამოზარნიშულია ვიღაც წარჩინებული ქალბატონის სა-
ხელ-გვარის ასომთავრულები. მაგრამ ბალთის ძირებში
ის გაწყვეტილია და ბაწრით გადაბმული.

ბ ა პ ტ ი ს ტ ა -- თან ვინ მოჰყვება?

ბ ი ო ნ დ ე ლ ო — ო, ბატონო, თან მისი მორბედი მსახური
მოსდევს, ისევე უტბოდ მორთული, როგორც მისი ჯაგ-
ლაგი ცხენი: ცალ ფეხზე ბამბის წინდა აცვია, ცალზე
კი — ნაბდის წალა; ერთ ფეხს წითელი წვევსაკრავი უმ-
შვენებს, მეორეს — ლურჯი; თავზე ჰხურავს გაქუცული
ქუდი, რომელსაც ფრთების ნაცვლად, ჩარქობილი აქვს
ორმოცი სამიჯნურო სიმღერის პერგამენტი. მოგახსენ-
ებთ, რომ ნამდვილ ურჩხულად გამოიყურება ~~თავისი~~
სამოსელით, ის სრულებით არა ჰგავს კეთილშობილ აზ-
ნაურის მსახურს, არა თუ ქრისტიანს, არამედ საერთოდ,
წესიერ ადამიანსაც კი არ მოგაგონებთ.

ტ რ ა ნ ი ო — რალაც უცნაურ გუნებაზე დამდგარა, ალბათ, რომ
ამნაირად მოქცეულა, თუმცა კი ხშირად ცუდად ჩაც-
მული ვერონაშიც დაიარება!

ბ ა პ ტ ი ს ტ ა — რაც უნდა ეცვას, მაინც ვხარობ, რაკი ის
მოდის.

ბ ი ო ნ დ ე ლ ო — არა, ბატონო, ის არ მოდის.

ბ ა პ ტ ი ს ტ ა — აკი თვითონ სთქვი, რომ მოდისო?

ბ ი ო ნ დ ე ლ ო — ვინ? პეტრუჩიო?

ბ ა პ ტ ი ს ტ ა — დიახ, შენა სთქვი: პეტრუჩიო მოდისო აქეთ.

ბ ი ო ნ დ ე ლ ო — მე მოგახსენეთ, მოდის მეტქი, იმისი ცხენი,
პეტრუჩიო კი შ მჯდარია იმ ცხენის ზურგზე.

ბ ა პ ტ ი ს ტ ა — ევ სულერთია...

ბ ი ო ნ დ ე ლ ო — არა, ვფიცავ წმინდა იაკობს,
და თან ერთ პენსსაც სანაძლეოდ ვსდებ, რომ ცხენი
და კაცი სათვალავით ერთზე მეტია,
თუმც არც ბევრია.

(პეტრუჩიო და გრუმოი შემოდიან)

პეტრუჩიო—გამოდით, სად ხართ, კოპწიებო? ვინ არის
სახლში?

ბაპტისტა—კარგ დროს მობრძანდით, ბატონო ჩემო.

პეტრუჩიო—მაინცდამაინც არც ისე კარგად.

ბაპტისტა—მადლობა ღმერთს, მაინც არ კოკლობთ!

ტრანიო—ისე ნახდენილ ტანსაცმელში ჩვენ ვერა გხედავთ,
როგორც გვსურდა, რომ დღეს გენახეთ გამოწყობილი.

პეტრუჩიო—უკეთ ჩაცმული უფრო ჩქარა შევძლებდი
მოსვლას?

მაგრამ სად არის ჩემი კატი, ჩემი საცოლე?

როგორ ბრძანდები. მაჩაჩემო? რას მოღუშულხართ?

ყველანი ისე განცვიფრებით მიცქერით, თითქოს

სასწაულმგელი კუდიანი ვარსკვლავი ვიყო,

ან შორის ქვეყნით მოყვანილი უცხო ნადირი?

ბაპტისტა—როგორ, ბატონო! დღეს ხომ თქვენი

ქორწილის დღეა:

ჯერ გვაწუხებდა თქვენი ესრეთ დაგვიანება,

ახლა ორმაგად შეგვაწუხა მაგ ჩაცმულობამ,

ფუ, გაიხადეთ ეგ სამოსი, რაც თქვენ გარცხვენთ და

ეკლად გვესობა ჯვარისწერის საზეიმო დღეს.

ტრანიო—თან ისიც გვამცნეთ, რა შემთხვევამ

დაგავვიანათ,

რამ დავაშორათ თქვენს დანიშნულს ასე ხანგრძლივად,

ან მაგ უმსგავსი მორთულობით რამ მოგიყვანათ?

პეტრუჩიო—ჩემი ამბავი გრძელია და თან მოსაწყენიც,

ამაზე სხვა დროს... მთავარი კი ახლა ის არის,

რომ მე მოგელ და ჩემი სიტყვა არ დავარღვიე,

თუმც ზოგ რამეში გადაუხვიე, მაგრამ ამისთვის

თავისუფალ დროს ჯეროვანად მოვიბოდიშებ

და თქვენ დარჩებით კმაყოფილნი. მაგრამ ძითხარით,

სად არის კატი? უკუ დროა ტაძარში ვიყოთ.

ტრანიო—ნუ ეჩვენებით საპატარძლოს ეგრე მორთული,

წამოდით ჩემთან, გამოეწყეთ ჩემს ტანსა კმელში.

პეტრუჩიო—არა, მე იმას სწორედ ასე ჩაცმული ვნახავ!

ბაპტისტა—მაგრამ მჯერა, რომ მაგ სამოსში ჯვარს არ
დაიწერთ!

პეტრუჩიო—რატომაც არა? დიახ, სწორედ ასე დავიწერ!

კატარინა ხომ ტანსაცმელზე არა თხოვდება?

მე მომდევს იგი. რომ შემემდლოს ჩემი გამოცვლა ისევ. როგორც ამ ღარიბულ ტანსაცმელისა, ორივესათვის უფრო მეტად ის აჯობებდა!

მაგრამ რას ვჩინახავ? დროს რად ვკარგავ აქ ლაპარაკით მაშინ, როდესაც ჩემს პატარძალს უნდა ვვახლო და ტკბილის კოცნით განვამტკიცო ჩემი უფლება?

(გადიან პეტრუჩიო, გრუზიო და ბიონდელი)

ტრანიო—რალაც განზრახულ მნიშვნელობით მორთულა ასე, უნდა ვუტრჩიოთ, რომ ჩაიცვას სხვა საწოსელი, ვიდრე საყდარში წავიდოდეს ჯვარისწერისთვის!

ბაპტისტა—წავალ და ვნახავ, რას აკეთებს, ან რა მოხდება.

(გადის)

ტრანიო—ახლა ჩვენ უნდა ვეცადოთ, რომ ბიანკას ტრფობას,

მამის თანხმობაც ზედ დაერთოს განსამტკიცებლად.

ამიტომ, როგორც მოგახსენეთ, საჭირო არის,

რომ ჩვენ ვიშოვოთ კაცი ვინმე, ვინც დათანხმდება,

რომ აქაურებს მამათქვენად გააცნოს თავი,

თქვას, რომ პიზიდან ჩამოვიდა აქ, იმისათვის,

რომ სასიამაღროს თქვენი სიტყვა დაუდასტუროს

და თან აღგიტყვათ მასზე მეტი, რაც მე დავპირდი.

მაშინ უღჰვოდ შეგიძლიანთ იმედი გქონდეთ—

მამის თანხმობით, თქვენ ბიანკას ცოლად შერთვისა.

ლუჩენციო—ის ქემუსიკე ჰორტენზიო რომ არ გვზვერავდეს, მე ბიანკაზე საიდუმლოდ ჯვარს დავიწერდი.

ქორწინება ხომ იმ ურყეველ უფლებით გვმოსავს,

რომელსაც შემდეგ, თვით ქვეყანაც ველარ დაარღვევს.

ტრანიო—ამას ნელნელა მოვახერხებთ, ეჭვი არ არის:

თქვენს უპირატეს პირობებს ჩვენ გამოვიყენებთ

იმისათვის, რომ გავაცუროთ ბეცი მინოლა

და მშრალზე დავსვათ მეტიჩარა მეტოქეები: ○

ბალდი ლიჩიო და თეთრწვერა საქმრო—გრემიო.

ლუჩენციოს გულისათვის ჩვენ ამას შევძლებთ!

(შემოდის გრემიო)

ბატონო გრემიო, ეკლესიიდან მობრძანდებით?

გრემიო—ღიახ, იქიდან და თან ისე გულმხიარული,
როგორც ოდესღაც გამოვრბოდი სკოლიდან სახლში!

ტრანიო—ჰაჰ, ალბათ მეფე-დედოფალიც სახლში მოდიან!

გრემიო—მეფეო, ბრძანეთ? იგი უფრო მეჯინიბეს ჰგავს:
ანჩხლს და ჭირვეულ მეჯინიბეს... მალე შეიტყობს
მისი ცოლი, თუ რა უმგვანს და უჯიათს შეხვდა.

ტრანიო—ნუთუ ის, მართლა, ქალზედაც კი ავი სულია?

გრემიო—ის ეშმაკია, თვით სატანა და ბელზებელი!

ტრანიო—მაგრამ ქალი ხომ აღქაჯების მამიდა არის?

გრემიო—ქალი მის გვერდით კრავი არის, უმანკო მტრედო
ყური დამოგდეთ: როცა მღვდელმა შეკითხვა მისცა
ჰსურდა თუ არა კატარინას მისი ცოლობა,
მეფემ შეჰყვირა: „ეშმაკს ვფიცავ გულითა ჰსურსო!“
დაიღრწალა ისე მკვახედ, რომ მღვდელს შიშისგან
წიგნი ხელიდან გაუვარდა და როცა იგი
მის ასაღებად დაიხარა,—მეფემ წინლი ჰკრა
და წიგნთან ერთად თვით მოძღვარიც ძირს გაიშხლართა
„ეხლა აიღეთ, —თქვა მან,—ვისაც ხალისი გაქვთო!“

ტრანიო—გადარეულა... კატარინამ რა თქვა ამაზე?

გრემიო—ის ცახცახებდა შიშისაგან,—პეტრუჩიო კი
იგინებოდა და თან ფეხებს აბაკუნებდა,
ვითომც ის მღვდელმა მოატყუა! როცა დამთავრდა
ჯვარისწერა და ზიარების ღვინო მიართვეს,—
„იღღგრძელეთო“, შესძახა ხალხს, თითქოს ხომალდზე
მეზღვურებთან ქეიფობდა—ქარიშხლის შემდეგ,
უცბად გადაჰკრა მთელი თასი მუსკატის წვენი,
ხოლო მის ძირში ჩარჩენილი დამბალი პური
სახეში სთხლიშა საწყალ მნათეს, რომელიც მის წინ
კრძალვით იდგა და დაგვალულ წვერს აცანცარებდა,
თითქოს შესთხოვდა იმ დამბალ პურს... მორჩა რა ამას,
ხელი მოჰხვია კატარინას უცბად კისერზე,
და ისე ტლანქი მტლაშა-მტლუშით დაუწყოა კოცნა,
რომ ეკლესიის კედლებამაც კი მას ბანი მისცეს!
მე ასეთ სირცხვილს ვერ გავუძეულ და გამოვიქეცი,

უკან გამომყვინენ დანარჩენნიც... ჩემს სიცოცხლეში
ასეთ სულელურ ქორწინებას არ შევსწრებდვარ!..
მაგრამ, ჩუ! გესმით მუსიკის ხმა?.. აქეთ მოდიან!

(მუსიკა. შემოდიან პეტრუჩიო, კატარინა, ბიანკა, ბაპტისტა,
ჰორტენზიო, გრუმიო და ძსლებლები)

პეტრუჩიო—ბატონებო და მეგობრებო, გმადლობთ
გარჯისთვის!

ვიცი, თქვენ ჩემთან აპირებდით დღეს ნადიმობას,
სამზადისიც გაქვთ მეტად დიდი, სუფრებსაც შლიან,
მაგრამ საჩქარო საქმე მიწვევს აქედან წასვლად
და იმის გამო ყველას უნდა გამოგეთხოვოთ!

ბაპტისტა—როგორ? ნუთუ თქვენ შეგიძლიანთ ამალამ
წასვლა?

პეტრუჩიო—უნდა წავიდე დღესვე, სანამ დაღამდებოდეს,
ნუ გააკვირვებთ: თქვენ რომ ჩემი საქმე იცოდეთ,
თვითონვე მთხოვდით ჩქარა წასვლას, არ დაყოვნებას!
მადლობას გიძღვნი, ბატონებო, რომ დაესწართ,
თუ ვით ჩავბარდი ჩემს მომთმენ და სათნო მეუღლეს,—
თქვენ გადიხადეთ ჩემს სიმამრთან ერთად ზემიი,
ილხინეთ გულით, სადღევრძელო დალიეთ ჩემი,
მე კი მივდივარ, მეჩქარება, მშვიდობით განახეთ!

ტრანიო—გემუდარებით, დარჩით, სანამ ვინადიმებდეთ.

პეტრუჩიო—შეუძლებელს მთხოვთ!

გრემიო— მეც გულით გთხოვთ!

პეტრუჩიო— არ შემიძლიან!

კატარინა—მეც ძალიან ახოვთ დარჩენას!

პეტრუჩიო— ეს მიხარია!

კატარინა—გიხარიათ, რომ გადასწყვიტეთ უკვე აქ დარჩეთ?

პეტრუჩიო—მე მიხარია, რომ შენა მთხოვ დარჩენას, მაგრამ
რაც უნდა ბევრი შემეხვეწო, მე მაინც წავალ!

კატარინა—დარჩა, ნუ წახვალ, თუ გიყვარვარ!

პეტრუჩიო— გრუმიო, ცხენები!

გრემიო—მზად ვახლავან, ჩემო ბატონო,
ისინი უკვე შვრიამ შეჭამა!*

კატარინა—თუ ასეა, მე არ წამოვალ არც დღეს, არც ხვალ,
არც ხვალის შემდეგ;

მანამდე, სანამ ამას მე თვით არ მოვინდომებ.

კარი ღიაა, გთხოვთ მიბრძანდეთ—გზა მშვიდობისა,

იარეთ, სანამ წალები არ შემოგაცვდებით,

მე კი აქ ვრჩები, არ წამოვალ, ვიდრე ასე მსურს.

ჩანს, თუ რა ზრდილსა და ხათრიან ქმარს გავყოლივარ,
რომ ქორწილის დღეს ასე ტლანქად უჭირავს თავი!

პეტრუჩიო—დამშვიდდი, კატი, დამიჯერე, ნულარა ბრაზობ!

კატარინა—მსურს და ვიბრაზებ, შენ ამისთვის რა გესაქმება?

მამავ, დამშვიდდით, აქ დარჩება, ვიდრე მე ეს მსურს.

გრემიო—აბა, ახლა კი დაიწყება ორომტრიალი!

კატარინა—გთხოვთ, სანადიმოდ მაგიდასთან მიბრძანდეთ
ყველა!..

თურმე ადვილი არის ქალის გამასხარება,

თუ მას არ შესწევს ძალა, რომ ძალს წინააღუდგეს!

პეტრუჩიო—მიბრძანდებიან, რა თქმა უნდა, როგორც შენ
ბრძანებ!

დამეორჩილეთ, ბატონებო, პატარძლის სურვილს:

მიდით, ილხინეთ, იღრიალეთ, იჭირვეულეთ,

სვით სადღეგრძელო თქვენ პატარძლის უმანკობის,

ან და კისერიმც მოგტეხიათ, ჯანდაბას წადით!

ჩემი მტრედი კი—ჩემთან მოდის, აქ არა რჩება,

ნუ ილუშები და თან ფეხებს ნუ აბაკუნებ,

მე მსურს, რომ ჩემი საკუთრების მფლობელი ვიყო:

შენ ახლა ჩემი ქონება ხარ, ჩემი ავეჯი,

ჩემი მინდვრები, მამულები, ყანა, ბელელი,

ჩემი ჭურჭელი, ჩემი ხარი, ცხენი და ვირი,

ყველაფერი ხარ... დიახ, იგი თქვენს წინაშე დგას,—

აბა გაბედეთ და თუნდ თითი დააკარევით!

* აქ ის აზრია, რომ ცხენების მიერ შეჭმული შვრია თვით ცხენებს ღირებულებას აღემატება.

მე ყველა თავხედს და უტიფარს ჭკუას ვასწავლი,
ვინც შეეცდება პაღუაში გზა გადმილობს!
გრემიო, ხმალი! ყაჩაღები გვესხმიან თავსა;
თუ ვაჟკაცი ხარ, ქალბატონი გამოიხსენი!
ჩემო ძვირფასო, არ შეშინდე, ხელს ვერვინ გახლებს,
თუნდაც მილიონ მტრებისაგან მე დაგიფარავ!
(გადიან პეტრუჩიო, კატარინა და გრემიო)

ბ ა პ ტ ი ს ტ ა—დღე წავიდნენ, რა სათნო და მშვიდი წყვილია!
გრემიო—მაღე რომ არ წასულიყვნენ, სიცილი მოგვეკლავდა!
ტ რ ა ნ ი ო—ასეთ სულელურ ქორწინებას არ მოესწრებივარ!
ლ უ ჩ ე ნ ც ი ო—რა აზრისა ხართ, ქალბატონო, თქვენი დის
გამო?

ბ ი ა ნ კ ა—თვით გიჟი არის და გიჟურად გათხოვდა კიდევ!
გრემიო—მაშ, ჩანს, რომ თვითონ პეტრუჩიოც გაკატარინდა!
ბ ა პ ტ ი ს ტ ა—მეზობლებო და მეგობრებო, თუმც ჩვენს
მაგიდას,

აკლია მეფე-პატარძალი, მაგრამ ჩვენ მაინც
საქმელ-სასმელი არ გვაკლია და თქვენთან ერთად
სამაგალითო ლხინს გადავიხდით, გთხოვთ,
წამობრძანდეთ,—

ლუჩენციო, თქვენ დაიჭერთ სიძის ადგილსა,
ხოლო ბიანკა—თვით პატარძლის მაგიერ დავსვათ.

ტ რ ა ნ ი ო—რომ ამ თავითვე შეეჩვიოს ის პატარძლობას?

ბ ა პ ტ ი ს ტ ა — რომ შეეჩვიოს, ლუჩენციო! ბატონებო,
გთხოვთ წამობრძანდეთ.
(გადიან)

მოქმედება შერთხე

სურათი I

პეტრუჩიოს სოფლის სახლი.

(შემოდის გრუმიო)

გრუმიო—ფუი, ეშმაკმა წაიღოს ყველა ჯაგლაგი, მოქანცული ცხენი! ყველა შეშლილი ბატონი და ყველა გაუფალი და საზიზღარი გზა! განა როდისმე ჩემნიარად დაღლილა ვინმე? განა ასე უცემიათ ვინმე? განა ასე ამოსვრილა ვინმე ტალახში? მე წინ გამომგზავნეს, რომ ცეცხლი ავანთო. ისინი კი უკან მომდევნ, რომ გათბნენ. მე რომ პატარა კაცი არ ვიყო და მომცრო ქვაბივით მალე არ ვთბებოდე, ტუჩები კბილებზე მიმეყინებოდა, ენა—სასას და გული კი—მუცელს, სანამ ცეცხლამდე მივალწევდი და შევთბებოდი; მაგრამ მე ისე ფიცხლავ დაუწყებ ცეცხლს ბერვას, რომ თვითონვე გავთბები. ახლა გარეთ ისეთი სუსხიანი ამინდია, რომ ჩემზე ახოვან კაცსაც კი შეიძლება შესცივდეს და სურდო შეეყაროს.

(შემოდის კურტისი)

კურტის—ვინ მიძახდა ასეთი გათოშილი ხმით?

გრუმიო—ვინა და ყინულის ლოლუა! თუ ეჭვი გეპარება, შეგიძლიან ჩემი ბეჭებიდან ფეხის ქუსლებამდე ჩასრი-ალდე. შენ ამისათვის დიდი მანძილით გაქანება არ დაგჭირდება. მხოლოდ თავიდან—კისრამდე. ცეცხლი, ძვირფასო კურტის, ცეცხლი!

კურტის—შენ ეს მითხარი, გრუმიო, ბატონი და მისი მეუღლე მობრძანდებიან?

გრუმისო—ღიახ, ღიახ, მობრძანდებიან! ამიტომ ცეცხლი, ძვირფასო კურტის, ღიახ, ცეცხლი—გულს ნუ აწყალებ!

კურტის—მართლა ისეთი ჭირვეულია, როგორც ამბობენ?

გრუმისო—ისეთი იყო ამ ყინვამდე, მაგრამ ხომ იცი, ზამთარი ათენიერებს მამაკაცსაც, დედაკაცსაც და ნადირსაც. მან ისევე მოგვათვინიერა: ჩემი ძველი ბატონიც, ახალი ქალბატონიც და მეც, ძმობილო კურტის!

კურტის—წადი, შე სამგოჯა პამპულაე! მე არავარ ნადირი!

გრუმისო—სამგოჯაო? როგორ? შენს რქებს მთელი ადლი სიგრძე აქვს და მე ხომ იმათზე მოკლე არა ვარ? მაგრამ დაანთებ თუ არა ცეცხლს? თუ გიჩივლო ქალბატონთან, რომლის ხელსაც (ის ხელდახელ აქ გამოჩნდება) შენ მალე იკრძნობ, როგორც ცივ ნუგეშს—ცხელს საქმეში, ზანტობისათვის.

კურტის—მითხარი, ძვირფასო გრუმისო, რა ხდება ქვეყნად?

გრუმისო—ქვეყანა იყინება სიცივისაგან, ცხელი მხოლოდ შენი სამსახურია, ამიტომ ცეცხლი! ჯეროვნად შეასრულე შენი საქმე და ჯეროვანიც მიიღე; გააჩაღე ცეცხლი, რადგან ჩემი ბატონი და ქალბატონი მკვდრებივით გაითოშნენ.

კურტის—ცეცხლი უკვე გიზგიზებს, ამიტომ, ჩემო მეგობარო გრუმისო, გადმოალაგე ახალი ამბები!

გრუმისო—(მღერის) „თუ აგრეა, ჩემო ჯეკ, მაშ წინ გასწი, ნუ დაჯექი!..“
ახალი ამბები, რამდენიც გინდა!

კურტის—მაშ დაიწყე, შე ჭორების გუდავ, დაიწყე მეთქი!

გრუმისო—ო, დღეს მე თვითონ გამგუდეს ჭკლებმა და სიცივემ. მაშ ისევე ცეცხლს მიუმარჯვე და თან მიპასუხე: სად არის მზარეული? ვახშამი მზად არის? სახლი მოვლილია? იატაკი მოფენილია ჭილით? აბლაბუდები ჩამოწმენდილია? მსახურებს ახალი ქურთუკები და თეთრი წინდები აცვიათ? ყველა მორბედი გამოწყობილია საქორწინო ტანისამოსში? სუფთაა თუ არა თასები—შიგნით და ჭიქები—გარედან? სუფრები აფარია თუ არა მაგიდებს? და-

გებულის თუ არა ხალიჩები? ერთის სიტყვით, მზად არის თუ არა ყველაფერი?

კუ რ ტ ის — ყველაფერი მზად არის, ამიტომ დაიწყე ახალი ამბები.

გ რ უ მ ი ო — უპირველეს ყოვლისა, გეტყვი, რომ ჩემი ცხენი დაიღალა, ხოლო ბატონმა და ქალბატონმა ძირს ტყაპანი მოადინეს.

კუ რ ტ ის — როგორ თუ ტყაპანი?

გ რ უ მ ი ო — ისე, უნაგირიდან პირდაპირ ტალახში და სწორედ აქ არის მთელი ამბავიც.

კუ რ ტ ის — მიამბე, ჩემო გრუშიო, გისმენ, მიამბე.

გ რ უ მ ი ო — აბა, ყური მათხოვე.

კუ რ ტ ის — აჰა, გისმენ.

გ რ უ მ ი ო — ჰოდა... (ყურში შემოჰკრავს)

კუ რ ტ ის — ეს ხომ ამბავის გრძნობაა და არა მოსმენა.

გ რ უ მ ი ო — ამიტომაც უწოდებენ მას მგრძნობიერს. ამ სილით კი მხოლოდ ყური დაგიკაკუნე და მოსმენა გთხოვე, რადგან საგრძნობელ ამბავს მოგიტხოვრობ. ახლა კი ვიწყებ: ერთ აჭოჭებულ დაღმართზე ჩამოვდიოდით, ბატონი ქალბატონს უკან ეჯდა.

კუ რ ტ ის — უკან ეჯდა? ერთ ცხენზე?

გ რ უ მ ი ო — მერე შენი რა საქმეა?

კუ რ ტ ის — დიახ, მაგრამ ერთ ცხენზე!..

გ რ უ მ ი ო — მაშ, რაკი არ მაცლი, შენ თვითონ მიამბე. რომ არ შეგეწყვეტინებინა, გაიგებდი, თუ როგორ დაეცა ცხენი და ქალბატონი როგორ მოექცა ცხენქვეშ. გაიგებდი რა წუმპიანი ადგილი იყო და როგორ ამოითხუპნა პატარძალი, როგორ დასტოვა ის ბატონმა ცხენქვეშ მწოლიარე და როგორ გაწმობტა — ცხენმა რატომ წაიბორძიკაო, როგორ ფორთხავდა პატარძალი ტალახში, რათა ხელიდან გავევდებიანები; როგორ იგინებოდა ბატონი, როგორ ემუდარებოდა ქალბატონი, რომელსაც წინათ არავისთვის არაფერი უთხოვია. გეტყოდი იმასაც, თუ მე როგორ

- ვლრიალებდი, ან როგორ დაფრთხნენ ცხენები აღვირის გაწყვეტის გამო, ან საძუე როგორ დაეკარგე. ამას გარდა, გაიმბობდი სხვა, მრავალ ღირსშესაცნობ ამბავს, რაც ეხლა დავიწყებ: ს უნდა მიეცეს და შენ ისე უნდა ჩახვიდე სამარეში, რომ ვერაფერი შეიტყო.

კურტი — შენი ლაპარაკიდან გამოდის, რომ ჩვენი ბატონი უფრო ჭირვეული ყოფილა, ვიდრე მისი პატარძალი.

გრემიო — ოღონდაც რომ ასეა! ამაში შენც და თქვენს შორის ყველაზე უტიფრებიც დარწმუნდებიან, როცა ბატონი შინ დაბრუნდება, მაგრამ ნეტავი რა მალაპარაკებს? დაუძახე ნათალიელს, ჯოზეფს, ნიკოლას, ფელიპეს, უოლტერს, იმ ჯამილოკიასა და სხვებს უთხარი: თმები კარგად დაივარცხნონ, ლუჯი ქუთუყები გაიწმინდონ და წვივსაკრავები ლაზათიანად შემოიპირონ. ახსოვდეთ, რომ მისალმების დროს მარჯვენა მუხლი ოდნავ უნდა მოდრიკონ და არ გაბედონ ბატონის ცხენის ერთი ძუის ხელის შეხებაც, სანამ მეფე-პატარძალს ხელზე აკოცებდნენ. ყველანი მზად არიან?

კურტი — დიახ...

გრემიო — აქ დამიძახე.

კურტი — თქვენ, ეი, გესმით? გამოდით და მოემზადეთ, უნდა მეგვებოთ ბატონს და თანაც ქალბატონს პირი უნდა უჩვენოთ.

გრემიო — რატომ? მას ხომ საკუთარი პირი აქვს.

კურტი — მერე და ეგ ვინ არ იცის?

გრემიო — მაშ რატომ მოუწოდებ მსახურთ, რომ პირი უჩვენონ?

კურტი — მე მათ მოუწოდებ, რომ ქალბატონს თავაზითა და ნდობით შეხვდნენ.

გრემიო — ვითომ და რატომ? ის ხომ აქ იმიტომ არ მოდის, რომ მათ ესესხოს რამე?

(შემოდის რამდენიმე მსახური)

ნათანიელ — კეთილი იყოს შენი დაბრუნება, გრემიო!

ფელიპე — რასა იქ, გრემიო?

ჯოზეფ — ხომ კარგ გუნებაზე ხარ, გრემიო?

ნიკოლას—ეს შენ მოხვედი, მეგობარო გრუმიო?

ნათანიელ—როგორა ხარ, ჩვენო ხნიერო ახალგაზრდავ?

გრუმიო—ო, გამარჯობა, მეგობარო! რასა იქ და როგორ გიკითხო? მაგრამ სალამად თქვენთვის ესეც კმარა. ეხლა ის მითხარით, ჩემო კოპწიებო, ყველაფერი ხომ მზადა გაქვთ, ყველაფერი ხომ წესიერად და რიგზე არის?

ნათანიელ—ყველაფერი მზად არის. შორს ბრძანდება ჩვენი ბატონი?

გრუმიო—სულ ახლოს არის, იქნებ კიდევაც ჩამოხტა ის თავის ცხენიდან. მაგრამ სიჩუმე, —ეშმაკმა იცის, თუ რა ხდება, მისი ხმა მესმის.

(შემოდინან პეტრუჩიო და კატარინა)

პეტრუჩიო—რა ამბავია? რა იქნენ ის არამზადები, რომ უზანგს ხელი მომიკიდონ, ცხენებს მიხედონ! სად არის გრიგოლ, ნათანიელ და ან ფილიპე?

მსახურნი—(ერთად) აქ ვართ, ბატონო! აქ გახლავართ, აქ ვართ, ბატონო!

პეტრუჩიო—„აქ ვართ, ბატონო, აქ გახლავართ!“ ო, თქვე ბრიყვებო!

არამზადებო, ხეპრეებო, რას მოასწავებს თქვენი ასეთი საქციელი? ხომ არ დაგვცინით? ის სალახანა რაღა იქნა? გრუმიო, სად ხარ?

გრუმიო—მე აქ გახლავართ, ძველებურად ბრმა და რეგენი.

პეტრუჩიო—ლორო, ყეყჩო, კახპისშვილო! აკი გიბრძანე, ბალთან შეხვედრა და ამ ბრიყვთა თან წამოყვანა!

გრუმიო—ნათანიელის ქურთუკი მზად კიდეც არ გახლდათ და გაბრიელის ფეხსაცმელებს ლანჩები ასძვრა, ჩირალდნის ჭვარჭლი არ იყო, რომ პეიტროს ქუდი ჩვენ შეგვეღებნა და გაგვეშრო, ხოლო უოლტერს ხახჯლის ქარქაში ვერ ვუპოვეთ, რომ მოგვეკაზმა, ადამის, რალფის და გრეგორის გარდა ყველანი ამ ძველმანებში პირწაფარდნილ მათხოვრებს ჰგვანან, მაგრამ რა მექნა? მაინც მომიყავს თქვენს შესახვედრად!

პეტრუჩიო—გასწით, ბრიყვებო, და ვახშამი მოგვართვით!
ჩქარა.

(ზოგი მსახური გადის... პეტრუჩიო მღერის)

„საღლა ჩემი მარტოხელი, ლალი ცხოვრება,
საღლა იგი“... დაჯექ, კატი, გთხოვ, ნუ მოიწყენ.

ჰო, ჰო, ჰო, ჰო! (მსახური ვახშამს შემოიტანენ)
აბა, ძვირფასო, გახსენ წარბი, გამზიარულდი!
ეი, წაღები გამზადეთ, თქვე არამზადებო!

(მღერის)

„ის იყო ბერი, ნაცრისფერი ტანსაბურავით,
როცა გაუდგა თავის გრძელ გზას“...

ო, არამზადავ, ფეხი მიღრძე... აი, ესეც შენ!

(სცემს)

და ეცადე, რომ არ მომგლიჯო მეორე ფეხიც.
გამზიარულდი, კატი! ჰეი, წყალი საჩქაროდ!
მართლა: სად არის ჩემი ძაღლი, ტროილიუსი?
ახლავე უხმეთ ჩემს ბიძაშვილს, ფერდინანდს, აქა!

(მსახური გადის)

შენ იმას კოცნით უნდა შეხვდე, ძვირფასო კატი!

სად არის ჩემი ფაჩუჩები? წყალი რა იქნა?

(მსახურს შემოაქვს ტაშტი და ტოლჩით წყალი)

მოდო, ხელები დაიბანე, ჩემო კატუნო!

კეთილი იყოს შენი ტკბილად დაბინავება.

(მსახურს ხელიდან ტოლჩა გაუვარდება)

შე კახპის ბუშო, ეს რა ჰქენი? (სცემს) კიდევ დააგდებ?
კატარინა—ეს უცაბედად მოუვიდა... გთხოვთ, რომ
დამშვიდდეთ!

პეტრუჩიო—პირუტყვი, ბრიყვი, ხოქოსთავა, ვარი, ყყეჩი!..

დაჯექი, კატი, ალბათ გშიან... მაგრამ მოიცა,

„მამაო ჩვენო“ რომელმა ვსთქვათ? მე—თუ შენ იტყვი?

(სხდებიან)

ეს რა მოგვართვით? ცხვრის ხორცია?

მსახური—

დიახ, ბატონო!

პეტრუჩიო—ვინ მოიტანა?

მსახური—

მე მოგართვით, ბატონო ჩემო!

პეტრუჩიო — მთლად დამწვარია, გარუჯული, გამოფიტული!
მიხმეთ მზარეულს, აქ მომგვარეთ ის ავაზაკი!
როგორა ბედავთ, რომ საქმელად მთავაზობთ იმას,
რაც მე არ მიყვარს? მომაშორეთ ჩქარა აქედან
ეს თეფშები და ეს თასები! ახლავე მეთქი!

(ხელს წამოუხვამს და ყველაფერს გადაყრის მაგიდიდან)

არამზადებო, ნადირებო, უტვინოებო!

ბუზღუნებო კიდეც? მე თქვენ ყველას გიჩვენებთ სეარს.

კატარინა — კმარა, ძვირფასო, ნულარ ლელავთ,
ღვთისგულისათვის.

სულაც არ იყო ხორცი ცუდად მომზადებული!

პეტრუჩიო — ო, არა, კატი, დამწვარია, მთლად გამოშრალი,
აკრძალული მაქვს მე ასეთი საქმელი, რადგან
იგი ნაღველის ჩაქცევას და სიანჩხლეს იწვევს!

ჩვენ ხომ ისედაც გულფიცხნი ვართ... ამიტომ გირჩეკ,
დამწვარ ხორცისგან შევიკავოთ ორივემ თავი.

ამალამ ერთად ვიმარხულოთ, არა უშავსრა,
ხვალისათვის კი — ჩვენ ყველაფერს გამოვასწორებთ!
წამომყე, კატი, მე წაგიყვან საწოლ ოთახში.

(გადიან პეტრუჩიო, კატარინა და კურტისი)

ნათანიელ — (წინ წამოდგება)

მითხარი, პატერ, მოსწრებიხარ შენ ასეთ რამეს?

პიტერი — მას თავისივე იარაღით უპირებს მოკვლას!

(შემოდის კურტისი)

გრუმო — სადა ბრძანდება ბატონი?

კურტის —

იქ, საწოლ ოთახში.

სათნოებაზე უქადაგებს, ჭკუას ასწავლის.

თან იგინება, ეფიცება, თან ჯავრობს ისე,
რომ იმ საბრალომ აღარ იცის, თუ სად გაჩერდეს,
საით იცქიროს, ან რა უთხრას, — უმწეოდა ზის,
თითქოს სიზმრიდან ახლად იყოს გამორკვეული,
მაგრამ, ჩუ!.. თვითონ აქეთ მოდის, — დროა წავიდეთ!

(გადიან. შემოდის პეტრუჩიო)

პეტრუჩიო — მოხერხებულად შევეუდექი ჩემსა მეფობას
და, იმედი მაქვს, მას კეთილად დავაგვირგვინებ!
აწ ჩემს შევარდენს გულს უხელებს შიმშილის გრძობა,
მაგრამ ის ჩიხახვს ვერ გაივსებს, ვიდრე არ მოვდრეკ...
თორემ პატრონის ნიშნებს იგი აღარ შეხედავს!
მე მაქვს სხვა ხერხიც, რაც ამ ფრინველს ისე
გარდაჰქმნის,
რომ პატრონის ხმას მუდამ სცნობდეს, კვალდაკვალ
სდევდეს,

და მორჩილებით მოდიოდეს მის დაძახილზე:
მე ვუდარაჯებ იმ დამწყვედიულ მიმინოსავით,
რომელიც ბორგავს, უძილობით ქანცმილეული,—
დღეს მე მშიერი დავტოვე ის და ჯერ ვერცა სჭამს,
არ სძინებია წუხელ და არც დღეს დავაძინებ!
როგორც შემწვარ ხორცს განგებ წუნი გამოვუძებნე,
ისე ლოგინსაც მოვუძებნი რაიმე მიზეზს:
ვიტყვი, რომ იგი ცუდად არის აწ დაგებული,
მიმოვუფანტავ აქეთ-იქით საბან-სასთუმალს
და მოვაჩვენებ, თითქოს მისთვის ეზრუნავდე ასე!
მოკლედ, მთელ დამეს ძილს გავუფრთხობ და თუ
ჩასთვლიმა,

მოვეყები ღრიალს, აურზაურს, იმდენს ვიყვირებ,
რომ ბურანიდან გამოფხიზლდეს, და ასე მოვდრეკ
მის სიანჩხლეს და კერზ ხასიათს. აი წამალი
ქირვეულ ცოლის სიყვარულით მორჯულებიან!
იქნებ სხვამ იცის უკეთესი საშუალება?
თქვას—ეს ხომ დიდად სასიკეთო საქმე იქნება!

სურათი II

პედუა. ბაპტისტას სახლის წინ.
(შემოდინან ტრანიო და ჰორტენზიო)

ტრანიო — ნუთუ თქვენ ფიქრობთ, ლიჩიო, რომ ქალბატონ
ბიანკას

ლუჩინციო არ უყვარს და სხვა ვინმე მოსწონს?
გამოგიტყდებით: ის მე მიცქერს წყალობის თვალთ!

ჰორტენზიო—რომ დაიჯეროთ ჩემი სიტყვის ჭეშმარიტება,
აქ მოვეფაროთ და თვით ნახავთ, რასაც ასწავლის.

(გვერდზე გადაგვიან. შემოდინ ბიანკა და ლუჩენციო)

ლუჩენციო—როგორა სწავლობთ, ქალბატონო, ახლა ჩემს
საგანს?

ბიანკა—ჯერ ეს მიბრძანეთ: რომელ საგნის სწავლაზე
მკითხავთ?

ლუჩენციო—ჩემი საგანი—სიყვარულის ხელოვნება!

ბიანკა—ნეტავი შესძლოთ დაეუფლოთ მაგ ხელოვნებას!

ლუჩენციო—შევძლებ, ძვირფასო, თუ თქვენ ამ გულს
დაეუფლებით!

(განზე გადაგვიან)

ჰორტენზიო—აწ რაღას იტყვიან? ხედავთ, რა ღრმად
შეუტოპიათ!

თქვენ ხომ სულ იმას მიმტკიცებდით, თითქოს ბიანკას
ლუჩენციოზე უფრო მეტად არეინ უყვარსო?

ტრანიო—ჰოი, ცბიერო დედაკაცის ვერაგო მოდგმავ!
დიდად მაოცებს ეს ამბავი, სათნო ლიჩიო!

ჰორტენზიო—ნულარ სტყუედებით! მე ლიჩიო სულაც არა
ვარ,

არც მუსიკოსი, როგორც დღემდე თავს გაჩვენებდით,
მე ამ ცრუ ნიღაბს ვატარებდი ბიანკასათვის,
რომელმაც დაჰგმო აზნაური კეთილშობილი
და სიყვარულის საგნად ირჩევს ვილაც მდაბიოხ!
აწ კი იცოდეთ: ჰორტენზიო მქვიან სახელად!

ტრანიო—ბატონო ჰორტენზიო, ხშირად მსმენია
თქვენი უსაზღვრო სიყვარული ბიანკასადმი,
მაგრამ როს ვნახე მისი ესდენ ცვალებადობა,
მე გადავწყვიტე, თქვენთან ერთად, უარვეყო იგი
და სამუდამოდ დავივიწყო მის სიყვარული.

ჰორტენზიო—ერთი შეხედეთ იმათ ალერსს და ხვევნა-
კოცნას!

მომეცით ხელი, მეგობარო! მტკიცე ფიცსა ვდებ,

აღარ ვითხოვო მე ბიანკა, როგორც უღირსი
იმ სიყვარულის, ალერსისა და გულწრფელობის,
რასაც მე მისთვის არასოდეს არა ვზოგავდი.

ტ რ ა ნ ი ო— ვფიცავ, რომ არც მე შევირთო ის, თუნდ
შემეხვეწოს.

ვაი სირცხვილო! ერთი შეხვით, რა უტიფარის
თავდავიწყებით ეხვევა ის ლუჩენციოს.

ჰ ო რ ტ ე ნ ზ ი ო— დე ასე იყოს! ამ ლალატის სამაგიეროდ
ზიზლით შეხვდავს მას ქვეყანა... მე კი ვაპირებ
სამი დღის შემდეგ ვიქორწინო ერთ მდიდარ ქვრივზე,
რომელსაც, გეტყვით, ჯერეთ ისევ მაშინ ვუყვარდი,
როს ამ მზეჩიტა ამპარტავანს ავეკვიატე!

აწუ კი მშვიდობით, მეგობარო, არ დაივიწყოთ,
რომ ქალში უნდა სათნოება მეტად გვიყვარდეს,
ვიდრე იმისი მშვენიერი თვალთა ციმციმი.

მშვიდობით, ფიცის შესრულება არ დაივიწყოთ!

(გადის. ლუჩენციო და ბიანკა წინ წამოდგებიან)

ტ რ ა ნ ი ო— ზეცამ გაკურთხოთ, ქალბატონო, დაე განგებამ
დალოცოს თქვენი სიყვარული სვებედნიერი,
ჰორტენზიომ და მე თქვენს ალერსს აქ გუთვალთვალეთ,
და მასთან ერთად უარგყავით, როგორც საცოლფე.

ბ ი ა ნ კ ა— ხუმრობთ, ტრანო, უარმყავით მართლა, ორივემ?

ტ რ ა ნ ი ო— ორივემ ერთხმად.

ლ უ ჩ ე ნ ც ი ო—

მაშ ლიჩიო მოგვეცილება!

ტ რ ა ნ ი ო— დიახ! ის ახლა მხიარულ ქვრივს ირთავს და ამ
დღეებში

ჯვარს იწერს კიდევ.

ბ ი ა ნ კ ა— ღმერთმა უღბინოს!

ტ რ ა ნ ი ო— მორჯულება სწადიან მისი!

ბ ი ა ნ კ ა—

მართლა ასე სთქვა?

ტ რ ა ნ ი ო— დიახ! ის ახლა „მორჯულების სკოლაში“ შედის
სასწავლებლად.

ბ ი ა ნ კ ა—

„მორჯულების სკოლა“, ამბობ?

განა არსებობს ქვეყანაზე ასეთი სკოლა?

ტ რ ა ნ ი ო— დიახ, არსებობს, ქალბატონო, და მის ოსტატი
პეტრუჩიოა; ის ასწავლის მრავალნაირ ხერხს

ქირვეული და ყბელი ცოლების მოსარჯულებლად!

(ბიონდელი შემოვარდება)

ბიონდელი—ბატონო ჩემო, ისე დიდხანს ვუდარაჯებდი, რომ მოვაქანცე, როგორც ძალი. ბოლოს შეენიშნე ერთი ბებრეკი ჩაჩანაკი, ვილაც მოხუცი, რომელიც, ხედავთ? იმ ფერდობზე ჩამოდის, იგი, ეჭვი არ არის, გამოდგება ჩვენი მიზნისთვის.

ტრანიო—ვინ უნდა იყოს ის, ბიონდელი?

ბიონდელი—სწორედ არ ვიცი, ვაჭარსა ჰგავს, ან შეიძლება მასწავლებელი იყოს იგი, გარეგნობით კი ზედგამოჭრილი გახლავთ, რომ ის მამად გამოდგეს.

ლუჩენციო—რა აზრისა ხარ, ტრანიო, შენ?

ტრანიო—თუ გულუბრყვილო აღმოჩნდება და ჩემგან შეთხზულ ზღაპარს ენდობა, ის სიხარულით ვინჩენციოს დაირქმევს სახელს და მინოლასთან დასდებს კიდევ ხელშეკრულებას, ვით მამათქვენი, რომ თქვენა გთვლით თავის მემკვიდრედ! მაშ წაიყვანეთ ბიანკა და მარტო დამტოვეთ.

(ლუჩენციო და ბიანკა გადიან. შემოდის მასწავლებელი)

მასწავლებელი—ლმერთი გწყალობდეთ, ბატონო!

ტრანიო—თქვენც, ჩემო ბატონო!
კეთილი იყოს თქვენი მოსვლა. შორს მიბრძანდებით, თუ პაღუას გინდათ დარჩენა?

მასწავლებელი—ჯერ აქ დავრჩები, ერთ-ორ კვირას, მსურს დავისვენო, შემდეგ რომისკენ განვაგრძობ გზას, ხოლო იქიდან ტრიპოლისაკენ წავალ, თუ კი ლმერთი ინებებს.

ტრანიო—საიდანა ხართ?

მასწავლებელი—მანტუიდან.

ტრანიო—ბატონო ჩემო!

თქვენ ხომ საფრთხეში ჩაგიგდიათ თქვენი სიცოცხლე პაღუას მისვლით?

მასწავლებელი—როგორ, განა ეს საშიშია?

ტ რ ა ნ ი ო — უმაღ სიკვდილით სჯიან ჩვენში ყველა მანტუელს.
რადგან თქვენს ჰერცოგს ჩვენს ჰერცოგთან დავა მოუხდა
და აქლა ირგვლივ სისქლიანი შუღლი მძვინვარებს:
თქვენი გემები დაატყვევეს ვენეციაში
და ჩვენმა ღუკამ საჯაროდაც გამოაცხადა
მანტუელეების დასჯა. ალბათ, ახლად მოსულხართ,
თორემ თვითონაც მოისმენდით ამ განცხადებას!

მ ა ს წ ა ვ ლ ე ბ ე ლ ი — ვაგლახ, ბატონო, ეს სიკვდილზეც
უარესია:

ფლორენციიდან მე თან მომაქვს თამასუქები,
რითაც დიდძალი თანხები მაქვს აქ მისაღები.

ტ რ ა ნ ი ო — თქვენთვის გულწრფელი სამსახურის გაწევის
მიზნით,

მე ერთი კარგი რჩევა მინდა შემოგთავაზოთ.

მითხარით: პიზას თუ ჯყოფილხართ ოდესმე მაინც?

მ ა ს წ ა ვ ლ ე ბ ე ლ ი — ბევრჯერ ვყოფილვარ მე მშვენიერ
ქალაქ პიზაში,

იქ ბლომად ვიცნობ დარბაისელ მოქალაქეებს.

ტ რ ა ნ ი ო — ეგებ მათ შორის ვინჩენციოს ნაცნობიცა ხართ?

მ ა ს წ ა ვ ლ ე ბ ე ლ ი — არ ვიცნობ, მაგრამ სახელი კი გამი-
გონია, იგი განთქმული და მდიდარი ვაჭარი არის!

ტ რ ა ნ ი ო — ის მამა გახლავთ ჩემი, დიახ, გეფიცებით, რომ
იგი სახით და გარეგნობით თითქოს ჩამოგვავთ!

ბ ი ო ნ დ ე ლ ო — (თავისთვის)

ისევე, როგორც ლოკოკინას ვაშლი ჩამოჰგავს!

ტ რ ა ნ ი ო — რათა ხიფათი აგაცილოთ, სიკეთეს გიზამთ,
ბედს დაუმაღლეთ ვინჩენციოს მსგავსებისათვის:

თქვენ იმას ჰგავხართ, მაშ დაირქვით მისი სახელი
და ისარგებლეთ მისი ნდობით. წამოდით ჩემთან.

მე ჩემს ბინაში მოგათავსებთ, როგორც შეგფერით.

ოღონდ გაფრთხილებთ, მოიქეცით წინდახედულად.

ყველას, ვანც შეკზვდეთ, მამაჩემად აცნობეთ თავი

და აქ იცხოვრეთ, ვიდრე საქმეს მოათავებდეთ!

გთხოვთ მიპასუხოთ, თუ ლებულობთ ამ ჩემს სამსახურს.

მასწავლებელი—ო, მე ვღებულობ მაგ სამსახურს და
თანაც დაესძენ:

რომ ჩემ სიცოცხლის სამუდამო მფარველად ჩავთვლით.
ტრანიო—მაშ გამომყევით, რომ ეგ საქმე მოვაწესრიგოთ.
ერთი ამბავი მსურს გაცნობოთ მე, სწავთაშორას:
ახლა მამაჩემს აქ დღითი-დღე ელოდებიან,
რომ მან იკისროს თავდებობა მზითევისათვის—
ჩემსა და ვინმე მოქალაქე მინოლას შორის,
რომლის ასულსაც ცოლად ვირთავ. მერე გიამბობთ.
წავიდეთ, თქვენ ხომ შესაფერად გადაცმა გმართებთ.
(გადიან)

სურათი III

ოთახი პეტრუჩიოს სახლში.

(შემოდინ კატარინა და გრუმო)

გრუმო—სიცოცხლეს ვფიცავ, ვერ გავბედავ, არ
შემიძლიან.

კატარინა— თანდათან უფრო მწვავედა ვგრძნობ
შეურაცხყოფას:

ნუთუ იმიტომ შემირთო, რომ შიმშილით მომკლას?
მათხოვარიც კი—მამაჩემის კარზე მისული —
თხოვნის უმაღვე მოწყალებას ღებულობს ხოლმე,
ან და სხვა ვინმე გაიკითხავს,—თუნდაც მცირედით,
მაგრამ ის მაინც მაძლარია ნათხოვარ ლუკმით,
მე კი, რომელმაც არ ვიცოდი რა იყო თხოვნა,
ან გაჭირვება, ან მუდარით სხვის შეწუხება,
შიმშილით ვკვდები, თავბრუ მესხმის უძილობისგან,
მხოლოდ გინებით, ღრიანცეულით მკვებავს მე იგი
და ამ ტანჯვაზე უარესი უფრო ის არის,
რომ თითქოს ჩემი სიყვარულით იქცევა ასე!
მარწმუნებს: თითქოს მისთვის ეთქვათ, რომ თუ ან
ვკამე.

ან დავიძინე—დავსნეულდები და მოგკვდები!
გემუდარები, მომიტანე რამე საკმელი,
რაც უნდა იყოს, სულერთია, ოღონდ საკმელი!

გრუმო—ზბოს ფეხები რომ მოგიტანოთ...

კატარინა— ჩინებულია, მომიტანე!

გრუმო—მაგრამ მე ვშიშობ... ეგ საქმელი აღიზიანებს!

რას იტყვით კარგად შენზადებულ ჩაშუშულ ხაშზე?

კატარინა—ეგ მეტად მიყვარს! მომიტანე, კარგო გრუმო!

გრუმო—არ ვიცი... მგონი ეს საქმელიც აღიზიანებს!

რას იტყვით ახალ ძროხის ხორცზე, ზედ ცხარე

მდოგვით?

კატარინა—მშვენიერია... ეგ საქმელიც ძალიან მიყვარს.

გრუმო—ეგ მართალია, მაგრამ მდოგვიც ზომ ცხარე არის!

კატარინა—მამ ძროხის ხორცი მომიტანე, მდოგვი არ

მინდა!

გრუმო—როგორ იქნება, ქალბატონო, ხორცი უმდოგვოდ?

ან მდოგვით ჭამეთ, ან გრუმო ხორცს ვერ

მოგართმევთ.

კატარინა—ან ცალკე იყოს, ან ორივე ერთად—როგორც

გსურს.

გრუმო—მამ ისევე მართო მდოგვს მოგიტანთ—ცალკე.

უხორცოდ.

კატარინა—გასწი, გამშორდი, მატყუარავ, თავხედო მონავ!

(შემოჰკრავს)

მართო საქმელთა სახელებით გინდა რომ მკვებო?

ჭირმა წაიღოს შენი მოდგმა, შე წუწუკო, შენა!

ასე თამამად რომ დასციინი ჩემს უბედობას!

გასწი, მომშორდი და ჩემს თვალებს არ დაენახო!

(შემოდის პეტრუჩიო—მოაქვს საქმელი, მას მოსდევს ჰორტენზია)

პეტრუჩიო — როგორ გიკითხო? დაღვრემილხარ, ჩემო

ძვირფასო?

ჰორტენზიო — როგორ ბრძანდებით, ქალბატონო?

კატარინა— ძლიერ მოწყენით.

პეტრუჩიო—კმარა, კატუნი! გაიღიმე, გამხიარულდი!

აი, ზომ ხედავ, როგორ ვზრუნავ, ჩემო ძვირფასო!..

საკუთარ ხელთ მოვამზადე შენთვის საქმელი

და მოგიტანე. (თეფშს დგამს მაგიდაზე)

მე. მგონია, ძვირფასო კატი,

რომ ამნაირი სიყვარული ღირს მადლობადა!
არაფერს ამბობ? ჩანა, საკჳელი არ მოგეწონა,
მაშ სულ ამოდ ჩაიარა ჩემმა წვალებამ?
ჰეი, წაიღეთ ეს თეფშები...

კატარინა— გთხოვთ, რომ დასტოვოთ!

პეტრუჩიო—თვით უმცირესი სიკეთეც კი მადლობადა
ღირს.

ან მადლობა თქვი და ან საკჳელს არ მიეკარო!

კატარინა—გმადლობთ, ბატონო!

ჰორტენზიო— პეტრუჩიო, კმარა, გრცხვენოდეს!
მეც ვისაუზმებ, ქალბატონო, ერთად შევექცეთ!

პეტრუჩიო—(ჰორტენზიოს ჩუმიად)

გთხოვ, ჰორტენზიო, თუ გიყვარვარ, მთლად შენ
შეკამე!

(კატარინას)

მე ყველა კეთილს, სიკეთითვე მივუზღავ ხოლმე.
ღმერთმა შეგარგოს, ჩემო კაჳი, ჳამე, ძვირფასო!
აი, ჩვენ მალე მამაშენსაც ვეწვევით სახლში
და გავახარებთ საუცხოო მოკაზმულობით:
ფარჩის კაბებით, გულქანდებით, ოქროს ბეჭდებით,
ძვირფას ქუდებით, ჩიხორებით, მარაოებით,
წახნაგავლებულ ნაოჭიან საყულოებით,
სამაჯურებით, ქარვის უცხო დასტანაგებით
და სხვა ამგვარი სისულელით... აღარა გზიან?
მკერვალი გიცდის, სულთუტკბესო, რომ შენი ტანი
შეამკოს ძვირფას, მოშრიალე ტანსამოსელით.

(შემოდის მკერვალი)

აჳ მოდი, თერძო, გახსენ ყუთი, გვაჩვენე კაბა!

(შემოდის მეწვრიმალე)

შენ რალა მოგაჳეს ახალი და თვალსასიამო?

მეწვრიმალე—თქვენ რომ მე ქუდი შემზკვეთეთ, უკვე ნზად
გახლავთ!

პეტრუჩიო—ეს რა ქუდია, რალაც ციცქნა და საზიზლარი.

ქოთნის სარქველს ჰგავს, ხავერდის ჯამს, ქონდრის
კაცის ჩაჩს...

რა არის მეთქი? ნიჟარა თუ კაკლის ნაჭუჭი,
თუ საფრთხობელა, ბავშვებისთვის თავშესაქცევი?
წა, გაეთრიე, სხვა შეკერე, დიდი ზომისა.

კატარინა—ამაზე დიდი მე არ მინდა, ეხლა ასეთი
ქუდეები ჰხურავთ დარბაისელ მანდილოსნებსა.

პეტრუჩიო—როს დარბაისელ მანდილოსნად გარდაიქმნები,
შენც იმათნაირ ქუდს გიყიდი, ჯერ კი ადრეა.

ჰორტენზიო—(თავისთვის)

მაგის გარდაქმნას კიდეც დიდი დრო დასჭირდება!

კატარინა—როგორ, ბატონო, მე ვინ მართმევს სიტყვის
უფლებას?

ბავშვი ხომ არ ვარ, რომ შემზღუდოთ? თქვენზე

უკეთესო,

მოუსმენიათ და ჩემს სურვილს დასთანხმებიან,
თქვენ თუ არ მოგწონთ ჩემი აზრი, დაიშხეთ ყურნი,
აწ ენა ჩემი იმეტყველებს ჩემს გულისწყრომას,
ან და ეს გული გაიპობა ათას ნაწილად.

მეტის მოთმენა აღარ ძალმიძს, არც გაჩუმება,
და მე უნდა ვთქვა ყველაფერი, რის თქმაც მწადიან.

პეტრუჩიო—შენ მართალს ამბობ, ეს ქუდს არ ჰგავს,
სულზე უტკბესო,

ყაჭის ხუფია, ხაჭაპური, ხავერდის ქადა,

როგორ მიყვარხარ, რომ ეს ქუდი არ მოგეწონა!

კატარინა—სწორედ მე ეს მსურს, მე ეს მომწონს, სხვას
არ ვატარებ.

(მწვერიმალე გადის)

პეტრუჩიო—შენ კაბას ამბობ? მაშ, მკერვალო, გვაჩვენე
კაბა!

ო, ღმერთო ჩემო, ეს ნამდვილი სამასკარადო

სისულელეა! ეს კაბაა? ეს რაღა არი?

სახელოა, თუ საციხოვნო ზარბაზნის ლულა?

შეხედეთ, როგორ დაღმეკილა ვაშლის კვერვიტო,

ეს ნაკუწები რისთვის არის, ან კუწუბები?

ან ნასვრეტები—სადლაქოს მუჯამარივით?

ეშმაკს გაფიცებ, თერძო, მითხარ: რა არის ესა?

ჰორტენზიო—(თავისთვის)

მაშ კატარინა, ვერც კაბას და ვერც ქუდს მიიღებს.

მკერავი—თვითონ მიბრძანეთ შემეკერა ლამაზი კაბა
დროის და მოდის მიხედვითა...

პეტრუჩიო— დიახ, გიბრძანეთ,

მაგრამ ვინ გთხოვა გაფუჭება მოდის მიხედვით?

მაშ ახლა წადი და იხტუნე რამდენიც გსურდეს,

მე აღარაფერს შეგიკვეთავ, რაც გინდა ჰქენი,

ეს ჯღანმანი კი არ მჭირდება! გასწი აქედან!

კატარინა—მე ჯერ არასდროს არ მინახავს ასე ლამაზად.

ასე კობტად და მოხდენილად ნაკერი კაბა!

გეტყობათ სცდილობთ, რომ თოჯინად გადამაქციოთ.

პეტრუჩიო—ეგ მართალი სთქვი, მეც ვატყობ, რომ

ამ მკერვალს შენი

თოჯინად ქცევა განუზრახავს.

მკერვალი— არა, ბატონო!

ქალბატონმა სთქვა მხოლოდ ის, რომ თქვენს

მოწყალებას

თოჯინად ქცევა ჰნებავს მათი...

პეტრუჩიო— რაო, რას ამბობ?

ერთი უყურეთ ამ უტიფარს, ენაგრძელ ბრიყვსა!

აი, შე ძაფო, შე სათითევ, შე მაკრატელო,

ადლო, სამგოჯავ, კოლოვ, რწყილო, ზამთრის ჭრიჭინავ!

საკუთარ სახლში მომინდომე ყოყლოჩინობა?

გადი აქედან, თორემ ისე გაგზომავე ადლით,

რომ ეგ ყბედობა ვერ გაბედო შენს სიცოცხლეში!

შე ჩვარო, შენა, შე ნაკუწო, უთოვ, მახათო,

მე გეუბნები, რომ ეს კაბა მთლად გააფუჭე!

მკერვალი—არა, ბატონო, კაბა სწორედ ისე შეეკერეთ,

როგორც პატრონმა შეგვიკვეთა და ეს შეკვეთა

გრუმის ხელით თქვენ მიეცით თვითონ ჩემს ოსტატს.

გრუმის—მე მას ქსოვილი, მივეცი და არა შეკვეთა.

მკერვალი—თან ისიც ხომ სთქვით, თუ ის როგორ

შეკერევითო?

გრემიო — შეკერე უ მეთქი, მე გითხარით, ნემსით და
ძაფით!

მკერვალი — ისიც ხომ სთქვით, თუ როგორ უნდა
გამოგვეჭრა ის?

გრემიო — შენ კარგად იცი ტანსაცმელის გადამრუნება?
მკერვალი — კარგად ვიცი...

გრემიო — ჰო და, ეგ შენი აბრუნდები ჩემთან არ გავა.
შენ ბევრი ვინმე პამპულურად მოგიოთავს, მაგრამ
მე კი ვერ გაჩაპამპულავენ! მე ვუთხარი შენს
ოსტატს, რომ მას კაბა გამოეჭრა და არა ის, რომ
ნაკულწებად დასჭერი მეთქი. მაშ რა გამოდის აქედან?
გამოდის ის, რომ შენ სტყუი!

მკერვალი — აი, შეკვეთის ბარათი, რაც თვითონ
გვიმოწმებს,
თუ როგორ უნდა შეგვეკერნა ეს თქვენი კაბა!

პეტრუჩიო — მაშ წაიკითხე.

გრემიო — ეგ ბარათი იცრუებს მაშინ,
თუ იტყვის, რომ მე შევუკვეთე ასე შეკერვა.

მკერვალი — (კოხულობს) პირველ ყოვლისა, განიერი კაბა
შეკერეთ.

გრემიო — თუ მე მეთქვას, ბატონო, განიერი კაბა მეთქი,
მაშინ

ჩამკერეთ თვით იმ კაბის კალთებში და შავი ძაფის
შულოთი მიიტყით, ვიდრე სული ამომძკრებოდეს;
მე ვუთხარი: „კაბა“ მეთქი!

პეტრუჩიო — განაგრძე... მერე?

მკერვალი — (კოხულობს) პატარა, მრგვალი საყელოთი.

გრემიო — მე ვთქვი: „საყელოთი“ მეთქი!

მკერვალი — მოკლე, ფუნჩულა სახელოებით.

გრემიო — მე ვთქვი: „ორი სახელოთი“ მეთქი.

მკერვალი — სახელოები ლამაზად ამოჭრილია.

პეტრუჩიო — სწორედ ეგ არის საზიზღარი დამახინჯებაც.

გრემიო — ბარათი სტყუია, ბატონებო, ბარათი სტყუის.

მე ის ვუთხარი — სახელოები გამოჭერი და ისევ ზედ

მიაკერე მეთქი. ამას მე დაგიმტკიცებ, თუმცა შენი
ნეკი სათითოთ არის შეიარაღებული.

მკერვალ ი—მე კი ვამბობ, რომ მართალია და ამაში
დაგარწმუნებდი

კიდევ, სხვა ადგილას რომ ვიყოთ.

გრუმო—ახლაც მზად გახლავარ, რომ თავი დავდო
სიმართლისათვის: აიღე შენ ეგ ბარათი და აქ მომეცი
შენი ადლი. აბა, მარჯვედ და ნურც დამზოგავ!

პორტენზო—ღმერთს შეხედე, გრუმო, ასეთი ბრძოლა
ხომ თანასწორი არ იქნება!

პეტრუჩიო—ასეა თუ ისე, ეს კაბა ჩემთვის არ არის გამო-
სადეგი.

გრუმო—მართალსა ბრძანებთ: ეგ კაბა თქვენთვის გამოსა-
დეგი არ გახლავთ, რადგან ქალბატონისათვის არის
შეკერილი.

პეტრუჩიო—ასწიე ჩქარა ქალბატონის კაბა, შენმა ოსტატ-
მა ის, როგორც სურს, გამოიყენოს.

გრუმო—არ გაბედო, არამზადავ, ქალბატონის კაბის აწევა,
რომ ის შენმა ოსტატმა გამოიყენოს.

პეტრუჩიო—შენ რაღას რომავ? რის თქმა გინდა ნეტავი
მაგით?

გრუმო—არა, ბატონო, ეს უბრალო საქმე როდია,
აქ უფრო მეტი აზრი გახლავთ, ვიდრე გგონიათ:
„ასწიე ქალბატონის კაბა და იგი
შენმა ოსტატმა გამოიყენოს“. ფუი, ფუი! რა ბრძანებაა!

პეტრუჩიო— (განზე—პორტენზოს)
უთხარ მაგ მკერვალს, რომ კუთვნილ ფულს მერე მიიღებს!
(მკერვალს)
წადი აქედან, სიტყვა არა სთქვა, კრინტი არ ღაძრა.

პორტენზო—(მკერვალს განზე)
ხვალ გაგისტუმრებ ნამუშავრის ღირებულებას,
ნუ გეწყინება შენ მაგისი მკვახე სიტყვები,
წადი... შენს ოსტატს გადაეცი ჩვენი ნოკითხვა!

(მკერვალი გადის)

პეტრუჩიო—ასე, კატუნი! მამაშენის ოჯახში წავალთ,
 ამ ჩვენს უბრალო ტანსაცმელში გამოწყობილნი.
 მერე რა უშავს,—სავსე ქისა მუდამ სჯობია
 მდიდრულ ტანსაცმელს, საამაყოდ ესეც გვეყოფა.
 მდიდარი სული ხომ ამდიდრებს თვით ღატაკ სხეულს?
 ვით ღრუბლებიდან მზის ჭიატი გამოკრთის ხოლმე,
 ისე გამოსჭვრეტს ძველ სამოსით პატიოსნებაც.
 ნუთუ კაჭკაჭი ტოროლასა სჯობია იმით,
 რომ მას ლამაზი ფრთები აქვს და თან გრძელი ბოლო?
 ან, თუნდაც გველი გველთევზაზე უკეთესია
 თავისი ჭრელი კანის გამო? არა, ძვირფასო,
 მენ ამ ღარიბულ ტანსაცმელში ბევრად სჯობიხარ
 ფარშავანგივით ჭრელ-ჭრულებში მორთულ კაპასებს;
 თუ ეს სირცხვილად ჩაგითვალონ—მე დამდე ბრალი!
 მაშ მხნედ იყავი... ჩვენ ეხლავე გავემზავრებით
 და მამაშენის სახლში ლხენით ვატარებთ დროსა!
 მაშ უხმე მსახურთ, მოამზადონ ახლავ ცხენები
 და ხეივნებთან დაგველოდონ... იქ ფეხით მივალთ,
 შემდეგ კი შევსხდეთ და გავქუსლოთ... ჯერ მხოლოდ
შვიდი

საათი არის, სადილის ჟამს, უკვე იქ მივალთ.

კატარინა—მე თქვენ გარწმუნებთ, უკვე ორი საათი არის
 და ვახშობაზე აღრე ჩვენ იქ ვეღარ მივალწვეთ.

პეტრუჩიო—სანამ ცხენებზე შევსხდებოდეთ, შვიდი გახდება,
 რასაც კი ვიტყვი, გავაკეთებ, ან განვიზრახავ,
 მე შენ არაფერს მეთანხმები... თქვენ, ეი! ხალხნო!
 ნუ ჰკაზმავთ ცხენებს,—არ მივდივართ... და როცა
წავალთ,

ჩვენ იმ საათზე და იმ წუთზე წავალთ, როგორც ვთქვი!
 ჰორტენზიო—ამ ვაჟბატონს ჰსურს, რომ თვითონ მზესაც
კი უბრძანოს!

(გადიან)

პაღუა. ბაპტისტას სახლის წინ.

(შემოდინ ტრანიო და მასწავლებელი—ვინჩენციოდ გადაცმული).

ტრანიო—ეს გახლავთ სახლი ბაპტისტასი, გსურთ
დაუძახოთ?

მასწავლებელი—რაღა თქმა უნდა, დაეუძახოთ... თუ არა
ვცდები,

ბატონ ბაპტისტას მე ვიცნობდი, ალბათ ვახსოვარ:
მას შემდეგ განვლო ოცმა წელმა, რაც გენუაში,
დიღხანს ვცხოვრობდით ჩვენ სასტუმრო „მერანში“

ერთად.

ტრანიო—მშვენიერია! შეასრულეთ თქვენ თქვენი როლი
აწ მამაჩემის შესაფერი სიღარბაისლით.

(შემოდის ბიონდელი)

მასწავლებელი—მაგას ნუ დარდობთ, მაგრამ მოდის
თქვენი მსახური
და კარგს იზამთ, რომ გააფრთხილოთ—როგორ .

მოიქცეს.

ტრანიო—ნუ გეშინიანთ მაგ კაცისა... შენ, ბიონდელი,
კარგად ვახსოვდეს, რომ ეს კაცი წარმოიდგინო,
თითქოს ნამდვილად უტყუარი ვინჩენციოა.

ბიონდელი—თქვენ ჩემი შიში ნუ გექნებათ, არ დაგოვიწყებ.

ტრანიო—ხომ გადაეცი, ბაპტისტასთან რაც დაგაბარე?

ბიონდელი—სულ დაწვრილებით. მე ვუთხარი, რომ დღეს
მამათქვენს

ვენეციიდან პაღუაში ელოდებიან.

ტრანიო—ყოჩაღ... აჰა, ეს ვასამრჯელო და დღეს გადაჰკარ!
ავერ აქ მოდის თვით ბაპტისტა, დარბაისლური სახე
მიიღეთ.

(შემოდინ ბაპტისტა და ლუჩენციო)

(ბაპტისტას) ბატონო ჩემო, რა ბედნიერ შემთხვევით
გხვდებით!

(მასწავლებელს) აქ თვით მობრძანდა, ვისზედაც ჩვენ
ვლაპარაკობდით.

გთხოვთ, მოიხადოთ მამობრივი ვალი ჩემდამი
და სამეგვიდრო დასტურის თქმით მომცეთ ბიანკა!
მასწავლებელი—დაწყნარდი, შვილო... (ბატისტას) მე,
ბატონო, პადუას მოველ,

მეველეთაგან თამასუქთა გასანაღდებლად.

აქ მე მაცნობა ჩემმა შვილმა ლუჩენციომ
თვისი განზრახვა—თქვენს ასულთან ქორწინებისა.
იმ დიდ სახელის, გავლენის და სიმდიდრის გამო,
რაც ქვეყანაზე თქვენ ღირსებით მოგხვეჭიათ
და იმ უსაზღვრო სიყვარულის საბედნიეროდ,
რაც ჩვენს შვილების გულს ათრთოლებს ერთუროთისადმი,
მე თანახმა ვარ და მიხარის, ვით მზრუნველ მამას,
რომ ეს სურვილი დაკვირვებინდეს და თუ ინებებთ
გაიზიაროთ ჩემი აზრი—მე მზად ვახლავართ,
რომ დავდო თქვენთან საქორწინო ხელშეკრულება.
წვრილმან საკითხთა განსჯით საქმეს არ გავართულებ,
რადგანაც თქვენზე ასე ბევრი კარგი მსმენია!

ბატისტა—ბატონო ჩემო, ეგ გულწრფელი პირდაპირობა
და მოკლე სიტყვა მე უსაზღვროდ მესიამოვნა.
მართალი არის, თქვენს შვილს უყვარს ჩემი ბიანკა,
სიყვარულითვე მიუზღავს ის ლუჩენციოს
და ორივენი ღრმად ჰფარავენ თავის სიყვარულს.
ამიტომ, თუ თქვენ სხვა სათქველი არაფერი გაქვთ,
თუ მოეპყრობით თქვენს შვილს, როგორც მზრუნველი
მამა

და უზრუნველყოფთ ჩემს ქალიშვილს მემკვიდრეობით,
გათავებულად ჩავთვლით საქმეს, დავნიშნავთ ქორწილს
და დავთანხმდები თქვენს შვილს ჩემი ქალის შერთვასა.

ტრანიო—გმადლობთ, ბატონო, თანხმობისათვის. სად
მოისურვებთ

ჩვენსა ნიშნობას, რომ სურვილის თქვენის თანახმად
დავდოთ ორმხრივი საქორწინო ხელშეკრულება?

ბატისტა—არა ჩემს სახლში, უნდა გითხრათ, იქ
ქოთნებსაც კი
სმენა აქვთ ახლა, ამას ერთვის მსახურთ სიმრავლე,

თან ის მოხუცი გრემიოც ხომ სულ გვითვალყურებს და შესაძლოა, თუ გაიგო, ჩაშლაც კი სცადოს.

ტრანო—მაშ, ჩემს ბინაში თუ ინებებთ, ისევ ისა სჯობს, თვით მამაჩემიც იქვე ცხოვრობს, ჩვენ ამაღამვე შეგვიძლიან, რომ გავარიგოთ ჩუმაღ ეს საქმე. თქვენ ბიანკასთან გავზავნეთ ეს თქვენი მსახური, მე კი—ახლავე, ნოტარიუსს აქ დავიბარებ.

მხოლოდ ეს კია სამწუხარო, რომ დრო მცირე გვაქვს და თქვენ საკადრის პურმარილით ვერ დაგიხვდებით.

ბაპტისტა—მე თანახმა ვარ, მაშ, კამბიო, შინ გაიქეცი და მოახსენე ბიანკას, რომ მსწრაფლ მოემზადოს. თან შეგიძლიან ისიც უთხრა, რაც კი აქ მოხდა: უთხარ—პაღუას ჩამოვიდა ბენტივოლი თქო და შენც მალე თქო, მიგათხოვებ ლუჩენციოსა!

ლუჩენციო—ყველა ღმერთებს ვსთხოვ გულდო, რომ ასე ინებონ!

ტრანო—რა დროს ლოცვა და ღმერთებია, გასწი შინ, ჩქარა!

ბატონო ბაპტისტა! ნება დამრთეთ რომ წინ გაგიძღვეთ, თუმც ლარიბუღად მოგვიხდება გამასპინძლება, მაგრამ ამ დიდ ნაკლს ჩვენ პიზაში გამოვასწორებთ.

ბაპტისტა—მაშ წავიდეთ, მეც გამოგყვებით.
(ტრანო, ბაპტისტა და მასწავლებელი გადიან)

ბიონდელო—კამბიო!

ლუჩენციო—რაო, ბიონდელო? მითხარ, ყურს გიგდებ. ბიონდელო—შენიშნეთ, ჩემი ბატონი თვალს რომ გიშვრებოდათ და შემოგვცინოდათ?

ლუჩენციო—მერე და რაო, ბიონდელო?

ბიონდელო—მინც და მინც დიდი არაფერი, მაგრამ ის კი მინდა გაცნობო, რომ მან მე განგებ დამტოვა, რათა ავიხსნა აზრი მისი ნიშნებისა.

ლუჩენციო—მაშ, ამიხსენი.

ბიონდელო—ყური დამიგდეთ, ახლა ბაპტისტა ალბათ არ-ხეინად ზის და გულმინდობით ესაუბრება ყალბი შვილის ყალბ მაშას.

ლ უ ჩ ე ნ ც ი ო — მერე?

ბ ი ო ნ დ ე ლ ო — მისი ქალიშვილი თქვენ უნდა მიიყვანოთ ვახ-
შაშზე.

ლ უ ჩ ე ნ ც ი ო — მერე?

ბ ი ო ნ დ ე ლ ო — წმინდა ლუკას ეკლესიის მოხუცი მღვდელი
ყოველ წამს მზად არის თქვენი სამსახურისათვის.

ლ უ ჩ ე ნ ც ი ო — და ყველაფერი ეს რას ნიშნავს?

ბ ი ო ნ დ ე ლ ო — არ ვიცი, მაგრამ ეხლა, როცა ისინი გართულ-
ნი არიან ყალბი გარიგებით, თქვენ შეგიძლიანთ კანო-
ნიერი გზით გაურიგდეთ ქალს Cum privilegio ad imp-
rimendum Solum. წადით ეკლესიაში, უხმეთ მღვდელს,
მნათეს, რამდენსაბუე წესიერ მოწმეს. თუ ეს არ არის,
რასაც ეძებთ, მაშ ბრმა ვყოფილვარ და ბიანქასაც სამუ-
დამოდ გზა დაულოცეთ.

(ბიონდელი მიდის)

ლ უ ჩ ე ნ ც ი ო — მაშ გამიგონე, ბიონდელი!

ბ ი ო ნ დ ე ლ ო — ვეღარ დავიცდი... მე ვიცნობდი ერთ გოგოს
რომელმაც ჯვარი დაიწერა შუადღისას, როცა ის
ბოსტანში ოხრახუშის მოსაკრეფად წავიდა, რომ კურდ-
ღელი შეეკაზმვა სადილისათვის. თქვენც ასევე შეგიძ-
ლიანთ მოიქცეთ.. მშვიდობით, ბატონო, ჩემმა ბატონმა
დამავალა — წავიდე წმინდა ლუკას ეკლესიაში და ვუთხ-
რა, რომ მღვდელი მზად იყოს, როცა თქვენ თქვენის
კეთილშენაძენით იქ მიბრძანდებით.

(გადის)

ლ უ ჩ ე ნ ც ი ო — გადაწყდა, უნდა ვიმოქმედო... დამთანხმდება
კი?

რალა თქმა უნდა, დამთანხმდება, შორს მერყეობავ,
მაშ დაე მოხდეს მოსახდენი, ყველაფერს ვიზამ,
ოლონდ აქედან არ დავბრუნდე ხელკარიელი...

(გადის)

(შემოდინან პეტრუჩიო, კატარინა, ჰორტენზიო)

პეტრუჩიო—იჩქარე, ჩვენ ხომ მამაშენთან მიგვეშურება!
 ღმერთო, რა ნათლად და შუქქარბად ციმციმებს მთვარე.

კატარინა—მთვარე კი არა, მზე ანათებს, ეხლა ხომ დღეა?

პეტრუჩიო—მე ვამბობ, რომ მთვარე არის—ასე რომ
 ბრწყინავს.

კატარინა—მე ვიცი, რომ ეს მზე ანათებს და არა მთვარე!

პეტრუჩიო—დედაჩემის შვილს გეფიცები (ეს შვილი მე
 ვარ),

რომ ეს მთვარეა და არა მზე, არც ვარსკვლავები!

თორემ დავრჩები, მამაშენთან აღარ წამოვალ,

წადით და ახლავ დააბრუნეთ ცხენები უკან!

შენ ყველაფერში მუდამ ჩემი წინაღმდეგი ხარ!

ჰორტენზიო—დაუთმეთ, თორემ არ წამოვა!

კატარინა—გთხოვთ, რომ წავიდეთ, თუ ასეა—დე მთვარე
 იყოს,

თუნდ მზე უწოდეთ, თუნდ ვარსკვლავი, თუნდ ზეთის
 ქრაქი,

გეფიცებით, რომ წინააღმდეგ მე აღარ წავალ

და სწორედ ისე მოვიქცევი, როგორც ისურვებთ.

პეტრუჩიო—ჰე ვამბობ, რომ ეს მთვარე არის...

კატარინა—
 დიახ, მთვარეა!

პეტრუჩიო—არა, შენ სტყუი,—ეს მზე არის,

მზე—სხივნათელი!

კატარინა—დიდება უფალს, ეს მზე არის, რალა თქმა უნდა.

თქვენ როგორც იტყვით—ყველაფერი ისე იქნება:

მზე გარდიქმნება მთვარედ, ან და მთვარე—ვარსკვლავად.

თუ აზრს შეიცვლით—ყველაფერი გამოიცვლება

და ის კანონად გახდება აწ კატარინასთვის.

ჰორტენზიო—წინ, პეტრუჩიო, ბრძოლა უკვე მოგებულა!

პეტრუჩიო—ახლა კი წავალთ! ბურთი მუდამ დაბლა
 მიგორავს,

ხოლო დაბლიდან ის აღმართზე ვერ აგორდება;
მაგრამ მოიცათ, ეს ვინ მოდის?

(შემოდის ვინჩენციო—სამგზავროდ გამოწყობილი)

(პეტრუჩიო—ვინჩენციოს) დილა მშვიდობის,
ულამაზესო ქალბატონო, საით ისწრაფვით?

მითხარი, კატი, თუ ოდესმე ყოფილხარ კიდევ
ასე ტურფა და კეთილშობილ ქალის მნახველი?
შებედე, როგორ კდემით ებრძვის იმის ლაწვებზე
ვარდის სიწითლე—უსპეტაკეს თოვლის სითეთრეს!
ცის სილაქვარდეს ვერ ჰქარგავენ ვარსკვლავნი ისე,
ვით წყვილი თვალის ბრწყინვალეობა—მის ციურ სახეს.
კიდევ სალამი, მშვენიერო!... (კატარინას) ძვირფასო კატი,
მიდი, აკოცე მას ღუთაებრივ სილამაზისთვის.

პეტრუჩიო—შეშლი მაგ მოხუცს, დედაკაცად რომ გსურს
მონათლო!

კატარინა—შენ, მშვენიერო, გაზაფხულის ზნორჩო ყვავილო,
საით მიდიხარ, ან სად ცხოვრობ? რომელ ბაღს ამკობ?
რა ნეტარია ასეთ ლამაზ ბავშვის აღმზრდელი
და უფრო მეტად ბედნიერი იგი ვაჟკაცი,
რომელსაც ამას თანამგზავრად არგუნებს ბედი!

პეტრუჩიო—რას ამბობ, კატი! ჰქუაზედ ხომ არ შეიშალე?
ეგ სახემქნარი, ფერყვითელი ბერიკაცია
და არა ქალი მშვენიერი, როგორც შენ ჰფიქრობ!

კატარინა—სათნო მოხუცო, გთხოვთ შეუნდოთ ჩემს
შემცდარ თვალებს,

მზის ელვარებამ დამიბნელა მე მხედველობა
და ყველაფერი ირგვლივ მწვანედ შეჩვენებოდა.
ახლა კი ვხედავ: თმაქალარა მოხუცი სჩანხართ;
გთხოვთ მომიტევეთ სულელური შეცდომა ჩემი.

პეტრუჩიო—გთხოვთ მიუტევეთ და თან ისიც
შეგვატყობინოთ;

საით გაქვთ გეზი და თუ ჩვენი თანამგზავრი ხართ,
ჩვენ მოხარული ვიქნებით, თუ შეგვიერთდებით.

ვინჩენციო—პატივცემულო ბატონო, და თქვენც,

ქალბატონო,

მე განმაცვიფრა უცნაურმა თქვენმა შეხვედრამ,
თქვენმა ხუმრობამ, თუმც შემაკრთო, გამართო მაინც!
მე ვინჩენციოს მიწოდებენ, ქალაქ პიზიდან
მივალ პადუას—ჩემი შვილის სანახავადა.

პეტრუჩიო—მისი სახელი?

ვინჩენციო— ლუჩინციო, ბატონო ჩემო!

პეტრუჩიო—ბედნიერია შემთხვევითი შეხვედრა ჩვენი,
ბედნიერია თქვენი შვილიც, ნება მიბოძეთ
გიწოდოთ მამა, არა მარტო მაგ ჰალარისთვის,
არამედ მტკიცე ნათესავეურ კავშირისთვისაც:
ამ კეთილშობილ ქალის დაი, ჩემი ცოლის და,
ტურფა ბიანკა, თქვენი შვილის ცოლია ახლა.
ნუ გაიკვირებთ ანა ამბავს, ნურც შესწუხდებით:
ის კეთილშობილ და შეძლებულ მამის შვილია,
კარგად აღზრდილი, მზითვიანი, მეტად ლამაზი,
ზნეობითა და სათნოებით ყოველმხრივ ღირსი,
რომ იყოს ცოლი კეთილშობილ აზნაურისა.
ნება მიბოძეთ, ვინჩენციო, გადაგვხვითა
და თქვენთან ერთად განვაგრძო გზა პადუისაკენ.
აწ თქვენი ჩასვლა გაახარებს ლუჩინციოსა!

ვინჩენციო—თქვენ მართალს ამბობთ? რაც ახლა სთქვით
სწორედ ასეა,

თუ ისევ ხუმრობთ და დამცინით თავშესაქცევად?
მხიარულ მგზავრსა კაცი ახლა ხშირად შეხვდება.

ჰორტენზიო—მეც ვადასტურებ, მართალია, რაც
მოგახსენეს.

პეტრუჩიო—მამ წავიდეთ და იქ ყველაფერს თვალითა
ნახავთ.

თქვენ დაგაეჭვათ წელანდელმა ჩვენმა ხუმრობამ!

(პეტრუჩიო, კატარინა და ვინჩენციო გადიან).

ჰორტენზიო—შენ დამაყენე, პეტრუჩიო, კეშმარიტ გზაზე
და ჩემი ქვრივი ჰორტენზიო თუ გამოდგება,
მე შენგან ნაცად უებარ ხერხს გამოვიყენებ!

მოქმედება მახუთა

სურათი I

პადუა. ლუჩენციოს სახლის წინ.

(ერთის მხრით შემოდინ ბიონდელი, ლუჩენციო და ბიანკა.

მეორე მხარეს—ბოლთას სცემს გრემიო)

ბიონდელი—რაღ შეიძლება ჩუმაღ და თან რაღ შეიძლება
ჩქარა, ბატონო, მღვდელი უკვე მიგელოდებათ.

ლუჩენციო—მოფერინავ, ჩემო ბიონდელი, მაგრამ შენ იმათ
იქნებ დასჭირდე სახლში? სჯობს რომ მარტო

დაგეტოვო!

ბიონდელი—არა, ბატონო, ჯერ მსურს გნახოთ ეკლესიაში,
ხოლო მას შემდეგ ჩემს ბატონთან გამოვბრუნდები.

(ლუჩენციო, ბიანკა და ბიონდელი გადიან, მეორე მხრიდან
შემოდის გრემიო)

გრემიო—მიკვირს, კამბიო ასე დიდხანს რად იგვიანებს?

(შემოდინ პეტრუჩიო, კატარინა, ვინჩენციო და მხლებლები)

პეტრუჩიო—აი, ბატონო, აქა ცხოვრობს ლუჩენციო,
ჩემი სიმამრის სასახლე კი—ბაზართან გახლავთ,
თქვენ აქ დაგტოვებთ... ნება დაგვრთეთ დაგემშვიდობოთ.

ვინჩენციო—ჯერ, ვიდრე წახვალთ, გულით მსურს რომ
გაგიმასპინძლეთ

და შევსვა თქვენთან სადღეგრძელო ჩვენი გაცნობის,
როგორც ჩანს, რაღაც წვეულებაც მზადდება აქა.

(აკაკუნებს)

გ რ ე მ ი ო — დააკაუნეთ უკრო მაგრა, რადგან მაგ სახლში .
მეტად რთულ საქმით არის ახლა ყველა გართული.

(ფანჯარაში გადმოიხედავს მასწავლებელი)

მ ა ს წ ა ვ ლ ე ბ ე ლ ი — ვინ აკაუნებს ასე მაგრა, თითქოს
ლამობდეს ალაყაფის კარის დამტვრევას?

ვ ი ნ ჩ ე ნ ც ი ო — ლუჩენციო შინ ბრძანდება, ბატონო ჩემო?

მ ა ს წ ა ვ ლ ე ბ ე ლ ი — შინ არის, მაგრამ ახლა იმას არა
სცალიან!

ვ ი ნ ჩ ე ნ ც ი ო — იმ შემთხვევაშიც ვერ მოიცლის ჩვენს
მისაღებად,

რომ მოუტანოთ ასი, ანუ ორასი ოქრო?

მ ა ს წ ა ვ ლ ე ბ ე ლ ი — სჯობს ისევ თქვენთვის შეინახოთ ეგ
ოქროები,

. მას არ სჭირდება, სანამდის მე ცოცხალი ყავარ!

პ ე ტ რ უ ჩ ი ო — ხომ მოგახსენეთ, ვინჩენციო, რომ პაღუაში
უსაზღვროდ უყვარა თქვენი შვილი! თქვენ კი, ბატონო,
კმარა ეგ როშვა... გადაეცით ლუჩენციოს,
რომ მამამისი ჩამობრძანდა უკვე პიზიდან,
და ახლა იგი ამ კარებთან უცდის თავის შვილს.

მ ა ს წ ა ვ ლ ე ბ ე ლ ი — შენ სტყუი, მამამისი დიდი ხანია რაც
ჩამოვიდა პიზიდან და ახლა იგი ამ ფანჯარიდან იყურება.

ვ ი ნ ჩ ე ნ ც ი ო — როგორ, განა შენ მამა ხარ მისი?

მ ა ს წ ა ვ ლ ე ბ ე ლ ი — დიახ, ბატონო, ასე მარწმუნებდა დედა-
მისი, თუ კი მას დაეჯერება.

პ ე ტ რ უ ჩ ი ო — (ვინჩენციოს) რა ამბავია, ბატონო ჩემო! ეს ხომ
აშკარა თაღლითობაა, როცა სხვის სახელს ითვისებენ
ცბიერ განზრახვით?

მ ა ს წ ა ვ ლ ე ბ ე ლ ი — შეიპყარით და არ გაუშვათ ეგ ვიგინ-
დარა; ალბათ, მაგას განზრახული აქვს ჩემი სახელით
ვიღაც მოატყუოს ამ ქალაქში. (შემოდის ბიონდელი)

ბ ი ო ნ დ ე ლ ო — ახლა ისინი უკვე ეკლესიაში არიან. კეთილი
მგზავრობა მისცეს უფალმა, ჩინებულად მოეწყოს საქმე.
მაგრამ ამას ვის ვხედავ? ვაგლახ ჩემს თვალებს: ეს ხომ
ჩემი მოხუცი ბატონი ვინჩენციოა; ახლა კი დავიღუპეთ
და ჩაგვეფუშა ყველაფერი.

ვინჩენციო—(შენიშნავს ბიონდელს) აქ მო, შე ჩამოსახრობო, შენა!

ბიონდელ—ეგ ბრძანება რა საჭიროა? მინდა მოვალ, მინდა—არ მოვალ!

ვინჩენციო—აქ მოდი მეთქი, არამზადავ, დაგავიწყდი თუ? ბიონდელ—დამავიწყდიო? არა, ბატონო, მე ვერ დავივიწყებდით, რადგან არასოდეს ჩემს სიცოცხლეში თვალითაც კი არ მინახავხართ.

ვინჩენციო—რაო, უტიფარო მაწანწალავ, შენ თვალით არ გინახავს შენი ბატონის მამა ვინჩენციო?

ბიონდელ—ჩემი სათაყვანებელი დიდი ბატონი? ო, როგორ არა, ბატონო ჩემო, მე მას ახლაც მშვენივრად ვხედავ... აგერ, იმ ფანჯრიდან იყურება.

ვინჩენციო—მას ასეა? (სცემს ბიონდელს) ამას მიბედავ?

ბიონდელ—მიშველეთ, მიშველეთ! ვილაც შემოიღო თავს დამესხა და მოკვლას მიპირებს.

მასწავლებელი—(ფანჯარაში მიიმაღება) უშველეთ, შვილო, უშველეთ, ბატონო ბაპტისტა!

პეტრუჩიო—კატი, ჩვენ ცოტა მოშორებით დავდგეთ აქედან და ვნახოთ, თუ რით მორჩება ეს აურზაური!

(ქუჩის ნაპირს მიეფარება)

(შემოდინ მასწავლებელი, ტრანო, ბაპტისტა და მსახურნი)

ტრანო—ვინ ხართ, ბატონო, რომ ბედავთ ჩემი მსახურის ცემას?

ვინჩენციო—ვინ ვარ? თქვენ თვითონ ვინა ბრძანდებით, ბატონო? ო, უკვდავო ღმერთებო! ერთი უყურეთ ამ არამზადას: აბრეშუმის ქურთუკი, ხავერდის შარვალი, წითელი ხირლა და მოდაზე ნაკერი ქუდი! ო, დავიღუპე, გამანადგურეს, მე იქ, სახლში, დაუსრულებლივ ვზრუნავ ქონების შესაქმნელად, ჩემი შვილი და მსახური კი აქ, უნივერსიტეტში, ჩემს დოვლათს ანიავებენ.

ტრანო—რა ამბავია, რა მოხდა?

ბაპტისტა—ჰკუიდან ხომ არ შემოიღო ეს ვილაც კაცი?

ტრანო—თქვენ გარეგნობით დარბაისელ აზნაურს

ჰგეგხართ,

მსჯელობთ კი, როგორც ჭკვაზე შემოიღის შეფეფერება.
რა გესაქმებათ ამ ჩემს ძვირფას ჩაცმულობასთან,
თუ ჩამჯდარი ვარ ოქროსა და თვალმარგალიტში,
აწ ამისათვის მე ვუმაღლი ძვირფას მამაჩემს.

ვინჩენციო—მამაშენს? ის ხომ ბერგამელი მეიალქნეა?!

ბაპტისტა—თქვენ აშკარად შემცდარი ბრძანდებით,
ბატონო! როგორ გგონიათ, სახელად რა ეწოდება ამ
კეთილშობილს?

ვინჩენციო—რა ეწოდება? თითქოს არ ვიცოდე: ეგ სამი
წლის ბიჭი იყო, როცა ავიყვანე და მას შემდეგ ჩემს
სახლში იზრდებოდა. მაგისი სახელია ტრანიო.

მასწავლებელი—ერთი უყურეთ ამ რეგვენ ვირსა! ამისი
სახელია ლუჩენციო. ეს ერთადერთი შვილი მყავს, ეს
არის მემკვიდრე ჩემი—ბატონ ვინჩენციო ბენტივოლის
მამულგებისა.

ვინჩენციო—ლუჩენციო? ვაი ჩემს თავს, რას მოვსწრებვიარ!
მაგას თავისი ბატონი მოუკლავს. შეიპყარით! ჰერცოგის
სახელით გიბრძანებთ, შეიპყარით დაუყოვნებლივ! ო,
შვილო ჩემო, შვილო ჩემო, ვაი ჩემს ყოფას! მითხარი
ჩქარა, ავაზაკო, სად არის ჩემი შვილი ლუჩენციო?

ტრანიო—(ერთგვრთ მსახურს) უხმეთ მცველებს და დააჩქარეთ,
რომ წაიყვანონ ეს მაწანწალა ავაზაკი საპყრობილეში.

(მსახურა გადის. ტრანიო—ბაპტისტას)

გთხოვთ გაისარჯოთ და მიიღოთ მკაცრი ზომები,
რომ ტყვეობიდან არ გაიქცეს ეს ცოფიანი მაწანწალა!

ვინჩენციო—საპყრობილეში წაიყვათო? მე მაპატიმრებთ?

(შემოდინ ქალაქის მცველები)

გრემიო—შესდექით, მცველნო! ეგ არ წავა საპყრობილეში.

ბაპტისტა—მაგას ნუ ბრძანებთ, გრემიო, მე მტკიცედ
მოვითხოვ, რომ წაიყვანონ ეგ ციხეში...

გრემიო—
ფრთხილად, ბაპტისტა,
არ გაგაწბილოთ მაგ სიჩქარემ... მე შემიძლიან
დავიფიცო, რომ ეს ნამდვილად ვინჩენციოა.

მასწავლებელი—მაშ დაიფიცე, თუ ასეა.

გრემიო—

ვერ დავიფიცავ!

ტრანიო—იქნებ ისიც სთქვა, რომ მე არა ვარ ლუჩენციო?

გრემიო—არა, მე თქვენ გცნობთ, როგორც ბატონ

ლუჩენციოს!

ბაპტიستا—მაშ წაიყვანეთ ეს სულელი საპურობილეში.

ვინჩენციო—რა შემზარავად ეპურობიან აქ უცხოელებს, საშინელია! ო, უგულო არამზადებო!

(შემოდინან ბიონდელი, ლუჩენციო და ბიანკა)

ბიონდელი—დავილუპენით... აი, ჰხედავთ, იგი აქ არის!

გემუდარებით, უარჰყავით, სთქვით, რომ არ იცნობთ, თორემ ყველანი ერთიანად დავილუპებით.

ლუჩენციო—(დაიჩქებს) მამავ, შემინდე!

ვინჩენციო— შვილო ჩემო, შენ ცოცხალი ხარ?

(ბიონდელი, ტრანიო და მასწავლებელი გაიქცევიან)

ბიანკა—(დაიჩქებს) მამავ, შემინდეთ!

ბაპტიستا— განა რა ჰქენ, რა ჩაიდინე?

(ათვალიერებს)

ლუჩენციო სადღა არის?

ლუჩენციო—

აქ გახლავართ ლუჩენციო,

კანონიერი შვილი ნამდვილ ვინჩენციოსი.

ვიდრე ისინი გადაცმულნი, თქვენ თვალს გიხვევდნენ,

მე თქვენს ასულზე ვიქორწინე ეკლესიაში!

გრემიო—აი, ნამდვილი მოტყუებაც ამასა ჰქვიან!

ვინჩენციო—რა იქნა იგი, მაწანწალა მონა—ტრანიო,

ასე უტიფრად რომ დამადგა და მაწბილებდა?

ბაპტიستا—ერთი მითხარით, ეს კამბიო არ არის განა?

ბიანკა—კამბიო უკვე გარდაიქმნა ლუჩენციოდ!

ლუჩენციო—(ვინჩენციოს)

სიყვარული ქმნის სასწაულებს და მეც ბიანკას

სიყვარულისთვის გადავუცვალე მსახურ ტრანიოს

ჩემი სახელი, სამოსი და მდგომარეობა,—

ამ მოხერხებით ჩემს სიყვარულს გზა გავუკაფე,

და მივალწიე ნეტარების მყუდრო ნავსადგურს...

ის, რაც ტრანიომ ჩაიდინა—მე დავავალე,
ამიტომ გთხოვ, რომ აპატიო ჩემი გულისთვის!
გინჩენციო—იმ სალახანას მე უმაღვე ცხვირს გაუჭიქყავ,
საპყრობილესი მიპირებდა იგი გაგზავნას!

ბაპტისტა—(ლუჩენციოს)

მაგრამ მითხარით, ბატონო, ეს როგორ გავიგო:
თქვენ იქორწინეთ ჩემს ასულზე, ჩემს უნებართვოდ?

გინჩენციო—აწ მაგისათვის ნუ იწუხებთ, ჩვენ

მოვრიგდებით.

მაგრამ იმათ კი, იმ თავებლებს, შავ დღეს დავაყრი!

(გადის)

ბაპტისტა—მაშ მეც გავყვები, რომ ეს საქმე გამოვიძიო.

ლუჩენციო—(ბიანკას) ფერი ნუ მიგდის! მამა კჰაყოფილი
დარჩება ბოლოს!

(გადიან ლუჩენციო და ბიანკა)

გრემიო—მე მშრალზე დავრჩი, იმედების კოშკი დაიმსხვრა.
მაგრამ შევალ, რომ ქორწილს მაინც მაყრად დავესწრო!

(გადის. პეტრუჩიო და კატარინა წინ წამოდგებიან)

კატარინა—შევიდეთ, ვნახოთ, ეს ამბავი რით

დამთავრდება!

პეტრუჩიო—ჯერ მაკოცე და მხოლოდ შემდეგ წამოვალ,
კატი!

კატარინა—რა სთქვი? გაკოცო, აქ, ქუჩაში?

პეტრუჩიო—

ჩემი გრცხვენიან?

კატარინა—არა, უფალმა დამიფაროს, შენი კი არა,

კოცნის მრცხვენიან!

პეტრუჩიო—თუ ასეა, მე არ მოვდივარ. (მსახურთ)

ვი, ახლავე სუყველანი დაბრუნდით უკან!

კატარინა—არა, ძვირფასო, სიხარულით გაკოცებ მუდამ!

(ჰკოცნის)

პეტრუჩიო—აი, ეს მესმის, შეგვიძლიან ახლა წავიდეთ!

სჯობს გვიან ვიდრე არასოდეს, ჩემო კატუნი,

მერწმუნე, ვფიცავ, რომ ასე სჯობს თვითონ შენთვისაც!

სურათი II

ოთახი ლუჩენციოს სახლში. ნადიმი.

(შემოდინ ბაპტისტა, ვინჩენციო, გრემიო, მ. სწავლებელი, ლუჩენციო, ბიანკა, პეტრუჩიო, კატარინა, ჰორტენზიო და ქვრივი, ტრანიო, ბიონდელი, გრემიო და სხვა მსახურნი).

ლუჩენციო—ახდა სურვილი, მივალწიეთ ნანატრ მშვიდობას, ზავმა დააცხრო მკაცრი ომი და შეგვიძლიან, რომ გავიცინოთ განვლილ დღეთა განვლილ ხიფათზე! აი, ბიანკა, მამაჩემი! გეყვარდეს იგი, როგორც მე მზად ვარ შევიყვარო შენი მშობელი! ძვირფასო ძმაო, პეტრუჩიო, დაო კატარინა! შენც, მეგობარო ჰორტენზიო, საყვარელ ქვრივით,— გულითა გმადლობთ, მიხარიან თქვენი აქ ყოფნა. აწ სუფრა გვიცდის, მადის აღმძვრელ უხვი საუზმით, ხოლო შემდეგ კი—საზეიმო ნადიმს დავიწყებთ. მაშ გთხოვთ, დაბრძანდეთ, თან შევექცეთ, თან ვიბაასოთ!

(შემოუსდებიან მაგიდას)

პეტრუჩიო—მხოლოდ ვისხდეთ და ვისხდეთ, ვკამოთ და ვკამოთ!

ბაპტისტა—ჩვენი პადუა გულუხვობით განთქმული არის, ძვირფასო შვილო პეტრუჩიო!

პეტრუჩიო—ზაც კი რამ არის აწ პადუიდან—ყველაფერი ნშვენიერია.

ჰორტენზიო—მე ვისურვებდი, რომ ეს ასე იყოს

ორივესთვის!

პეტრუჩიო—სიყრმესა ვფიცავ, ჰორტენზიო ქვრივისთვის შიშობს!

ქვრივი—მამ ნულარაფერს ნუ მენდობით, თუ შემეშინდეს!

პეტრუჩიო—თქვენ ჭკვიანი ხართ, მაგრამ სიტყვის აზრს ვერ მიმჩნევდით,

მე ვამბობ: თქვენი ეშინიან ჰორტენზიოსა!

ქვრივი—თავბრუდასხმული ქვეყნის ტრიალს უკუღმა იგებს!

პეტრუჩიო—სწორედ სხარტი და მოტრიალე პასუხი არის!

კატარინა—მე ვერ გავიგე, ქალბატონო, რის თქმა

გნებავდათ?

ქ ვ რ ი ვ ი — რ ა ც თ ქ ვ ე ნ მ ა ქ მ ა რ მ ა შ თ ა მ ი ს ა ხ ა , ი ს მ ო გ ა ხ ს ე ნ ე თ !
პ ე ტ რ უ ჩ ი ო — მე შ თ ა მ ი ს ა ხ ა ვ ს , ჰ ო რ ტ ე ნ ზ ი ო , თ ქ ვ ე ნ რ ო გ ო რ
მ ო გ წ ო ნ თ

ეს ამბავი?

ჰ ო რ ტ ე ნ ზ ი ო — თ ქ ვ ე ნ ს ი ტ ყ ვ ა ს ხ ლ ა რ თ ა ვ ე თ , ქ ვ რ ი ვ ს ს უ რ დ ა
ე თ ქ ვ ა ,

რომ ამნაირად შთასახა მან თქვენი ნათქვამი!

პ ე ტ რ უ ჩ ი ო — ეს ჩინებულად შეასწორეთ, მაშ, ტურფა
ქ ვ რ ი ვ ო ,

აკოცეთ მაგას მოსწრებული პასუხის ჯილდოდ.

კ ა ტ ა რ ი ნ ა — „თავბრუდასხმული ქვეყნის ტრიალს უკულმა
იგებს“...

გთხოვთ, რომ ამიხსნათ, რას გულისხმობთ ამ ქარაგმაში?

ქ ვ რ ი ვ ი — ჰ ი რ ვ ე უ ლ ც ო ლ ი ს გ ა დ ა მ კ ი დ ე თ ქ ვ ე ნ ი მ ე უ ლ ლ ე ,
ჩემი ქმრის იღბალს საკუთარი ვაებით ზომავს!

ეხლა ხომ მიხვდით იმ სიტყვებში რასაც ვგულისხმობ?

კ ა ტ ა რ ი ნ ა — უ ბ ა დ რ უ კ ი დ ა უ მ წ ე ო რ ა მ გ ი გ უ ლ ი ს ხ მ ი ა თ !

ქ ვ რ ი ვ ი — დ ი ა ხ , მე ს წ ო რ ე დ თ ქ ვ ე ნ გ გ უ ლ ი ს ხ მ ო ბ თ , თ უ
ს ი მ ა რ თ ლ ე გ ს უ რ თ !

კ ა ტ ა რ ი ნ ა — უ ხ ა მ ს ო ბ ა შ ი მე არასდროს შეგეცილებით!

პ ე ტ რ უ ჩ ი ო — ა ბ ა , ჰ ა , კ ა ტ ი , ა რ დ ა უ თ ო მ ო !

ჰ ო რ ტ ე ნ ზ ი ო — ყ ო ჩ ა ლ ა დ , ქ ვ რ ი ვ ო !

პ ე ტ რ უ ჩ ი ო — ს ა ნ ა ძ ლ ო ს ვ დ ე ბ , რ ო მ ი მ თ ქ ვ ე ნ ს ქ ვ რ ი ვ ს კ ა ტ ი
წ ა ა ქ ც ე ვ ს !

ჰ ო რ ტ ე ნ ზ ი ო — ქ ვ რ ი ვ ი ს წ ა ქ ც ე ვ ა უ კ ვ ე ჩ ე მ ი ხ ე ლ ო ბ ა ა რ ი ს .

პ ე ტ რ უ ჩ ი ო — ე გ ხ ე ლ ო ს ნ უ რ ი ს ი ტ ყ ვ ა ი ყ ო , მაშ ი ღ ლ ე გ რ ძ ე ლ ე !
(სვამს ჰორტენზიის საღვებრძელს)

ბ ა პ ტ ი ს ტ ა — მ ა ხ ვ ი ლ ს ი ტ ყ ვ ე ბ ი თ კ ე ნ წ ლ ო ბ ე ნ , გ რ ე მ ი ო ,
გ ე ს მ ი ა ?

გ რ ე მ ი ო — დ ი ა ხ , ე რ თ შ ა ნ ე თ ს რ კ ო ს ნ ე ბ ი ვ ი თ ე რ კ ი ნ ე ბ ი ა ნ !

ბ ი ა ნ კ ა — რ ი თ ა ვ ხ ს ნ ა თ ყ ვ ე ლ გ ა ნ მ ხ ო ლ ო დ რ კ ე ბ ი რ ო მ

გ ე ლ ა ნ დ ე ბ ა თ ?

ვ ი ნ ჩ ე ნ ც ი ო — ო , პ ა ტ ა რ ძ ა ლ ო , თ ქ ვ ე ნ ა მ რ კ ე ნ ა მ

გ ა მ ო გ ა დ ვ ი ძ ა თ ?

ბ ი ა ნ კ ა — გ ა მ ო მ ა ღ ვ ი ძ ა , მ ა გ რ ა მ კ ი ა რ შ ე მ შ ი ნ ე ბ ი ა ,
ა მ ი ტ ო მ ი ს ე ვ დ ა ვ ი ძ ი ნ ე ბ !

პეტრუჩიო— ვინ დაგაძინებთ?
რაკი დაიწყეთ თქვენც ხუმრობა, უნდა ელოდეთ,
რომ სხვებიც მახვილ ხუმრობისვე ისრით გიჩხვლებენ!
ბიანკა—თქვენი ფრინველი არ გახლავართ, თუ მე მიმიზნებთ,
მე ამ ბუჩქიდან უმალ აღვიღს გადავინაცვლებ
და მაშინ მდიეთ მაგ ისრებით... მომყეთ, ქალებო!
(ბიანკა, კატარინა და ქერივი გადიან)

პეტრუჩიო—მან პასუხს ალარ მოუცადა... მგონი, ტრანიო,
თქვენ უმიზნებდით მაგ ფრინველს და ვერ კი
მოარტყით!..

მაშ, მოდი შეესვათ სადღეგრძელო იმ სუსტ მსროლელის,
ვინც რომ უნიშნებს, ესერის, მაგრამ მაინც ააცდენს!

ტრანიო—მე დამისიეს, ვით მწევარი და, როგორც იცით,
კარგი მწევარი იქერს მხოლოდ პატრონისათვის!

პეტრუჩიო—ოდნავ ძაღლურს ჰგავს, მაგრამ მაინც კარგი
საქმეა!

ტრანიო—თქვენ კი თქვენთვისვე ინადირეთ და ეს ასეც
სჯობს,

მაგრამ ავბობენ, რომ თქვენს ირემს დაუფრენიხართ.

ბაპტისტა—ო, პეტრუჩიო, მან ნიშანში მოგარტყა სწორედ!

ლუჩინციო—გმადლობ, ტრანიო, მაგ გესლიან
ხუმრობისათვის!

ჰორტენზიო—გამოტყდი, პეტრუჩიო, ხომ მაგრა მოგხვდა?

პეტრუჩიო—ვადიარებ, რომ მან მე მართლაც ოდნავ
გამკაწრა,

მაგრამ მე მაინც ამსხლტა მისი გესლის ისარი,
და თქვენ ორივე ღრმად დაგკოდათ გულის სიღრმეში!

ბაპტისტა—არა, ძვარფასო პეტრუჩიო, უნდა აღვნიშნო,
რომ შენ ყველაზე ჭირვეული ცოლი შეირათე!

პეტრუჩიო—მე კი უარვეყოფ მაგ ბრალდებას და რომ
დარწმუნდეთ

ჩემს სიმართლეში, ყველამ უხმოს აქ თავის ცოლსა
და ვისი ცოლიც მორჩილი და გამგონე არის
და სხვებზე ადრე მოვა მასთან, ვინც მოუწოდა.
იგი მოიგებს სანაძლეოს, რასაც აქ დავთქვამთ!

ჰორტენზიო—დე აგრე იყოს, თანახმა ვართ, სთქვი
სანაძლეო!

ლუჩენციო—ოცი კრონი!

პეტრუჩიო—რა? ოცი კრონი? მე ამდენ თანხას
სანაძლეოში მეძებრისათვის ჩავდივარ ხოლმე,
ჩემი ცოლისთვის კი ოცჯერ მეტს მაინც ჩამოვალ!

ლუჩენციო—მაშ ასი კრონი!

ჰორტენზიო—ასი იყოს!

პეტრუჩიო—მე თანახმა ვარ!

ჰორტენზიო—ვინ დაიწყოს?

ლუჩენციო—მე. ბიონდელო, ახლავე წადი
და მოახსენე ჩემს მეუღლეს, რომ აქ მოვიდეს!

ბიონდელო—მივალ, ბატონო! (გადის)

ბაპტისტა—(ლუჩენციოს)

შვილო, ნახევარს ზე ვკისრულობ, რომ იგი მოვა!

ლუჩენციო—არა, მე ვაგებ პასუხს მთლიან სანაძლეოზე!
(შემოდის ბიონდელო)

რაო, რას გვეტყვი?

ბიონდელო—ქალბატონმა შემოგითვალათ,
რომ ვერ მოვალო... საქმე მაქვსო... არ მცალიანო!

პეტრუჩიო—„არ მცალიანო“, „ვერ მოვალო“... რა
პასუხია?

გრემიო—მერე როგორი: წესიერი, თავაზიანი,
ღმერთს ევედრეთ, რომ თქვენც ელირსოთ მაგნაირ
პასუხს.

პეტრუჩიო—იმედი მაქვს, რომ მე უკეთეს პასუხს ნივილებ.

ჰორტენზიო—წადი და სთხოვე, ბიონდელო, ჩენს მეუღ-
ლეს, რომ აქ მობრძანდეს ის ახლავე. (ბიონდელო გადის)

პეტრუჩიო—ერიჰა! „სთხოვეო“!

რადღა თქმა უნდა, „მობრძანდება“!

ჰორტენზიო—ვშიშობ, ბატონო.
რომ თქვენ თხოვნითაც ფონს ვერ გახვალთ თქვენს
მეუღლესთან!

(შემოდის ბიონდელო)

ჩემი მეუღლე რაღა იქნა?
ბიონდელი — შემოგივალათ:
მე ვერ მოვალო, თუ საქმე აქვს, თვით მოვიდესო!
პეტრუჩიო — კვლავ უარესი პასუხია, აუტანელი,
რა სამარცხვინო ამბავია! ჰეი, გრუმო!
ახლავე წადი ქალბატონთან და მოახსენე,
რომ მე ვუბრძანებ, აქ მოვიდეს დაუყოვნებლივ!
(გრუმო გადის)

ჰორტენზიო — მე ვიცი რასაც გიპასუხებთ...
პეტრუჩიო — რას?
ჰორტენზიო — „არ მოვალო!“
პეტრუჩიო — მით უარესი ჩემთვის მაშინ, რა გაეწყობა?
(კატარინა გამოჩნდება)

ბაპტისტა — ღვთისმშობელს ვფიცავ, იგი მოდის!
მომილოცნია!
კატარინა — ბატონო ჩემო, რას ინებებთ? აქ რად მომიხმეთ?
პეტრუჩიო — ერთი ეს მითხარ: ბიანკა და ქვრივი რა იქნენ?
კატარინა — ბუხართან სხედან დიდ დარბაზში და
საუბრობენ.

პეტრუჩიო — წადი, ახლავე მოიყვანე ისინი აქა,
თუ უარი სთქვან, გამორეკე რითაც კი მოგხვდეს:
მუშტით, პანდურიო, მუჯლუგუნით, ოღონდ ახლავე!
(კატარინა გადის)

ლუჩენციო — თუ სასწაული გწამთ, ეს სწორედ სასწაულია!
ჰორტენზიო — სასწაულია მართლაც, მაგრამ რას
მოასწავენბს?

პეტრუჩიო — ეს მოასწავენბს — სიყვარულსა და სათნოებას,
პატივისცემას, მკუდროებას, გულწრფელ მშვიდობას,
მოკლედ — ყველაფერს, რასაც ჰქვიან ბედნიერება!
ბაპტისტა — ღმერთმა გილხინოს, პეტრუჩიო, ეს სანაძლეო
დღეს შენ მოიგე და ჩემის მხრით მას დაუფუძტებ
ოცი ათას კრონს, რომ ამითი გავაორმაგო
მზითვეი ჩემი ასულისა, რადგანაც იგი
უკვე სულ სხვაა და სხვა ზრუნვაც მმართვეს მისდამი:

პეტრუჩიო—ჩენს სანაძლეოს მე მოვიგებ კიდეც ორმაგად,
როს ნახავთ მისი მორჩილების ახალ საბუთებს,
ნის კდემამოსილ სათნოებას და თავდაბლობას.

(შემოდინ კატარინა, ბიანკა და ქვრივი)

აი, მოდის და მოჰყავს თქვენი ურჩი ცოლები,
როგორც ტყვეები მის ქალური მტკიცე ძალისა.
ყური დამიგდე, კატარინა, სულ არ გიხდება
ეგ უშნო ქული, მოიხადე და გადააგდე.

(კატარინა მოიხდის ქუდს და მიწაზე დაადგებს)

ქვრივი—ლმერთო მალალო, დამიდარე გაჰირკვებისგან
სანამდის ასე სულელურად მოვიქცეოდე.

ბიანკა—გრცხვენოდეს, ეგ რა სულელური მორჩილებაა!

ლუჩენციო—ნეტავ თქვენც ასე სულელურად მორჩილი
იყოთ,

თორემ მაგ ბრძნულმა ურჩობამ მე, ჩემო ბიანკა,
ამ ვახშმის შემდეგ ასი კრონი დამაკარგვინა!

ბიანკა—მეტად სულელი ყოფილხარ, თუ ჩემს მორჩილებას
სანაძლეოში სდებ ისე, ვით წასაგებ თანხას.

პეტრუჩიო—მე შენ გავალებ, კატარინა, რომ განუმარტო
ამ ჯიუტ ქალებს—მათი საძლეთო მოვალეობა
ქმრების წინაშე.

ქვრივი— კმარა, კმარა თქვენი ხუმრობა,
ჩვენ მაგ უცნაურ ქადაგებას არ ვსაჭიროებთ.

პეტრუჩიო—მაშ თვით ქვრივისგან დაიწყე შენ პირველი
სიტყვა.

ქვრივი—როგორ თუ ჩემგან? არა, მაგას ეგ ვერ გაბედავს.

პეტრუჩიო—გაბედავს... აბა, ჯერ ქვრივიდან დაიწყე მეთქი!

კატარინა—ჰოი სირცხვილო! ასე მკაცრად ნუ ლუშავ
წარბებს

და მაგ თვალთავან სიძულვილის ისრებს ნუ ესვრი
შენსა მბრძანებელს, შენსა უფალს, მეფეს და ბატონს,
ეს ამახინჯებს შენს სიტურფეს, აჰქნობს სიყვარულს,
ვით ყინვის სუსხი აზრობს ველზე ყვავილთა კოკობს.
ბრმა ურჩობას და თვალაღვეულ უმადურობას

რად უნდა მივსცეთ სათნოება დასაჩრდილავად?
ანჩხლი ცოლი ხომ იმ მღვრიე და ხავსიან ქას ჰგავს,
რომლის სიღრმიდან ამოდებულ შლამიან წყალის
წვეთსაც არ დაღვეს თვით წყურვილით დაღლილი
მგზავრი.

ქმარი ხომ შენი პატრონია, შენი უფალი,
შენი ხელმწიფე, თვით სიცოცხლე და შემნახველი,
რომელიც ზრუნავს განუწყვეტლივ დღედაღამ შენზე
და მძიმე შრომას სწევს მარტოკა ზღვასა და ხმელზე.
ღამით არ სძინავს ქარიშხალში, დღე—ძვლებს ითოშავს,
როცა შენ მყუდრო სარეცელში ნებივრად წევხარ
და რა საზღაურს ითხოვს იგი ამისთვის შენგან?
მხოლოდ სიყვარულს, ერთგულებას და მორჩილ აღერსს,—
როგორ მცირეა აწ ეს ხარკი იმ დიდ შრომისთვის!

ხელმწიფისადმი ქვეშევრდომის მოვალეობა—
ეს არის ცოლის—ქმარისადმი დიადი ვალი,
და თუ კი ცოლი ურჩი არის, ანჩხლი, ჯიუტი,
თუ არ მორჩილებს თავისი ქმრის სათნო სურვილებს—
იგი ღირსია სასჯელისა, ვით მემამბოხე
თვის სახელმწიფოს წინააღმდეგ აჯანყებისთვის.
სირცხვილად უნდა მივიჩნიოთ იმ ქალთ სირეგვენე,
რომელნიც უმალ ომს იწყებენ შეურიგებელს
იქ, სადაც უნდა მუხლმოდრეკით ზავს თხოულობდნენ,—
ან განუსაზღვრელ ბატონობას ეძებენ ხოლმე,
როცა მათ მართებთ მორჩილება და სიყვარული.
ჩვენი სხეული ხომ ნაზი და სათუთი არის
და მძაფრ ცხოვრების დუხჭირ ბრძოლებს ვერ

გუმკლავდებით,

ასევე ნაზი და სათუთი უნდა გაგვაჩნდეს
თვითონ გული და სულიერი სამყარო მთელი.
ქმარა ურჩობა, უძღურებით ფარვანას მსგავსნო!
მეც ხასიათით ანჩხლი ვიყავ, გულით—გაოროზი
და აუგ სიტყვას მუდამ რისხვით ვუპასუხებდი,
მაგრამ დაერწმუნდი, რომ ჩვენ ვიბრძვით ჩალის

შუბებით,

და ჩვენი ძალა მხოლოდ ჩვენსაც სასუსტეშია;
მაშ დააცხრეთ ეგ სამაყე ქმრების წინაშე
და მოიხარეთ ქედი ნაშნად მორჩილებისა
და როცა აპას. მოისურვებს ჩემი მეუღლე.
მე მზად ვარ მუდამ მორჩილებით მას ვემსახურო!

პეტრუჩიო—ყიჩალ, გოგონავ, ეს კი მომწონს, მოდი,
მაკოცე!

ლუჩენციო—ბედნიერი ხარ, პეტრუჩიო, კოცნა გერგება!
ვინჩენციო—რა კარგი არის, როცა მორჩილ ბავშვებსა
ხედავ!

ლუჩენციო—რა ცუდი არის, როს ცოლები ურჩნი არიან!
პეტრუჩიო—წავიღეთ, კატი, უკვე დროა დაძინებისა!
თუმცა სამივემ ვიქორწინეთ აქ, მეგობრებო,
მაგრამ ნაძღვეის მოგება კი მხოლოდ მე შევსძელ,
მე გავიმარჯვე... ღმერთმა მოგცეთ მშვიდობის ღამე!

(გადიან პეტრუჩიო და კატარინა)

ჰორტენზიო—შენ მოარჯულე ჭირვეული, ზეიმი გმართებს!
ლუჩენციო—სასწაულია! როგორ შესძლო მის მოარჯულება?
(გადიან)

ფ ა რ დ ა